

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 104.

Socialstatistik.

VIII.

Skatternes fordeling efter indtægt
og forsørgelsesbyrde.

*(Répartition des impôts en Norvège eu égard aux revenus et aux charges
de famille des contribuables.)*

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Officielle Statistik, række V.
(Statistique officielle de la Norvège, série V.)

Trykt 1906:

- Nr. 1. Sindssygeasylernes Virksomhed 1904. (*Hospices d'aliénés.*)
— 2. Folkemængdens Bevægelse 1901 og 1902. (*Mouvement de la population.*)
— 3. Kriminel Retspleie 1901 og 1902. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
— 4. Folketælling 3 December 1900. Hovedoversigt. (*Recensement. Aperçu général.*)
— 5. Skolevæsenets tilstand 1903. (*Instruction publique.*)
— 6. Fagskolestatistik 1902—1905. (*Écoles professionnelles.*)
— 7. Fængselsstyrelsens Aarbog 1902—1903. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
— 8. Socialstatistik. IV. Arbejds- og Lønningsforhold for Syersker i Kristiania tilligemed Oplysninger angaaende Lønninger i andre kvindelige Erhverv i Norge. (*Statistique sociale et du travail. IV. Situation économique et sociale des couturières à Kristiania, et salaires d'autres ouvrières en Norvège.*)
— 9. Norges Handel 1905. (*Commerce.*)
— 10. Rekruttering 1905. (*Recrutement.*)
— 11. Den almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1900—1904. (*L'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
— 12. Norges kommunale Finanser 1903. (*Finances des communes.*)
— 13. Norges Skibsfart 1904. (*Navigation.*)
— 14. Private Aktiebanker 1905. (*Banques privées par actions.*)
— 15. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1904. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
— 16. Ulykkesforsikringen 1895—1899. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 17. Norges postvæsen 1905. (*Statistique postale.*)
— 18. Norges Sparebanker 1905. (*Caisses d'épargne.*)
— 19. Norges Fiskerier 1905. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 20. Fattigvæsenet 1903 og 1904. (*Assistance publique.*)
— 21. Norges Telegrafvæsen 1905/06. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 22. De offentlige Jernbaner 1905/06. (*Chemins de fer publics.*)
— 23. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1904. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 24. Civil Retspleie 1903 og 1904. (*Justice civile.*)
— 25. Folkemængdens Bevægelse 1886—1900. Hovedoversigt. (*Mouvement de la population. — Aperçu général.*)
— 26. Forsømte Børn 1900—1903. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)

Trykt 1907:

- Nr. 27. Skolevæsenets tilstand 1904. (*Instruction publique.*)
— 28. Sindssygeasylernes Virksomhed 1905. (*Hospices d'aliénés.*)
— 29. Fængselsstyrelsens Aarbog 1903—1904. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
— 30. Skiftevæsenet samt Overformynderierne 1903 og 1904. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
— 31. Jordbrug og Fædrift 1901—1905. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
— 32. De Spedalske i Norge 1901—1905. (*Les lépreux en Norvège.*)
— 33. Norges Bergværksdrift 1904 og 1905. (*Mines et usines.*)
— 34. Folkemængdens Bevægelse 1903 og 1904. (*Mouvement de la population.*)
— 35. Norges Handel 1906. (*Commerce.*)
— 36. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1905. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 104.

Socialstatistik.

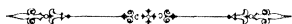
VIII.

Skatternes fordeling efter indtægt og forsørgelsesbyrde.

*(Répartition des impôts en Norvège en égard aux revenus et aux charges
de famille des contribuables.)*

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909.

For tidligere av byraaet utgivne socialstatistiske publikationer se Norges Officielle Statistik, række III nr. 228, 255 og 258 samt række V, 8, 37, 39 og 42:

Socialstatistik. I. Arbeids- og Lønningsforhold ved Skogdrift og Tømmerflødning. Kristiania 1895.

Socialstatistik. II. Statistiske Oplysninger om Indtægts- og Formuesforhold. 1891. Kristiania 1897.

Socialstatistik. III. Arbeids- og Lønningsforhold ved Træsliberier og Cellulosefabriker. 1892 og 1893. Kristiania 1897.

Socialstatistik. IV. Arbeids- og Lønningsforhold for Syersker i Kristiania tilligemed Oplysninger angaaende Lønninger i andre kvindelige Erhverv i Norge. Kristiania 1906.

Socialstatistik. V. Om Børn, fødte udenfor Ægteskab. Kristiania 1907.

Socialstatistik. VI. Arbeidsledigheds-Tællinger i 1905 og 1906. Kristiania 1907.

Socialstatistik. VII. Arbeids- og Lønningsforhold ved Sagbrug og Høvlerier. Kristiania 1907.

Bureauet har herved den ære at fremlægge en utredning av beskatningens fordeling paa de forskjellige indtægter med forskjellig forsørgelsesbyrde samt i forbindelse dermed undersøkelser angaaende forbruket av forskjellige varer.

Verket er utarbeidet av *sekretær N. Rygg*.

Kristiania, 31 december 1909.

A. N. Kiær.

Indholdsfortegnelse.

	Side.
Indledning	1*
Toldbeskatningen	3*
<p>Oversigt over toldbeskatningen 3*, sammenligning med andre land 3*. Oversigt over de benyttede materialer 4*. Tolden paa næringsutgifterne 5*. Kostutgifterne i de forskjellige indtægtsklasser 5*. Forklaring av den benyttede enhet (quet) 7*. Kostutgifternes fordeling paa de enkelte poster 8*. Forbruk av kaffe 10*, te 12*, sukker 13*, kjøt og flesk 15*, melk, smør, ost og egg 18*. Brød og kornforbruk 18*, grønsaker 21*, poteter 21*, frugt 22*. Samlet told paa næringsmidler 23*. Kaffe og sukkertold i de forskjellige indtægtsklasser 23*. Samlet told paa næringsmidler ved tolv arbeiderbudgetter 28*. Told paa Kristiania Dampkjøkkens middagsmat 29*, paa soldaterkosten 30*, paa en fattig syerskes næring 30*, for kostholdet paa en fattiggaard 31*, for en husholdning paa landet 31*, i gjennomsnit for en landskommune 31*, for en husmandsfamilie 32*. Samlet oversigt over told paa næringsmidler i forskjellige indtægtsklasser 34*. Beskatning av spirituosa og tobak 35*.</p> <p>Told paa beklædningsartikler 38*. Oversigt over de indsamlede opgaver 39*. Utgifter til beklædning og skotøi ved tolv arbeiderbudgetter 41*, ifølge andre regnskaper 42*. Samlet told paa manufakturvarer 43*. Told paa beklædning ved 12 arbeiderbudgetter 44*. Oversigt over tolden i forskjellige indtægtsklasser 45*. Told paa andre varer 46*. Oversigt over den samlede toldbyrde ved tolv arbeiderbudgetter 47*, i forskjellige indtægtsklasser 49*. Toldbeskatningen før og nu 50*.</p>	
Indtægtskatterne	52*
<p>De kommunale indtægts- og formuesskatter 52*. Degressionstabeller i landdistrikterne 52*. Helt skattefrie indtægter 55*. Avdrag for forsørgelsesbyrde 57*. Degressionstabeller og skatbar indtægt i procent av den antagne 57*. Degressionstabeller og høi skatteprocent 58*. Skattetabeller i byerne 58*. Sammenligning mellem tabeller i bygder og byer 59*. Skatteprocenten i de forskjellige indtægtsgrupper 60*. Sammenligning med 1889 62*. Skatydere under 600 kroner 64*. Skatteprocenten for de mindste indtægter 65*. Beskatningen av de mindste indtægter i byerne 68*.</p> <p>Indkomstskatten til Staten 70*. Skatteprocenten i de forskjellige indtægtsgrupper 71*.</p> <p>Beregning av den samlede indkomstskat ved forskjellige indtægter i bygder og byer efter en midlere tabel 72*.</p>	
Samlet oversigt over resultatene.....	75*
<p>Samlet beskatning (undtagen spirituosa og tobak) ved forskjellige indtægtstrin 75*. Samlet beskatning under forutsætning av, at tolden bortset fra fiskale satser kun delvis virker prisforhøiende 77*.</p>	

Bilag.

	Side.
1. Tolv arbeiderbudgetter.....	3
2. Aarsregnskap for en husmandsfamilie (Meldalen).....	24
3. Forbruk pr. hode etter doktor Støren's undersøkelser for Meldalen.....	24
4. Et kostholdsregnskap for en større gaard.....	25
5. Aarsregnskap for en prestefamilie paa landet.....	26
6. Syerskers utgifter i Kristiania.....	27
7. Regnskap for en forretningsdame med 40 kroner i maanedlig indtægt.....	27
8. Husholdningsregnskap for en lærerfamilie i Kristiania.....	28
9. Aarsregnskap for en ugift manufakturbetjent med aarlig gage 1200 kr.....	30
10. Husholdningsregnskap for en familie i Kristiania etter gjennomsnit for aarene 1892—94.....	30
11. Husholdningsregnskap for et ungt egtepar i Kristiania.....	31
12. Regnskap for et nygift egtepar.....	32
13. Husholdningsregnskap for 1907 for en familie i Kristiania.....	32
14. Aarsregnskap (1905) for en embedslæge i en mindre by paa Sørlandet.....	33
15. Aarsregnskaper for en kontorist (Kristiania), en enkefru (smaaby), en departementsmand (Kristiania), en embedsmand (Kristiania).....	34
16. Regnskap for en familie paa landet for 1908.....	35
17. Regnskap for 1903 for en familie i Kristiania (departementsfunktionær).....	35
18. Et 10 maaneders regnskap (fra diskussionen i «Hjemmenes Vel» 1909) m. m....	36
19. Kristiania dampkjøkkens forbruk 1907.....	36
20. Rationerne pr. uke etter Forsvarsdepartementets normalregulativ av 1903.....	38
21. Rationerne pr. uke for en fattiggaard i Smaalenene.....	39
22. Forbruksopgaver indsamlet 1906—07.....	39
23. (Forts.) Forbruk av kaffe.....	42
24. (Forts.) Sukkerforbruk.....	43
25. (Forts.) Forbruk av kjøt og flesk.....	44
26. (Forts.) Forbruk i de enkelte landsdele.....	49
27. Kommunal skatteligning for 1907 (fordeling paa indtægtsklasser). Bygder....	50
28. Kommunal skatteligning for 1907 (specifikation for skatydere med indtægt under 600 kroner etter forsørgelsesbyrde). Bygder.....	58
29. Kommunal skatteligning for 1907 (skatteprocenten i de forskjellige indtægtsklasser). Bygder.....	64
30. Kommunal skatteligning for 1907 (skatydere og skatteprocent i de forskjellige indtægtsklasser). Byer.....	66
31. Kommunal skatteligning for 1907 (specifikation for skatydere med indtægt under 600 kroner etter forsørgelsesbyrde samt mindsteskatydere). Byer.....	70
32. Oversigt over de i landdistrikterne benyttede skatte-(degressions-)tabeller.....	72
33. Oversigt over skatbar indtægt og skattefrit minimum i byerne.....	78

Table des matières.

	Side.
Introduction	1*
Charges résultant des tarifs douaniers	3*
<p>Aperçu général de ces charges 3*. Comparaison avec d'autres pays 3*. Indication des sources employées 4*. Droits sur les aliments 5*. Coût de l'alimentation dans les différentes classes de revenu 5*. Explication de l'unité employée (quet) 7*. Répartition des frais d'alimentation par postes 8*. Consommation du café 10*, du thé 12*, du sucre 13*, de la viande et du lard 15*, du lait, du beurre, du fromage et des oeufs 18*, du pain et des grains 18*, des légumes 21*, des pommes de terre 21*, des fruits 21*. Droit total d'entrée sur les aliments 23*, droits sur le café et le sucre par classes de revenu 23*, total des droits d'entrée sur les aliments pour 12 budgets ouvriers 28*. Droits d'entrée sur les menus de la «Cuisine à vapeur» de Christiania 29*, sur la nourriture du soldat 30*, sur les repas d'une couturière pauvre 30*, sur la nourriture dans un asile d'indigents 31*, sur celle d'un ménage rural 31*, moyenne pour l'ensemble d'une commune rurale 31*, pour une famille de métayers 32*, relevé général des droits prélevés sur les aliments pour différentes classes de revenu 34*. Tarification des boissons spiritueuses et du tabac 35*. Droits d'entrée sur les articles d'habillement 38*. Résumé des données recueillies à ce sujet 39*. Part afférente à l'habillement et à la chaussure dans 12 budgets ouvriers 41*, et suivant d'autres calculs 42*. Droits totaux d'entrée sur les articles d'habillement 43*. Part afférente aux droits d'entrée sur les vêtements dans 12 budgets ouvriers 44*. Relevé des droits pour différentes classes de revenu 45*. Droits d'entrée sur d'autres catégories de marchandises 46*. Relevé de la charge totale résultant des droits de douane pour douze budgets ouvriers 47*, et pour différentes classes de revenu 49*. Les droits d'entrée dans le passé et dans le présent 50*.</p>	
Les impôts sur les revenus	52*
<p>Les impôts communaux sur les revenus et sur le capital 52*. Tables de dégression pour les districts ruraux 52*. Revenus entièrement exempts 55*. Rabais en égard aux charges de famille 57*. Tables de dégression et la partie contribuable en % du revenu total 57*. Tables de dégression et hautes tarifications 58*. Tables d'impôts pour les villes 58*. Comparaison entre les tables relatives aux campagnes et aux villes 59*. Taux des impôts pour les différentes classes de revenu 60*. Comparaison avec l'année 1889 62*. Contribuables au-dessous de 600 kr. 64*. Taux de l'impôt pour les revenus les plus bas 65*. Imposition des revenus les plus bas dans les villes 68*.</p> <p>Impôts d'état sur les revenus 70*. Taux pour cent suivant les classes de revenu 71*.</p> <p>Calcul de l'impôt total sur les revenus, pour différentes catégories de revenus dans les campagnes et dans les villes 72*.</p>	
Relevé général des résultats obtenus.....	75*
<p>Charges totales sur diverses classes de revenus (abstraction faite des boissons spiritueuses et du tabac) 75*. Charges totales dans l'hypothèse où les droits protecteurs n'agissent que partiellement pour faire enchérir la vie 77*.</p>	

Annexes (1—33).

	Side.
1. Douze budgets ouvriers	3
2. Budget annuel d'une famille de métayers (Meldalen)	24
3. Consommation par tête, d'après les calculs du dr. Støren (Meldalen)	24
4. Budget de l'alimentation sur une grande propriété	25
5. Budget annuel d'une famille de pasteur de campagne	26
6. Budget de couturières à Christiania	27
7. Budget d'une employée de commerce touchant 40 kr. par mois	27
8. Budget d'une famille d'instituteur à Christiania	28
9. Budget annuel d'un employé de commerce non marié, avec 1200 kr. de traitement annuel	30
10. Budget d'une famille à Christiania d'après une moyenne empruntée aux années 1892—94	30
11. Budget d'un jeune ménage à Christiania	31
12. Budget total d'un couple nouvellement marié	32
13. Budget de ménage pour 1907, d'une famille de Christiania	32
14. Budget annuel (pour 1905) d'un médecin à titre d'office, dans une ville de la Norvège du Sud	33
15. Budget annuel d'un employé de bureau à Christiania, d'une veuve dans une petite ville, d'un employé de ministère à Christiania, d'un fonctionnaire public à Christiania	34
16. Budget pour 1908 d'une famille de la campagne	35
17. Budget pour 1903 d'une famille de fonctionnaire public à Christiania	35
18. Un budget pour 10 mois (emprunté à la discussion qui a eu lieu en 1909 à la Sté «Hjemmenes Vel»)	36
19. Consommations faites en 1907 par la «Cuisine à vapeur» de Christiania	36
20. Rations hebdomadaires d'après le règlement normal du Ministère de la Guerre par 1903	38
21. Rations hebdomadaires d'un asile d'indigents (province des Smaalenene)	39
22. Consommation des différentes catégories d'objets par 1906—07	39
23. (Suite.) Consommation du café	42
24. (Suite.) Consommation du sucre	43
25. (Suite.) Consommation de viande et de lard	44
26. (Suite.) Consommation des différentes régions	49
27. Impôts communaux pour 1907, classés par catégories de revenus. Districts ruraux	50
28. Impôts communaux pour 1907 (spécification des contribuables ayant un revenu inférieur à 600 kr., suivant leurs charges de famille). Districts ruraux	58
29. Impôts communaux pour 1907 (évaluation des impôts % de revenu, suivant les classes de revenu). Districts ruraux	64
30. Impôts communaux pour 1907 (nombre des contribuables et aux de l'impôt suivant les classes de revenu). Villes	66
31. Impôts communaux pour 1907 (spécification des contribuables au revenu inférieur à 600 kr., suivant leurs charges de famille, et indication du minimum d'impôt). Villes	70
32. Relevé des tables d'impôts (de dégression) appliquées dans les districts ruraux ..	72
33. Relevé des revenus imposables, et du minimum exempt dans les villes	78

Indledning.

Stortinget vedtok 16 mai 1906 en anmodning til regjeringen om bl. a. at utrede spørsmålet om vor beskatnings, særlig toldbeskatningens, fordeling paa de forskjellige inntægter med forskjellig forsørgelsesbyrde.

I skrivelse av 1 juni anmodet Finansdepartementet Bureauet om at bistaa med erhvervelse av de begjærte opplysninger om toldbeskatningen gjennom utsendelse av et spørreskema. Bearbeidelsen forutsattes at skulle ske i departementet. Etterat imidlertid det meste materiale var inkommet, rettet departementet i skrivelse av 18 mars 1907 en anmodning til Bureauet om at overta istandbringelsen av den av Stortinget forlangte utredning.

En undersøkelse som den heromhandlede støter paa mange vanskeligheter. Allerede den omstændighet, at der utkræves et betydelig materiale, som ikke forefandtes paa den tid, da undersøkelsen paabegyndtes, maatte nødvendigvis medføre, at utførelsen maatte medta nogen tid. Med det arbeide, som er nedlagt i dette verk, maa det antages, at de derpaa byggede resultater maa kunne betraktes som saa sikre, som det overhodet for tiden er mulig at gi dem. Eftersom socialstatistikken utvikles, vil det vistnok bli mulig at bygge fremtidige undersøkelser paa et mere omfattende materiale, end der nu har kunnet staa til raadighet.

Ved en undersøkelse som nærværende er det ugjærlig at forfølge til det yderste alle de skiftende forhold, som virker paa beskatningen. For at ta den kommunale inkomstskatt, saa veksler jo skatteøren saa sterkt, at billedet blir temmelig broget. Dertil kommer videre, at der benyttes forskjellige skattematriser og dermed vekslende regler for den skattefrie mindsteinntægt og for skattens degression. Og endnu sterkere viser dette sig, naar man undersøker toldbeskatningen. Forbruket selv indenfor en tarvelig husholdning er paa ingen maate en ensartet størrelse. Der indgaar i et almindelig budget hundreder av forskjellige vareslags og utgiftsposter, og det vil falde vanskelig nok at finde to fuldstændig like regnskaper. Ikke alene stedlige forhold og skikker, familiernes størrelse, deres inntægt over her sin indflydelse, men ogsaa den individuelle smak, livsvaner og interesser paatrykker selv et hverdagsregnskap sit særskilte præg. Man er her nødt til at holde sig til *gjennemsnit*, til at finde de forhold, der kan

betragtes som typiske, og at undersøke skattnernes fordeling paa grundlag herav. Likesaa litt som det er mulig at indrette et skattesystem, saaledes at det under de mangfoldig vekslende forhold i hvert enkelt tilfælde naar det strengt retfærdige, likesaa litt lar det sig gjøre at maale alle de individuelle avvikelser, som forekommer.

De emner, som her skal behandles, er toldbeskatningen og indkomstskattnerne.

Toldbeskatningen.

Utredningen av toldskattnernes fordeling paa de forskjellige indtægtsklasser er selvfølgelig den vanskeligste del av opgaven, og da disse skatter spiller en saa stor rolle i statshusholdningen, blir denne del tillike den viktigste.

Toldintraderne utgjorde i gjennemsnit ifølge toldregnskapene (aaet regnet fra 1 februar til 31 januar):

	Kr.
1878—1880	15 230 000
1893—1895	20 086 000
1896—1898	28 195 000
1899—1901	34 367 000
1902—1904	31 367 000
1905—1907	37 315 000

Pr. indbygger utgjorde tolden 1878—1880 kr. 8.06, 1905—1907 kr. 16.25, altsaa en relativ fordobling paa ca. 25 aar.

Det vil her først være av interesse at sammenligne denne beskatning med andre lands, og efter *Sundbärg's* Aperçus hitsættes følgende oversigt:

Toldintrader (i gjennemsnit 1901—1905).

	I procent av indførsels- værdien.	Pr. ind- bygger. Kr.
Norge	11.4	14.40
Sverige	10.6	10.69
Danmark	5.9	13.41
Finland	13.5	9.08
Storbritannien	6.1	14.19
Nederlandene	0.5	2.95
Belgien	2.0	5.31
Tyskland	8.4	8.48
Østerrike-Ungarn	5.8	1.77
Schweiz	4.4	11.23
Frankrike	6.9	7.42
Italien	12.5	5.14

	I procent av indførsels- værdien.	Pr. ind- bygger. Kr.
Spanien	14.5	5.42
Portugal	16.6	9.19
Rusland	36.0	3.85
Rumænien	8.4	2.84
Serbien	9.6	1.40
Bulgarien	13.4	2.36
Grækenland	15.8	6.06
Tyrkiet	7.3	4.94
Europa	7.6	6.21
Amerikas Forenede Stater.....	26.3	12.36

Toldbeskatningen hviler altsaa tyngre i Norge end i noget andet land i Europa. Vistnok er der flere land, hvor tolden i procent av indførselens værdi er høiere, men Norge har som bekjendt en forholdsvis meget stor utenrikshandel, og pr. indbygger er toldskatten høiere end i alle europæiske land. Av saameget større interesse er det da at undersøke, hvorledes denne beskatning fordeler sig paa de forskjellige indtægter.

Det materiale, hvorpaa disse undersøkelser er bygget, er for det første en række husholdningsregnskaper. Bilag 1 indeholder tolv arbeiderbudgetter, omhyggelig ført for et aar og med den størst mulige opstykning av utgiftsposterne. Videre indeholder bilag 2—18 en række regnskaper, samlet fra forskjellige kanter og omfattende familier i forskjellig social stilling. Videre meddeles i bilag 19 opgave over forbruk av raavarer ved Kristiania Dampkjøkkens middagservering, bilag 20 over soldaterkosten og bilag 21 over forbruk i en fattiggaard.

En anden række opgaver har man innsamlet gjennom utsendelse av særskilte skemaer over forbruket av visse varer (bilag 22—26). Denne undersøkelse omfatter kaffe, sukker, kjøt, flek samt utgifter til beklædning og skotøi.

Ved behandlingen av disse opgaver melder sig det vigtige spørsmal, i hvilken utstrækning man skal regne med toldsatserne, navnlig om man ved siden av de fiskale ogsaa skal regne med de beskyttende satser.

Om toldens indflydelse paa varepriserne lar der sig i virkeligheten ikke opstille nogen almindelig regel. Toldforhøielsen indgaar som en faktor ved prisdannelsen, men den virker ikke for alle varer like sterkt, og naar man erindrer de mangfoldige andre aarsaker, som kan virke dels i samme, dels i motsat retning, vil det falde vanskelig — selv gjennom omfattende og indgaaende undersøkelser — at belyse toldens virkninger i alle dens forgreninger. Derimot er dette naturligvis mulig for enkelte bestemte varesorter, hvor prisnoteringer fra forskjellige land kan sammenholdes.

Ved den efterfølgende fremstilling er man gaat ut fra, at tolden som regel virker prisforhøiende. Hvad enten man anser dette utgangspunkt som rigtig eller ikke, er denne metode den eneste, som der kan være tale om at anvende. At man derved kommer op i høiere tal, end der svarer til virkeligheten, er vistnok sandsynlig. Ti om end tolden ved de rent fiskale artikler kan antages at væltes helt over paa forbrukerne, saa vil det derimot ved de beskyttende toldsatser ofte stille sig saa, at vareprisen alene gaar op med en del av tolden eller endog slet ikke forhøies. Men det maa erindres, at hvad det her i første række gjælder at bestemme, er toldbeskatningens virkning *paa de forskjellige indtægtsklasser*. Det er, med andre ord, beskatningens forholdsmæssighet inden de sociale grupper, som er av interesse, ikke i første linje selve beskatningens absolute størrelse i og for sig.

Hvor vedkommende artikler er producet i egen husholdning, er der ved beregningerne ikke tat noget hensyn til tolden. Det samme gjælder ved forskjellige artikler, som kun i ringe utstrækning kan siges at være utsat for konkurranse fra utlandet¹⁾.

Endelig skal det bemerkes, at ved samtlige beregninger er de egentlige fiskale satser behandlet særskilt, saa at de kan utskilles fra den samlede toldbelastning, og paa denne maate vil det være mulig at undersøke, hvorledes forholdet stiller sig, om de beskyttende satser tænkes kun i mindre grad eller endog slet ikke at virke prisforhøiende.

Hermed paabegyndes en gjennemgaaelse av de vigtigste grupper av forbruksartikler.

Tolden paa næringsutgifterne.

Den post, som veier tungest med hensyn til toldregningen, er mat og drikke, ikke alene fordi endel av de herhen hørende artikler er gjenstand for en sterk beskatning, men tillike fordi denne post i betydning overgaar alle andre i de private husholdninger.

Hertil kommer endnu et andet moment, som her er av særlig vigtighet. Gjennem talrige iagttagelser er det konstatert, at for de mindre indtægter medgaar en relativt større del av indtægten til livets ophold. Jo fattigere en familie er, desto større procent av indtægten medgaar der til næring. Dette er den bekjendte *Engel's lov*. Utgifterne til næring blir saaledes en maalestok for familiernes velvære. Absolut set vokser med høiere indtægt ogsaa utgifterne til næring, men de holder ikke skridt med indtægtsstigningen. Hvorledes dette atter indvirker paa toldbeskatningen, vil bli belyst i dette avsnit.

¹⁾ Saaledes melk, bær. For brød er regnet told av melet.

Efter de tolv arbejderbudgetter utgjør utgifterne til næring:

Nr.	I procent ¹⁾ av	
	total- utgiften.	indtægten.
1	49.59	49.55
- 2	56.05	50.95
- 3	50.31	49.66
- 4	51.97	51.54
- 5	54.20	52.18
- 6	52.59	51.83
- 7	61.68	57.21
- 8	65.76	59.06
- 9	51.30	46.11
- 10	65.80	64.77
- 11	65.15	54.61
- 12	58.52	54.96

For Kristianiaarbeiderne gaar temmelig noiagtig halvdelen av indtægten til næring, for arbeiderne paa landet er procenten noget høiere, for nr. 10 usedvanlig stor.

Til sammenligning tjener, at ved de officielle undersøkelser over danske arbeiderfamiliers forbruk utgjorde den tilsvarende procent:

Landdistrikterne	51.85	(gjennemsnittsindtægt 800 kr.).
Kjøbstæderne	47.32	(— « — 1 000 -).
Kjøbenhavn	40.55	(— « — 1 700 -).

Forskjellen stikker selvfølgelig i den forskjellige indtægt. Deles materialet op, viser det sig, at med samme indtægt falder procenten nærmest sammen.

	Indtægt pr. enhet.					
	Under 175 kr.	175— 275 kr.	275— 375 kr.	375— 475 kr.	475— 675 kr.	Over 675 kr.
	Utgift pr. enhet.					
Kjøbenhavn	-	-	187 (53%)	221 (52%)	268 (48%)	305 (41%)
Kjøpstæderne	-	132 (55%)	158 (53%)	204 (44%)	-	-
Øerne	107 (63%)	142 (61%)	164 (55%)	177 (50%)	185 (35%)	-
Jylland	113 (67%)	136 (58%)	160 (56%)	169 (45%)	197 (46%)	-

¹⁾ For nr. 7 og 8 er husleieværdi tillagt med henholdsvis 60 og 80 kroner.

I nedenstaaende oversigt findes sammenstillet kostprocenten ved forskjellige indtægter efter de i bilagene indtagne husholdningsregnskaper.

Bilag	Indtægt. Kr.	Procent av samlet utgift.
6.....	Indtil 400	41.0—57.4
— 7.....	480	57.5
— 8.....	987	57.7
— 1.....	967—1 673	49.59—65.80
— 9.....	1 063	33.9
— 16.....	2 148	35.7
— 15.2.....	2 348	32.4
— 10.....	2 355	32.6
— 12.....	2 501	21.7
— 5.....	3 009	30.0
— 11.....	3 150	30.5
— 15.1.....	3 324	26.1
— 15.3.....	3 462	29.7
— 17.....	3 677	33.1
— 13.....	4 025	34.7
— 15.4.....	4 283	28.1
— 14.....	4 923	26.6

Det fremgaar altsaa herav, at næringsutgifterne synker fra $\frac{6}{10}$ ned til $\frac{1}{4}$ ved de høiere indtægter.

Naar det saaledes er paa det rene, at næringsutgifterne utgjør en faldende procent, kunde man maaske anse det tilstrækkelig at beregne tolden paa næringsmidlerne ved forskjellig indtægt efter den samme skatteprocent, som de detaljerte undersøkelser gir som resultat for et enkelt budget. Dette vilde dog ikke være rigtig, fordi sammensætningen av denne utgift, dens fordeling paa de enkelte poster, vil være forskjellig, og det blir derfor nødvendig at gaa nærmere ind paa dette punkt.

For nærmere at belyse kostutgifternes fordeling paa de forskjellige poster er de i bilagene indeholdte opplysninger sammenarbeidet i omstaaende tabel.

Ved denne sammenstilling har det været nødvendig at reducere tallene til en fælles enhet. Herunder har man ikke anvendt den grove beregning, hvorefter barn regnes som $\frac{1}{2}$ voksen, men der regnes paa følgende vis (efter Engel) paa grundlag av det daglige stofforbruk:

En voksen mand regnes = 3.6 enheter, voksen kvinde til 3.0 enheter, barn ved fødselen til 1, stigende med $\frac{1}{10}$ hvert aar, indtil 26-aars alderen for mænd, 20-aars alderen for kvinder.

En mand med hustru og to barn paa 9 og 4 aar blir altsaa: $3.6 + 3.0 + 1.9 + 1.4 = 9.9$ enheter.

Kostutgifternes fordeling

Antal enheter.	Utgift til næring pr. enhet (quet).	Kjøt.	Fisk.	Egg.	Smør.	Ost.	Melk, fløte.	Brød.	Bagverk.
12.425	46.64	12.24	0.89	0.32	7.42	1.45	4.94	0.79	0.23
12.1	47.11	9.34	4.67	0.43	5.70	0.32	8.83	9.62	0.04
15.625	48.27	8.94	1.79	0.38	8.24	1.22	5.78	8.98	0.16
14.525	49.70	7.20	0.91	0.99	9.31	1.75	6.11	12.82	-
13.1	50.24	9.10	2.40	1.34	8.85	2.41	5.66	4.84	1.01
15.915	53.16	11.22	0.73	0.22	8.73	2.63	5.91	1.63	0.12
10.0	55.31	14.70	1.17	0.97	9.35	1.45	6.35	2.28	0.54
11.25	57.32	14.89	5.61	0.71	9.26	1.36	4.38	6.22	0.26
17.65	58.66	12.87	0.38	0.24	9.40	1.56	11.47	0.58	0.33
9.005	58.89	14.18	1.53	0.85	7.91	3.94	11.71	1.80	0.68
9.765	61.15	11.95	1.12	0.82	9.60	3.17	7.83	2.19	0.84
12.0	63.44	14.11	4.89	1) 4.96	9.63	-	6.81	8.54	
11.49	65.21	15.59	2.02	2.41	8.77	2.00	9.88	6.19	1.92
12.0	65.36	15.20		2.40	10.80		7.48	11.76	
18.0	-	16.38		2.96	15.98		6.55	7.75	
15.6	65.87	12.11	3.94	1) 5.18	11.95	-	11.40	5.95	
17.5	69.55	12.48	4.65	1) 4.99	11.80	-	7.47	5.96	-
8.94	70.38	12.21	2.01	2.64	14.20	4.16	12.17	5.12	1.35
10.0	74.88	17.47	3.61	18.60			12.38	6.98	
15.6	77.29	17.49	5.01	1) 8.05	12.54	-	10.79	9.64	
9.6	79.87	15.07	2.54	4.74	17.72	1.49	8.99	4.69	
9.6	90.46	19.00	6.04	1) 6.45	17.40	-	11.06	9.62	
17.4	96.65	25.30	7.53	1.69	13.23		15.40	12.46	
9.6	100.18	27.93	5.58	7.61	13.70	2.47	10.13	8.72	3.49
13.4	104.28	28.70	4.32	5.04	12.61	2.76	18.63	6.16	1.33
11.6	112.69	29.51			20.04		11.80	18.04	

1) Inkl. ost. 2) Derav grønnsaker 3.52. 3) Kjøbmandsvarer 29.78. 4) Inkl. syltning. 5) Inkl.

paa de enkelte poster.

Gryn, mel.	Poteter, grønt.	Frukt.	Sukker.	Kaffe.	Te.	Choko- lade.	Salt, specerier.	Diverse.	Bilag nr.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
9.92	1.60	0.49	3.45	1.94	0.11	0.07	0.25	0.53	1 (nr. 11)
0.91	2.48	0.50	1.23	2.10	0.22	0.08	0.31	0.33	8
4.45	2.07	0.03	2.20	3.29	-	0.03	0.19	0.52	1 (nr. 5)
2.03	1.59	0.23	2.34	3.58	0.01	0.03	0.14	0.66	1 (- 4)
4.21	1.78	0.71	4.46	2.60	0.15	0.02	0.32	0.38	1 (- 3)
9.73	2.15	0.19	3.42	5.23	-	-	0.27	0.98	1 (- 10)
8.07	0.88	0.06	3.87	4.10	0.07	0.20	0.53	0.72	1 (- 7)
1.47	4.65	0.29	3.28	3.49	0.01	-	0.87	0.57	1 (- 6)
10.45	2.27	1.57	3.62	3.25	-	0.06	0.33	0.28	1 (- 8)
5.17	1.20	1.15	4.11	3.28	-	0.39	0.25	0.74	1 (- 9)
8.01	4.38	0.55	5.69	3.40	0.16	0.08	0.47	0.89	1 (- 12)
1.83	1.82		5.33	4.81			0.71	-	15
4.37	2.22	1.53	3.49	3.44	0.01	0.21	0.39	0.77	1 (nr. 1)
2.52	3.72	2.60	5.24	2.40	1.00	0.04	0.20	-	18
?	2.20	?	5.35	3.44		-	?	-	18
2.67	2.89		3.56	4.67			1.55	-	15
2.87	5.57		3.53	4.05		-	0.48	⁵⁾ 5.70	17
4.22	2.91	0.94	3.52	3.59	0.03	0.44	0.23	0.64	1 (nr. 2)
1.69	⁴⁾ 4.37		2.27	2.97			0.48	4.06	10
1.80	3.70		3.52	3.70			1.05	-	15
2.60	2.50	3.79	6.82	3.27	0.92	0.15	0.46	4.12	16
4.69	3.87		4.54	6.14			1.65	-	15
3.09	4.63	4.25	3.57	4.78		-	0.72	-	18
1.59	²⁾ 5.06	3.80	3.38	0.77	2.33	0.67	0.68	2.27	11
3.75	4.54	3.84	3.40	2.04	0.58	1.10	0.37	5.11	13
³⁾	3.52		-	-	-	-	-	-	14

hvetebrod o. l.

Tabellen omfatter inntægter fra 1 000 til 5 000 kroner. Kostutgifterne pr. enhet veksler mellom kr. 46.64 og kr. 112.69 eller, omregnet for voksen mann, mellom 168 og 406 kroner eller pr. dag mellom 46 og 111 øre. Med andre ord, kostutgiften er henved $2\frac{1}{2}$ ganger saa stor ved 5 000 som ved 1 000 kroner inntægt, mens inntægten er 5 ganger saa stor.

Av interesse er det at bemerke, at arbeiderbudgetterne tildels viser høiere utgift til næring end familier av den egentlige middelstand. Der var nylig adskillig diskussion om, hvorvidt det gikk an for en familie av middelstanden at leve for 18 kroner maaneden pr. person. Ifølge arbeiderbudgetterne svinget kostutgiften pr. familiemedlem fra 8 til 13 kroner.

Som allerede sagt, ytrer en forøkelse av utgiften sig ikke paa den maate, at der gives ut paa de forskjellige poster med samme, forholdsmæssige tillæg. Det virkelige forhold er, at der gives ut mere for enkelte poster, mens der av andre vareposter kun sker en ubetydelig forøkelse i utgift. Dette viser sig tydeligere, naar man sammendrar oppgaverne i større varegrupper, og samler budgetterne i grupper etter utgift pr. enhet.

Kostutgift pr. enhet (quet).	Gjennem- snitlig utgift.	Derav				Kjøt.	Fisk.
		animalsk føde.	vegetabilsk føde.	kolonial- varer.	diverse.		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
46— 55 kr.	49.19	28.06	14.22	6.34	0.57	9.67	1.90
55— 65 -	59.13	36.86	13.01	8.73	0.53	13.78	2.45
65— 75 -	68.54	43.66	15.05	7.97	1.86	13.70	3.18
75— 85 -	78.58	52.21	14.36	9.95	2.06	16.28	3.77
85—100 -	93.55	61.55	21.30	10.70	-	22 15	6.78
over 100 -	102 23	69.74	21.14	7.66	3.69	28.31	4.95

Den største stigning faller paa animalsk føde, hvor utgiften pr. enhet stiger til det $2\frac{1}{2}$ -dobbelte, mens forøkelsen er mindre betydelig for de øvrige poster, særlig for vegetabilsk næring, og her skriver den større utgift sig ikke minst fra rikere anvendelse av grønnsaker og frukt. Særlig er økningen stor for kjøt, hvorav der forbrukes tre ganger saa meget ved de høiere som ved de lavere inntægter, likesom ogsaa fiskeforbruket tiltar sterkt.

Disse resultater stemmer med, hvad man andetsteds har iagttaaet, nemlig at jo mindre inntægten er, desto større del vil der medgaa til vegetabilske og desto mindre til animalske fødevarer. Etter ovenstaaende tal stiger den procent, der faller paa animalske fødevarer, fra 57 til 68 pct.

Av de store fiskalartikler antages *kaffen* at være den, der fremkalder den uretfærdigste belastning av de lavere inntægter, fordi der forbrukes paa det

nærmeste den samme mængde i en arbeiderhusholdning som i de mere velstaaende kredser. Dette bekræftes ogsaa ved erfaringer fra Danmark¹⁾.

Ifølge st. prp. nr. 48 for 1890 forbrukes pr. voksen enhet²⁾:

Bygderne: Gaardbrugerklassen	3.56 kg.
Husmandsklassen	3.52 -

I gennemsnit 3.55 kg.

Byerne: Embeds- og bestillingsmænd	4.76 kg.
Private næringsdrivende	5.30 -
Haandverksmestre	4.89 -
Private betjente	4.80 -
Arbeidere	5.78 -

I gennemsnit 5.34 kg.

Siden den tid er imidlertid kaffeforbruget steget ganske betydelig. Mens der pr. indbygger 1886—1890 bruktes 3.52 kg, var forbruget i 1904 og 1905 4.88 kg., i 1906 5.28 og i 1907 5.49 kg.

De nu indhentede opgaver viser for landdistrikterne, at forbruget i nogen grad stiger med indtægten, mens dette ikke kan siges for byernes vedkommende. Her er forbruget mere ens over hele linjen.

Med hensyn til forsørgelsesbyrden viser det sig, at forbruget pr. enhet avtar betydelig med voksende forsørgelsesbyrde, hvilket jo ogsaa er naturligt, da barn kun i ringe utstrækning tar del i dette forbrug.

Ved undersøkelsen av 1889 viste det gennemsnitlige forbrug i byerne sig at være 50 pct. høiere end i bygderne. Ifølge de foreliggende opgaver er forskjellen nu mindre og kan — naar hensyn tages til, at i byerne en større del av indkjøpet bestaar av brændt kaffe — sættes til 30 pct.

Kaffeforbruget er størst i Oplandsamterne og paa Østlandet. Sørlandet og Trøndelagen danner en mellemgruppe. Lavere staar forbruget i Nordlandet og lavest paa Vestlandet. Ordenen var i 1889 nogenlunde den samme: størst forbruk sønden- og østenfjelds, mindre nordenfjelds og mindst vestenfjelds. Stigningen har været sterkest i Oplandsamterne, hvor nu forbruget er større end i noget andet distrikt, mens det i 1889 nærmest var omkring gjennemsnittet.

Ved at undersøke forbruget særskilt for arbeidere³⁾ inden de viktigste indtægtsgrupper (bilag 23) faaes som resultat:

¹⁾ Dalhoff og Mackeprang, side 60. ²⁾ Barn under 15 aar sat = $\frac{1}{2}$ voksen. ³⁾ For Bergen medregnet kommunale funktionærer i lignende stilling.

	Indtægt.	Kaffe-forbruk		Familiens størrelse i gjennemsnit (antal personer).
		pr. familie.	pr. voksen enhet.	
	Kr.	kg.	kg.	
Andre byer ¹⁾	600— 750	19 ³ / ₄	6.4	3.7
Kristiania	800— 900	20	5.6	5.1
Andre byer ¹⁾	800— 950	18	4.2	6.2
Landet	800— 999	26	5.5	6.3
Kristiania	1 000—1 350	19 ¹ / ₂	5.5	4.8
Bergen	1 000—1 400	26 ¹ / ₄	6.5	5.6
Andre byer ¹⁾	1 000—1 100	26	4.8	7.2
Landet	1 000—1 499	30 ¹ / ₃	5.6	7.2
Bergen	1 500—1 900	27 ¹ / ₂	5.3	7.2
Bergen	2 000—2 200	25	5.7	5.2

Ifølge bilag 1 utgjorde forbruket i de 12 arbeiderfamilier (alt omgjort til brændt):

Nr. 1	24.35 kg.	Nr. 7	24 ³ / ₄ kg.
- 2	18.9 -	- 8	30.1 -
- 3	17.0 -	- 9	14 ³ / ₄ -
- 4	26.0 -	- 10	42 ³ / ₄ -
- 5	25.0 -	- 11	14 -
- 6	21.6 -	- 12	19 ¹ / ₂ -

eller i gjennemsnit for byarbeiderne 22.1 kg., for arbeiderne paa landet 24.3, for alle 23.2 kg., hvilket svarer til 29 kg. ubrændt kaffe.

Hvad derimot angaar *te*, saa kan denne artikel siges at være saaaatsige ukjendt i arbeiderhusholdningerne, mens bruken tiltar med indtægten. Det samme gjælder chokolade (kakao). Dette viser sig ogsaa, naar man gennemgaar husholdningsbudgetterne, ordnet efter utgiftssummen (utgift pr. quet):

Utgift til næring.	Kaffe.	Te.	Chokolade.	Tils. for de budgetter, hvor specifikation foreligger.	Tilsammen for alle budgetter.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
46— 55 kr.	3.12	0.08	0.04	3.24	3.24
55— 65 -	3.50	0.05	0.15	3.70	3.89
65— 75 -	3.14	0.35	0.23	3.72	3.81
75— 85 -	3.27	0.92	0.15	4.34	4.02
85—100 -	-	-	-	-	5.46
over 100 -	1.40	1.46	0.88	3.74	3.74

¹⁾ end Kristiania og Bergen.

Saa faa disse budgetter end er, viser de et nogenlunde likelig forbruk av kaffe (undtagen for de to budgetter med utgift over 100 kr., hvor eksceptionelle forhold forsaavidt maa antages at foreligge).

Endnu sterkere er forbruket av *sukker* steget. Mens der i 1886—90 forbrukes 6.12 kg. pr. indbygger, var det i 1906 og 1907 gaat op til henholdsvis 14.39 og 15.11 kg. Det er derfor ogsaa sandsynlig, at forbruket inden de forskjellige landsdele og indtægtsklasser kan ha undergaat forskyninger.

I 1889 forbrukes pr. voksen enhet i

landdistrikterne: Gaardbrukere.....	4.26 kg.
Husmandsklassen.....	2.47 -
i gjennemsnit	
	3.68 kg.
byerne: Embeds- og bestillingsmænd....	13.33 kg.
Selvstændige næringsdrivende....	14.65 -
Haandverksmestre.....	8.40 -
Private betjente.....	12.24 -
Arbeidere.....	6.49 -
i gjennemsnit	
	9.49 kg.

Av bilag 24 fremgaar det, at forbruket nu for de laveste indtægtsklasser er større end gjennemsnittet for samtlige for 18 aar tilbage.

Som i nævnte bilag nærmere forklaret, maa angivelserne ansees for at være noget for lave, men det er vanskelig at kontrollere forskjellen, fordi den hele import ikke gaar direkte til husholdningerne, men endel anvendes i forskjellige industrigrene, og indkjøpet sker i form av de forædlede produkter. En væsentlig grund til, at tallene er blit for lave, er vistnok den, at mange har regnet med det normale forbruk uke for uke, men ikke tat tilstrækkelig hensyn til ekstraforbruk, navnlig i syltetiden. Av hensyn hertil vil ved de videre beregninger bli gjort et tillæg, hvorved man kommer op til et tal, der omtrent motsvarer importen.

Sukkerforbruket avhænger i betydelig grad av indtægten, idet det er adskillige ganger høiere for familier med større indtægter. I denne henseende vil man imidlertid finde en væsentlig forskjjel i by og paa land. For byernes vedkommende er stigningen ikke særdeles betragtelig, m. a. o. forbruket er blandt den arbeidende klasse i de senere aar steget saa sterkt, at forskjellen fra de høiere klassers forbruk ikke længer er saa stor. Derimot er blandt landbefolkningen forbruket inden de lavere indtægtsklasser fremdeles saa litet, at forskjellen der blir meget stor.

Hvad angaar forbruket i by og paa land, viste undersøkelsen i 1889, at det gjennemsnitlige forbruk i byerne var $2\frac{1}{2}$ ganger saa stort som i bygderne. Nu er forskjellen noget formindsket, idet der i gjennemsnit brukes omtrent dobbelt saa meget i byerne.

Ogsaa mellem landsdelene er der adskillig forskjel. Høiest er det paa Oplandet og Østlandet, derefter kommer Sørlandet og Nordlandet, og lavest er det i Trøndelagen og især paa Vestlandet. Undersøkelsen i 1889 viste lignende forhold: høiest sønden- og østenfjelds, mindre nordenfjelds, lavest vestenfjelds.

Særskilt for arbeidere (bilag 24) stiller forbruket sig saaledes:

	Indtægt.	Sukkerforbruk		Familiens størrelse i gennemsnit (antal personer).
		pr. familie.	pr. enhet.	
		K .	kg.	
Andre byer ¹⁾	600— 750	43	14.0	3.7
Kristiania	800— 900	45 ¹ / ₂	12.5	5.1
Andre byer ¹⁾	800— 950	42 ¹ / ₄	9.9	6.2
Landet	800— 999	50 ³ / ₄	10.7	6.3
Kristiania	1 000—1 350	59	16.6	4.8
Bergen	1 000—1 400	64 ³ / ₄	15.9	5.6
Andre byer ¹⁾	1 000—1 100	92	17.0	7.2
Landet	1 000—1 499	71 ¹ / ₂	13.2	7.2
Bergen	1 500—1 900	72	13.8	7.2
Bergen	2 000—2 200	67 ³ / ₄	15.6	5.2

Pr. familie utgjør forbruket regelmæssig 40—60 kg.²⁾

For de i bilag 1 opførte 12 arbeiderfamilier utgjorde sukkerforbruket:

Nr. 1	63 ¹ / ₂ kg.	Nr. 7	62 ¹ / ₂ kg.
- 2	53	- 8	104 ¹ / ₂
- 3	88 ¹ / ₄	- 9	60 ³ / ₄
- 4	48 ¹ / ₄	- 10	70 ¹ / ₂
- 5	55.7	- 11	50
- 6	59.7	- 12	70 ¹ / ₄

eller i gjennemsnit for byarbeiderne 61.4 kg., for arbeiderne paa landet 69³/₄, for samtlige 65.6 kg.

¹⁾ end Kristiania og Bergen. ²⁾ Fru Dorothea Christensen opgir i «Verdens Gang» for 11te mars 1908 sukkerforbruket: almindelige familier paa 4 medlemmer ca. 125 kg. = kr. 77.50, derav ¹/₃ til syltning og vinlægning; arbeiderfamilie (mand, hustru og 3 barn) ifølge regnskap 4.5 kg. raffinade, 13 kg. farin, 3 kg. sirup, tilsammen 21 kg. til værdi av 12 kr.; av sukkeret ¹/₂ til syltning og saft. Arbeiderfamilie (4 voksne) 40 kg. til værdi kr. 24.80; ¹/₂ til syltesukker; alm. arbeiderfamilier efter kjøbmænds opgivende 39 à 50 kg. 40 kg. antages at være det gjennemsnitlige for arbeiderfamilier. Disse opgaver er, som det vil sees, noget for lave i sin almindelighet, om de end kan være rigtige for det sted, hvor de er indhentet.

Det er en ganske bemerkelsesværdig opgang i sukkerforbruget, som disse tal gir vidnesbyrd om. Ved undersøkelsen i 1889 var forbruget pr. arbeiderfamilie i byerne $25\frac{3}{4}$ kg, for «husmandsklassen» $10\frac{2}{3}$ kg. Selv om man bortser fra den sidste opgave og alene holder sig til byarbeiderne, er forbruget vokset til mere end det dobbelte.

Forsørgelsesbyrden virker ogsaa for sukker paatagelig i den retning, at forbruget pr. enhet avtar.

For *kjot* og *flesk* er det særlig vanskelig at opgjøre sig en mening om forbruget i sin helhet og særskilt inden de enkelte samfundsklasser.

Der er herover utført forskjellige beregninger. For det første er der i bilag 25 utarbeidet en oversigt, bygget paa de indkomne forbruksopgaver. Til kontrol av denne opgave er der i samme bilag anstillet en beregning over den samlede kjøt- og fleskeproduktion paa grundlag av jordbruktstillingen i 1907, og hertil er lagt nettoimporten, hvorved man skulde faa som resultat det samlede forbruk. Endelig har man for byernes vedkommende beregnet den samlede vekt av slagt ved kontrolstationerne. Resultaterne stiller sig, som følger:

Forbruk av <i>kjot</i> :	Bygder.	Byer.	Riket.
Efter forbruksopgaverne ¹⁾	25.9 mill. kg.	20.3 mill. kg.	46.2 mill. kg.
— jordbruksopgaverne	- - -	- - -	40.8 - -
— kontrolopgaverne	- - -	24.8 - -	- - -
Forbruk av <i>flesk</i> :			
Efter forbruksopgaverne	18.7 mill. kg.	5.4 mill. kg.	24.1 mill. kg.
— jordbruksopgaverne	- - -	- - -	27.2 - -
— kontrolopgaverne	- - -	5.0 - -	- - -

Uoverensstemmelserne i disse opgaver er for en del kun tilsyneladende. De 40.8 mill. kg., som jordbruksopgaverne gir, omfatter alene okse-, faare- og gjetekjøt. Hertil kommer hestekjøt, hvorav der ifølge kjøtkontrolopgaverne slagtes nærpaa 1 mill. kg., rensdyr, fjærfæ, vildt, hvorav der antagelig forbrukes over 4 mill. kg. Og opgjøret av det samlede kjøtforbruk skulde saaledes stemme med ca. 46 mill. kg.

Heller ikke for fleskets vedkommende er uoverensstemmelserne, naar hensees til beregningernes skjønsmæssige karakter, av nogen større betydning. For riket kan det sættes til ca. 25 mill. kg.

Kjøtkontrolopgaverne viser et større forbruk i byerne av kjøt²⁾. Men herved maa erindres, at foruten byernes egen befolkning henter ogsaa familier i omegnen sin forsyning fra byen, hvorved forbruget i selve byerne reduceres ikke saa litet. Paa den anden side kommer som tillæg tilførselen av saltet og røket kjøt til byerne. Det er imidlertid vanskelig at opgjøre sig noget skjøn herover.

¹⁾ Med tillæg for kjøtvarer. ²⁾ Antallet av slagt er her omregnet til vekt efter opgaver fra stationernes bestyrere. Gjennomsnittet for byerne er: storfæ 126, hester 197, svin 75, faar 17, gjeter 12 og kalver 18 kg.

For fleck viser kontrologgaverne et lavere tal, men hertil blir at lægge tilførsel av saltet fleck, skinker osv. Paa den anden side fragaar ogsaa her indkjøp fra byernes omegn, om end dette neppe spiller den samme rolle som for kjøt.

Efter forbruksopgaverne utgjør forbruket pr. indbygger:

	Bygder.	Byer.	Riket.
Kjøt	15.7 kg.	29.9 kg.	19.8 kg.
Flekk	11.3 -	7.9 -	10.3 -
	27.0 kg.	37.8 kg.	30.1 kg.

Kjøtförbruket har flere gange været gjenstand for skjønsmæssig beregning.

Dr. O. J. Broch anslag gennemsnitsforbruket av kjøt og fleck (indbefattet benene) til 25 kg.¹⁾

Smitt beregnede i 1877 fædriftens avkastning for hornkvæg til 14.9 mill. kg. eller 8¹/₄ kg. pr. indbygger (Oth. prp. nr. 15 for 1878, bilag 3).

I professor *Helland's* bok: Hvad vi spiser i Norge og hvad der spises i Paris (1896), anslaaes kjøtförbruket til:

Oksekjøt, faare- og gjetekjøt	23.73 kg.
Hestekjøt	0.45 -
Flekk	18.09 -
Rensdyrkjøt	1.32 -
Fjærkræ og vildt	0.74 -
	44.33 kg.

Smitt har i Statsøkonomisk tidsskrift 1904 utført en ny beregning, hvorefter forbruket av kjøt av okse, kalv, faar og gjet anslaaes til 17.22 kg. pr. individ, altsaa betydelig lavere end Helland. Flekkeforbruket er ogsaa angitt for høit av Helland.

Brændevins- og maltkomitéen av 1903 regner noget anderledes, men kommer til nogenlunde samme resultat som Smitt for den indenlandske kjøtproduktion (29.7 mill. kg. mot Smitt 29 mill. kg.). For svin regnes en samlet slagtevegt av 16 mill. kg., hvilket dog vistnok er altfor lavt

Der er ogsaa her betydelig forskjell mellem landsdelene. Der forbrukes mest kjøt paa Østlandet og Oplandene, mindre paa Vestlandet og Nordlandet, mindst i Trøndelagen og Sørlandet; flekkeforbruket avtar i følgende orden: Østlandet, Oplandene, Trøndelagen, Sørlandet, Vestlandet og Nordlandet.

Inden de forskjellige samfundsklasser er kjøtförbruket, som allerede fremhævet, sterkt varierende. Det stiger betydelig med indtægten. Ogsaa her er forbruket relativt avtagende med stigende forsørgelsesbyrde.

¹⁾ Kongeriget Norge og det norske Folk (1876).

Særskilt for arbeidere (bilag 25) stiller forbruket sig saaledes:

	Indtægt.	Forbruk pr. familie.			Forbruk pr. enhet.			Familiens størrelse i gjennomsnit (antal personer).
		Kjøtt.	Flesk.	Ialt.	Kjøtt.	Flesk.	Ialt.	
		Kr.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	
Andre byer	600— 750	82	28 ¹ / ₄	110 ¹ / ₄	26.6	9.2	35.8	3.7
Kristiania	800— 900	104	25	129	28.6	6.8	35.4	5.1
Andre byer	800— 950	76 ³ / ₄	41 ³ / ₄	118 ¹ / ₂	15.9	8.6	24.5	6.2
Landet	800— 999	71 ¹ / ₄	79 ¹ / ₄	150 ¹ / ₂	15.5	16.7	32.2	6.3
Kristiania	1 000—1 350	112	28	140	31.5	8.0	39.5	4.8
Bergen	1 000—1 400	130	28 ¹ / ₂	158 ¹ / ₂	31.8	7.1	38.9	5.6
Andre byer	1 000—1 100	95	54 ¹ / ₂	149 ¹ / ₂	17.6	10.1	27.7	7.2
Landet	1 000—1 499	120 ¹ / ₄	103 ¹ / ₄	223 ¹ / ₂	22.7	19.5	42.2	7.2
Bergen	1 500—1 900	175 ³ / ₄	33 ¹ / ₂	209 ¹ / ₄	33.8	6.5	40.3	7.2
Bergen	2 000—2 200	170	21 ³ / ₄	191 ³ / ₄	39.1	5.0	44.1	5.2

Disse opgaver viser med tydelighet ogsaa for arbeiderfamilierne, at fleskeforbruket er betydelig større i bygderne end i byerne, mens forholdet for kjøtforbruket er det omvendte. Det samme fremgaar ved at betrakte forbruket for de 12 arbeiderfamilier (bilag 1) av kjøt og flesk (iberegnet hvad der indeholdes i kjøtvarer):

	Kjøtt.	Flesk.	Tilsammen.		Kjøtt.	Flesk.	Tilsammen.
Nr. 1	134 kg.	44 kg.	178 kg.	Nr. 7	64 kg.	104 kg.	168 kg.
- 2	94 -	14 -	108 -	- 8	134 -	117 -	251 -
- 3	115 -	22 -	137 -	- 9	84 -	32 -	116 -
- 4	61 -	22 -	83 -	- 10	163 -	25 -	188 -
- 5	130 -	24 -	154 -	- 11	29 -	124 -	153 -
- 6	135 -	23 -	158 -	- 12	29 -	82 -	111 -

hvilket gir i gjennomsnit for

byarbeiderne 111 kg. kjøtt
25 - flesk

136 kg.

arbeiderne paa landet 84 kg. kjøtt
80 - flesk

164 kg.

Som det sees, varierer forbruket ganske betydelig. Pr. enhet (quet) betegner nr. 4 minimum med 5.7 kg. kjøtt og flesk og nr. 1 maksimum med 15.5 kg.

Melk og fløte, smør, ost og egg.

Utgiften utgjorde pr. quet (hvor fordelingen paa de enkelte poster ikke er opgit, er denne utført som for de andre budgetter) for de forskjellige budgetter, gruppert efter utgiftssummen:

Samlet utgift til næring.	Melk, fløte.	Smør, ost, egg.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.
45— 55 kr.	6.20	10.28	16.48
55— 65 -	8.09	12.53	20.62
65— 75 -	9.62	16.98	26.60
75— 85 -	9.89	22.27	32.16
85—100 -	13.23	19.38	32.61
100 kr. og derover	13.52	23.52	37.04

Man vil for det første bemerke, hvilken viktig utgiftspost dette er. Til disse artikler gaar 33—40 pct. av samtlige utgifter til næring. Videre vil man se, at med stigende inntægt blir utgiften betydelig forøket, nemlig til mere end det dobbelte. Dog stiger utgiften ikke i synderlig grad raskere end den samlede utgift.

Hvad angaar *brødforbruket*, saa paavirkes dette selvfølgelig av, om hjemmebakning finder sted. Man maa derfor slaa sammen posterne brød, bagverk og mel og gryn. Efter sammenstillingen side 8*—9* forbrukes:

Utgift til næring pr. enhet (quet).	Utgift pr. quet til				Tilsammen.
	brød.	bagverk.	brød og bagverk ¹⁾ .	gryn og mel.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
45— 55 kr.	6.45	0.26	6.71	5.21	11.92
55— 65 -	2.61	0.53	4.04	5.83	9.87
65— 75 -	5.76	1.09	7.54	3.05	10.59
75— 85 -	-	-	7.16	2.20	9.36
85—100 -	-	-	11.04	3.89	14.93
over 100 -	7.44	2.41	9.85	2.67	12.52

Utgiften paa denne konto viser altsaa nogen stigning. Dette beror vistnok i første række paa større forbruk av de finere brødsorter. De danske undersøkelser²⁾ viser følgende forbruk pr. enhet (voksen mand):

¹⁾ Heri indbefattet regnskap, hvor de to poster ikke er spesifisert. ²⁾ Dalhoff og Mackeprang, side 55.

	Rugbrød. Kr.	Finbrød og kaker. Kr.
Arbeidsmænd	16.10	8.50
Fagarbeidere	13.80	21.80
Bedrestillede	7.70	26.90
Bedststillede	7.30	47.1

Vore opgaver er ikke saa specificert, at der kan anstilles nogen tilsvarende beregning.

Det samlede kornforbruk utgjorde i gjennemsnit for aarene 1903—1907:

Hvete	92 845 ton
Rug	291 168 -
Byg	177 498 -
Havre	141 582 -
Erter, bønner, linser	7 292 -
	710 385 ton.

Her er medregnet avl og indførsel og fradradd utførsel, utsæd og forbruk til brændevin, øl og gjær. Herfra blir da yderligere at trække, hvad der anvendes til opføring. Dette kan alene beregnes skjønsmæssig.

Her er regnet med et forbruk

av 250 liter pr. hest
- 150 — - storfæ
- 200 — - slagtegris
- 30 — - høne.

Dette gir tilsammen et forbruk av 3 176 000 hl., hvorav 2 077 000 hl. havre og 1 099 000 hl. byg. I vegt blir dette 99 696 ton havre og 71 435 ton byg¹⁾.

Efter fradrag av korn til for faar man tilbake som forbruk pr. individ:

Hvete	40.2 kg.
Rug	126.0 -
Byg	45.9 -
Havre	18.1 -
Erter m. v.....	3.2 -
	233.4 kg.

Som bekjendt stiller vort kornforbruk sig meget forskjellig fra forholdet i andre land. Særlig iøinefaldende er vort lave forbruk av hvete. I de land,

¹⁾ *Holland* regnet med 2 hl. pr. hest, 1 hl. pr. kreatur og 2 hl. pr. slagtesvin, tilsammen 90 mill. kg. Brænde vins- og maltkomitéen av 1903 (side 62 ff.) kommer til vel 2 mill. hl., men forbruket er for kreaturer og især for svin sat altfor lavt. Paa den anden side er det altfor høit, naar *Sendstad* (Statsøkonomisk tidsskrift 1907, side 199) regner 40 pct. at gaa til opføring.

hvor hvete er det almindelige brødkorn, brukes der 4 à 5 gange mere pr. individ. I Storbritannien og Irland saaledes 163 kg., i De Forenede Stater 153 kg. Men selv om man holder sig til de land, hvor rug er hovedbrødkornet, staar vort forbruk lavt. Det utgjorde 34 kg. mot 94 i Tyskland, 65 i Sverige og 85 i Danmark, for Europa i det hele 115 kg. Alene Finland staar paa linje med os med 32 kg.

Derimot ligger vort rugforbruk høiere end for Europa. Vi bruker 129 kg. pr. individ mot 82 for Europa i det hele.

Omregnes vort forbruk pr. quet (ialt 6 104 500 q. for det hele rike) faar man

15.2 kg. hvete
47.7 - rug
17.4 - byg
6.9 - havre

87.2 kg.

Forbruket utgjorde i de 12 arbeiderfamilier (brød, bagverk m. v. omregnet til mel):

	Rugmel.	Hvetemel.	Havre-, byg- mel og gryn.	Potetesmel.
	kg.	kg.	kg.	kg.
Nr. 1	311.4	151.4	18.0	3.5
- 2	245.5	100.6	12.65	3.4
- 3	359.2	99.9	13.0	7.0
- 4	701.6	74.0	25.0	9.25
- 5	690.6	149.0	4.0	2.1
- 6	308.7	40.6	14.0	0.75
- 7	143.5	259.7	5.0	3.5
- 8	796.0	181.1	38.5	9.0
- 9	183.2	53.4	24.0	5.0
- 10	664.8	186.7	16.0	17.5
- 11	614.8	84.8	9.25	9.5
- 12	407.6	87.0	6.25	3.25

Forbruket pr. enhet (quet) utgjorde:

	Rugmel.	Hvetemel.	Havre-, byg- mel og gryn.	Ialt.
	kg.	kg.	kg.	kg.
Nr. 1	27.1	13.2	1.6	41.9
- 2	27.5	11.3	1.4	40.2
- 3	27.4	7.5	1.0	35.9
- 4	48.3	5.1	1.7	55.1
- 5	44.2	9.5	0.3	54.0
- 6	27.4	3.6	1.2	32.2
- 7	14.4	26.0	0.5	40.9
- 8	45.1	10.3	2.2	57.6
- 9	20.3	5.9	2.7	28.9
- 10	41.8	11.7	1.0	54.5
- 11	49.5	6.8	0.7	57.0
- 12	41.7	8.9	0.6	51.2

¹⁾ Tallene gjælder for aarene 1901—1905 og er hentet fra *Sundbärg's Aperçus*.

Dette gir i gjennemsnit for de 6 byfamilier

33.6 kg. rugmel.....	=	61.2 kg. rug
8.4 - hvetemel	=	12.9 - hvete
1.2 - byg- og havremel.....	=	2.4 - korn
<hr/>		
43.2 kg.		76.5 kg.

For de 6 familier paa landet

35.5 kg. rugmel.....	=	64.6 kg. rug
11.6 - hvetemel	=	17.9 - hvete
1.3 - byg- og havremel	=	2.4 - korn
<hr/>		
48.4 kg.		84.9 kg.

Hveteforbruket er omtrent som det gjennomsnittlige for riket, av rug brukes der mere og av de andre kornsorter betydelig mindre end gjennemsnittet.

Forbruket av *grønsaker* er i flere av regnskapene slaat sammen med poteter, og de to poster maa derfor behandles under ét.

Forbruk pr. quet.	Utgift til poteter og grønsaker.
	Kr.
45— 55 kr.	1.94
55— 65 -	2.68
65— 75 -	2.95
75— 85 -	2.50
85—100 -	4.63
over 100 -	4.80

Der er altsaa en stigen for denne utgiftspost, men denne stigen maa antages at skyldes øket forbruk av *grønsaker* og ikke av poteter. Pr. arbeiderfamilie bruktes der ifølge bilag 1 poteter for kr. 19.93, ifølge bilag 8 for kr. 17.25 (totalutgift 987 kr.), ifølge bilag 11 kr. 14.83 (totalutgift 3 150 kr.) og ifølge bilag 16 kr. 13.80 (totalutgift 2 148 kr.).

Forbruket av *grønsaker* er i arbeiderfamilierne ubetydelig. Det utgjør pr. husholdning ifølge bilag 1 kr. 8.34.

Av *poteter* forbrukes i gjennemsnit 1903—1907 422 540 ton eller 183 kg. pr. indbygger. Herfra gaar hvad der anvendes til opfoering. Regnes 20 pct. at fragaa, blir der tilbake 146 kg. Herfra blir atter at trække svind samt avfald og skyller.

Saa høit op naar forbruket ikke inden arbeiderfamilierne (bilag 1).

Pr. quet bruktes:

Nr. 1	43 liter	Nr. 7	28 liter
- 2	73 -	- 8	56 -
- 3	36 -	- 9	16 -
- 4	35 -	- 10	42 -
- 5	39 -	- 11	53 -
- 6	69 -	- 12	137 -

For hele befolkningen blir forbruket pr. quet 55 kg. eller 76 liter. Bortset fra nr. 12, hvor der brukes saa meget, at endel maa formodes at være gaat til fjøset, naar ingen av arbeiderfamilierne op til det gjennomsnitlige. Dette er jo ogsaa naturlig, da forbruket jo maa antages at være større i gaardbrukerhjem, særlig hvor poteter ogsaa brukes til bakning av kaker.

Utgiften til *frugt* stiger sterkt med indtægten:

Utgift pr. quet.	Utgift til frugt.
	Kr.
45— 55 kr.	0.36
55— 65 -	0.72
65— 75 -	1.69
75— 85 -	3.79
85—100 -	4.25
over 100 -	3.82

Som det vil sees av bilag 1, er forbruket inden arbeiderfamilier forsvindende litet. Der er husholdninger, hvor der praktisk talt ikke anvendes bær eller frugt, og naar beløpet for enkelte er noget høiere, kommer dette av, at familiens egne medlemmer har sanket endel bær. Utgiften pr. husholdning utgjorde:

Nr. 1.....	Ialt anvendt.	Derav sanket selv.	Altsaa kjøpt.	Nr. 7.....	Ialt anvendt.	Derav sanket selv.	Altsaa kjøpt.
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
Nr. 1.....	17.56	9.90	7.66	Nr. 7.....	0.57	-	0.57
- 2.....	8.34	-	8.34	- 8.....	27.76	27.45	0.31
- 3.....	9.36	-	9.36	- 9.....	10.40	6.10	4.30
- 4.....	3.38	3.00	0.38	- 10.....	3.10	2.00	1.10
- 5.....	0.50	-	0.50	- 11.....	6.05	-	6.05
- 6.....	3.28	-	3.28	- 12.....	5.37	-	5.37

I gjennomsnit er der altsaa alene anvendt kr. 3.93 til indkjøp av frugt, og medregnes hvad der er sanket av bær, blir det kr. 7.97.

Ifølge de øvrige regnskaper anvendes til frugt:

Bilag 8 samlet budget	kr. 987,	til frugt	kr. 6.06
— 18 — — —	- , - —	-	31.20
— 16 — — —	- 2 148, - —	-	36.36
— 12 — — —	- 2 501, - —	-	41.20
— 11 — — —	- 3 150, - —	-	36.49
— 13 — — —	- 4 025, - —	-	51.24

Paa grundlag av de ovenfor og i bilagene meddelte opgaver skal der nu anstilles et forsøk paa at bestemme de toldbeløp, som falder paa indtægter av forskjellig høide.

Tolden paa næringsmidler utgjorde ifølge handelsstatistiken 1907:

	Indførselsværdi (ufortoldet).	Toldbeløp.	Procent ¹⁾ .
	Kr.	Kr.	
Levende dyr	1 710 700	176 178	9.34
Matvarer av dyr	15 410 800	1 739 484	10.14
Kornvarer	64 331 100	2 575 055	3.85
Ris og sago	1 114 200	348 783	23.84
Sukker, melasse, sirup, honning	9 918 183	²⁾ 10 847 021	52.24
Kaffe, te, kakao	10 397 400	4 360 419	29.55
Krydderier, tropiske	355 500	252 048	41.49
Frugter, havevekster	6 023 100	1 383 967	18.68
Ialt	109 260 983	21 682 955	16.56

Vel halvdelen av de samlede toldintrader falder saaledes paa næringsmidler.

Vi skal først undersøke toldbeskatningen for *kaffe* og *sukker* paa grundlag av de i bilagene 23 og 24 meddelte opgaver. Der er med hensyn til forsørgelsesbyrden valgt 3 grader (2, 4 og 6 voksne enheter).

¹⁾ Beregnet av fortoldet vare. ²⁾ 30 øre pr. kg.

Kaffetold.

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familier paa			Familier paa		
	2 voksne enheter.	4 voksne enheter.	6 voksne enheter.	2 voksne enheter.	4 voksne enheter.	6 voksne enheter.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
200— 299 kr.	2.22	3.12	-	-	-	-
300— 449 -	3.36	5.28	6.12	-	-	-
450— 699 -	3.48	5.76	6.30	4.02	-	-
700— 1 049 -	4.26	5.52	7.02	4.02	6.12	7.92
1 050— 1 999 -	3.84	6.24	7.92	3.54	6.72	8.46
2 000— 2 999 -	4.56	7.68	8.82	4.08	6.96	7.20
3 000— 4 499 -	4.92	8.28	9.72	-	6.24	8.64
4 500— 6 999 -	-	8.40	11.16	4.33	5.88	6.12
7 000—10 499 -	-	-	11.52	-	-	9.72
10 500 og derover	-	-	10.80	-	6.60	12.42

Sukkertold¹⁾.

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familier paa			Familier paa		
	2 voksne enheter.	4 voksne enheter.	6 voksne enheter.	2 voksne enheter.	4 voksne enheter.	6 voksne enheter.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
200— 299 kr.	2.22	3.48	-	-	-	-
300— 449 -	4.50	6.12	7.02	-	-	-
450— 699 -	5.04	7.80	7.38	8.64	-	-
700— 1 049 -	7.98	9.48	10.62	9.18	14.88	23.22
1 050— 1 999 -	10.86	15.00	18.36	10.86	20.04	25.56
2 000— 2 999 -	14.82	21.00	18.36	11.28	24.72	23.58
3 000— 4 499 -	17.46	22.68	27.18	-	21.48	32.22
4 500— 6 999 -	-	30.96	33.48	23.88	30.60	33.66
7 000—10 499 -	-	-	29.88	-	-	38.88
10 500 og derover	-	-	39.24	-	33.36	64.26

¹⁾ Der er regnet med 20 øre told pr. kg. Forbruget er beregnet efter bilag 24 med tillæg av 50 pct.

Derefter gaar vi over til at beregne, hvor stor procent av indtægten disse toldskatter utgjør.

Told paa kaffe og sukker i procent av indtægten ¹⁾.

Indtægt.	Bygder.								
	Familier med 2 voksne enheter.			Familier med 4 voksne enheter.			Familier med 6 voksne enheter.		
	Kaffe.	Sukker.	Tils.	Kaffe.	Sukker.	Tils.	Kaffe.	Sukker.	Tils.
250 kr.	0.89	0.89	1.78	1.25	1.39	2.64	-	-	-
375 -	0.90	1.20	2.10	1.41	1.63	3.04	1.63	1.87	3.50
575 -	0.61	0.88	1.49	1.00	1.36	2.36	1.10	1.28	2.38
875 -	0.49	0.91	1.40	0.63	1.08	1.71	0.80	1.21	2.01
1 525 -	0.25	0.71	0.96	0.41	0.98	1.39	0.52	1.20	1.72
2 500 -	0.18	0.59	0.77	0.31	0.84	1.15	0.35	0.73	1.08
3 750 -	0.13	0.47	0.60	0.22	0.60	0.82	0.26	0.72	0.98
5 750 -	-	-	-	0.15	0.54	0.69	0.19	0.58	0.77
8 750 -	-	-	-	-	-	-	0.13	0.34	0.47
10 500 -	-	-	-	-	-	-	0.10	0.37	0.47

Indtægt.	Byer.								
	Familier med 2 voksne enheter.			Familier med 4 voksne enheter.			Familier med 6 voksne enheter.		
	Kaffe.	Sukker.	Tils.	Kaffe.	Sukker.	Tils.	Kaffe.	Sukker.	Tils.
250 kr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
375 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
575 -	0.70	1.50	2.20	-	-	-	-	-	-
875 -	0.46	1.05	1.51	0.70	1.70	2.40	0.91	2.65	3.56
1 525 -	0.23	0.71	0.94	0.44	1.31	1.75	0.55	1.68	2.23
2 500 -	0.16	0.45	0.61	0.28	0.99	1.27	0.29	0.94	1.23
3 750 -	-	-	-	0.17	0.57	0.74	0.23	0.86	1.09
5 750 -	0.08	0.42	0.50	0.10	0.53	0.63	0.11	0.59	0.70
8 750 -	-	-	-	-	-	-	0.11	0.44	0.55
10 500 -	-	-	-	0.06	0.32	0.38	0.12	0.61	0.73

¹⁾ Denne regnet efter en indtægt i midten av hver indtægtsklasse.

Som kontrol likeoverfor disse opgaver hitsættés det toldbeløp, som falder paa de tolv arbeiderbudgetter:

	Kaffetold.	Sukkertold.	Kaffetold i procent av indtægten.	Sukkertold i procent av indtægten.	Tilsammen procent.
	Kr.	Kr.			
Nr. 1.....	9.14	12.70	0.60	0.84	1.44
- 2.....	7.09	10.60	0.57	0.86	1.43
- 3.....	6.37	17.65	0.48	1.33	1.81
- 4.....	9.75	9.65	0.70	0.69	1.39
- 5.....	9.37	11.14	0.65	0.77	1.42
- 6.....	8.10	11.94	0.65	0.96	1.61
- 7.....	9.29	12.50	0.96	1.29	2.25
- 8.....	11.29	20.90	0.67	1.25	1.92
- 9.....	5.54	12.15	0.48	1.06	1.54
- 10.....	16.04	14.10	1.23	1.08	2.31
- 11.....	5.25	10.00	0.49	0.94	1.43
- 12.....	7.31	14.05	0.67	1.29	1.96

Selvfølgelig vil ikke i hvert enkelt tilfælde disse procenttal falde sammen med de ovenfor beregnede. Gjennemsnittet av procenttallene for de tolv budgetter er 1.71; de varierer som regel mellem $1\frac{1}{2}$ og 2 pct. Beregnes tallene efter de almindelige opgaver, kommer man omtrent nøiagtig til det samme gjennemsnit. Likeledes viser det sig, naar man undersøker de øvrige budgetter, at tallene passer godt sammen. Procenten synker til omkr. $\frac{1}{2}$ pct. for de høiere indtægter.

Paa samme maate gir de paa side 12* og 14* meddelte opgaver over kaffe- og sukkerforbruket i familier av arbeiderklassen m. v. som resultat en belastning synkende fra $2\frac{1}{3}$ til 1 pct. for indtægter mellem 600 og 2000 kroner.

Der er ovenfor regnet med en tolsats for sukker av 20 øre. Opgaverne viser, hvilken betydning nedsættelsen med 10 øre har for en husholdning. Det gjør ikke mindre end 6—7 kroner om aaret for en arbeiderhusholdning. For familier i de høiere indtægtsklasser blir det op til 20 kroner og mere.

At sukkertolden tynger mere end kaffetolden er jo naturlig nok, men det er værd at bemerke, at dette ikke alene gjælder inden de bedrestillede samfundsklasser, men ogsaa for de smaa indtægter. For disse er der dog ikke saa stor forskjel mellem de to toldskatter, mens for de høiere indtægter kaffetolden blir forholdsvis ubetydelig i sammenligning med sukkertolden. Med andre ord, kaffetolden i procent av indtægten synker langt raskere end sukkertolden; kaffetolden er sterkere regressiv end sukkertolden.

Tidligere er paapekt, at forbruket relativt avtar, eftersom forsørgelsesbyrden vokser; men absolut vokser det, jo flere medlemmer familien tæller, saaledes at disse skatter virker mere trykkende, jo større forsørgelsesbyrden er.

Finansdepartementet sammenfattet i 1890 resultaterne av de dengang anstilte undersøkelser paa følgende maate:

at kaffen saavel paa land som i by er den artikel, hvis toldbeskatning utviser den sterkest anvendte progression, mens navnlig sukkeret i denne henseende viser ganske gunstige forhold,

at sukkerets toldbeskatning for de bedrestillede samfundsklasser — paa land og i by — i det hele medfører en sterkere betyngelse end de andre paalæg,

at derimot for de lavere klasser kaffetolden spiller en næsten like fremtrædende, tildels (for hele husmandsklassen og for arbeiderklassen nordenfjelds, — derhos ogsaa for gaardbrukerklassen vestenfjelds) en endnu mere fremtrædende rolle.

Hvorledes nu end forholdet stillet sig omkring 1890, Departementets uttalelse om disse toldskatter passer ikke længere nu. Dette gjælder da først og fremst sukkeret. Dets beskatning viser slet ikke gunstige forhold.

Det maa erindres, at ved undersøkelsen av 1889 blev befolkningen delt op, ikke efter indtægt, men efter stilling. Og disse to inndelingsprincipper falder slet ikke sammen. Desuten blev der kun opstilt ganske faa grupper, for bygderne endog bare to: gaardbruker- og husmandsklassen. Paa gaardbrukersiden kommer da ind en mængde lave indtægter.

De resultater, som nærværende undersøkelse har ført til, kan sammenfattes paa følgende maate:

- 1) *Kaffetolden virker omvendt progressivt (regressivt).*
- 2) *Det samme gjælder sukkertolden, om end ikke saa sterkt som kaffetolden.*
- 3) *Begge skatter har det tilfælles, at de tynger sterkere, jo større forsørgelsesbyrden er.*

Paa disse to artikler — sukker og kaffe — falder som bekjendt en betydelig del av de samlede toldintrader, fra 1904—1907 henholdsvis 23.73 og 9.93 pct., tilsammen 33.66 pct. I forhold til tolden paa næringsmidler alene er procenten naturligvis betydelig høiere. I 1907 indbragte sukker- og kaffetolden tilsammen $13\frac{3}{4}$ mill. eller 63 pct. av totalsummen (21.7 mill. kr.). Men her maa tages i betragtning toldens indflydelse paa priserne for den lange række artikler, som der her er tale om og som tillike er gjenstand for indenlandsk produktion. Disse beregninger er desto vanskeligere, fordi de maa omfatte saamange forskjellige varesorter.

Man har da for det første paa nøiagtigst mulig maate regnet ut, hvor meget told der falder paa de i bilag 1 opførte tolv arbeiderbudgetter. Man har tat post for post i hvert av disse regnskaper, og hvor alene værdi, ikke kvanta har været anført, har man beregnet mængden efter specielt indhentede oplysninger.

Told paa næringsudgifter ved tolv arbejderhusholdninger.

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.	Nr. 5.	Nr. 6.	Nr. 7.	Nr. 8.	Nr. 9.	Nr. 10.	Nr. 11.	Nr. 12.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
I. Kjøt ¹⁾	24.23	13.11	14.65	12.53	17.72	21.95	7.82	18.74	16.85	29.03	6.10	6.44
II. Fisk (hermetik)	3.83	4.84	4.50	1.10	1.00	2.60	4.54	1.82	1.62	3.82	3.70	3.62
III. Smør, ost, egg ²⁾	13.58	18.25	21.77	22.51	26.14	18.28	16.30	33.03	14.99	33.83	18.42	23.29
IV. Brød, mel, gryn ³⁾	5.58	4.03	5.73	7.00	8.58	3.90	7.51	10.05	3.84	13.13	7.01	5.15
V. Poteter, grønsaker, frugt ⁴⁾	4.76	4.56	6.74	2.91	5.04	5.77	1.11	1.18	1.69	4.96	2.99	3.17
VI. Kolonialvarer m. v.....	25.35	21.46	25.96	20.73	22.47	21.92	24.65	33.97	21.24	34.26	17.09	24.32
	77.33	66.25	79.35	66.78	80.95	74.42	61.93	98.79	60.23	119.03	55.31	65.99

¹⁾ For elg- og dyrekjøtt er ingen told regnet. For kjøtvarer er tolden regnet efter de forbrukte raastoffe. ²⁾ For melk er ingen told regnet. ³⁾ For brød er told regnet alene av melet. ⁴⁾ For tytte- og blaabær er ingen told regnet.

Som tidligere fremhævet kan den virkelige beskatning ikke antages at være saa høi, som disse umiddelbart efter todsatserne beregnede tal viser. Der er en hel række artikler, hvor man kan gaa ut fra, at tolden ikke har nogen nævneværdig indflydelse paa prisen. Men herfra bortsees foreløbig.

I gjennemsnit falder der 75¹/₂ kroner i told paa hver arbeiderfamilie for næringen alene.

Videre er skilt ut tolden paa fiskalartikler. En oversigt herover findes i nedenstaaende tabel.

	Told paa næringsmidlerne.	Derav paa fiskalartikler ¹⁾ .	Tolden i procent av næringsutgifterne.		Tolden i procent av totalutgifterne.	
			Samlet told.	Fiskaltold.	Samlet told.	Fiskaltold.
			Kr.	Kr.	Pet.	Pet.
Nr. 1	77.33	24.13	10.32	3.22	5.12	1.60
- 2	66.25	20.14	10.53	3.20	5.90	1.79
- 3	79.35	26.46	12.06	4.02	6.06	2.02
- 4	66.78	21.18	9.25	2.93	4.81	1.52
- 5	80.95	22.71	10.73	3.01	5.82	1.63
- 6	74.42	22.16	11.54	3.44	6.07	1.81
- 7	61.93	24.08	11.20	4.35	7.40	2.88
- 8	98.79	33.88	9.54	3.27	6.61	2.27
- 9	60.23	20.35	11.36	3.84	5.83	1.97
- 10	119.03	34.95	14.07	4.13	9.26	2.72
- 11	55.31	17.15	9.55	2.96	6.22	1.93
- 12	65.99	23.74	11.05	3.98	6.47	2.33

Tar vi dernæst for os *Kristiania Dampkjøkkens forbruk* (bilag 19), kan vi paa grundlag derav opgjøre, hvormeget told der falder paa billig og jevn middagsmat. Ved denne beregning er der for kjøtvarer (karbonade, kjøtdeig, kjøtpølser o. s. v.) ikke regnet med tolden av de færdige varer, men av de raamaterialer, som dertil er anvendt (kjøt, flesk, potetemesel, krydderier o. s. v.).

Tilsammen faar man i told:

Fiskale artikler	2 936 kroner
Andre —	14 291 —

Tilsammen 17 227 kroner.

¹⁾ Kaffe, sukker, te, svsker, korinter, rosiner, krydderier, sago, ris, sydrugter og kakao (i chokolade og pulver).

Pr. portion utgjør dette:

	Daglig. Kr.	Aarlig. Kr.
Fiskale artikler	0.0054	1.96
Andre —	0.0261	9.54
Tilsammen	0.0315	11.50

I procent av portionsprisen (gjennomsnittsprisen for de to serveringer) 42¹/₂ øre utgjør tolden

for fiskale artikler	1.263 pct.
- andre —	6.147 -
Tilsammen	7.410 pct.

Utføres en lignende beregning for *soldaterkosten* (bilag 20), faar man i told pr. dagration:

Told paa fiskale artikler	kr. 0.01265
- - andre —	- 0.03980
Tilsammen	kr. 0.05245

I procent av rationsprisen blir dette:

Fiskale artikler.....	2.057 pct.
Andre —	6.471 -
Tilsammen	8.528 pct.

Tar man *en fattig syerskes* budget paa 312 kroner (bilag 6), falder der paa næringen følgende toldbeløp pr. aar:

Brød	kr. 0.48
Smør	- 2.77
Kaffe og sukker.....	- 3.60
Middag.....	- 6.22 ¹⁾

Tilsammen kr. 13.07

Av dette beløp falder

paa fiskale artikler.....	kr. 4.66
- andre: —	- 8.41
Tilsammen	kr. 13.07

¹⁾ Regnet efter 7.41 % som for Dampkjøkkenets kost. Derav kr. 1.06 paa fiskale artikler.

Toldbeløpet utgjør i procent av:

	Nærings- utgiften.	Indtægten.
for fiskale artikler	2.60 pct.	1.49 pct.
- andre —	4.70 -	2.70 -
	<hr/>	<hr/>
Tilsammen	7.30 pct.	4.19 pct.

En lignende beregning for kostholdet paa *en fattiggaard* (bilag 21) gir følgende beskatning pr. aar:

Fiskale artikler.....	kr. 3.46
Andre —	- 5.98
	<hr/>
Tilsammen	kr. 9.44

Sættes kostholdets værdi til 200 kroner aarlig, utgjør altsaa toldbeløpet i procent herav

for fiskale artikler.....	1.73 pct.
- andre —	2.99 -
	<hr/>
Tilsammen	4.72 pct.

De beregninger, som ovenfor er utført, gjelder samtlige for husholdninger, hvor alle næringsmidler eller ialfald det allermeste derav er indkjøpte varer.

Anderledes vil saken stille sig for familier, som selv producerer det kjøt og flesk, det smør og de kornvarer, som forbrukes. Her falder de fleste beskyttelses-satser væk, og det blir væsentlig de fiskale artikler, som tynger budgettet.

For at illustrere toldbeskatningen for *en landshusholdning*, hvor det meste av forbruket hentes fra egen produktion, er bilag 4 medtat. De indkjøpte varer er her omtrent utelukkende fiskale artikler.

Tolden utgjør for fiskalartiklerne kr. 49.85, hvilket fordelt paa 5 767 kostdage gir kr. 0.00864 pr. dag eller kr. 3.16 aarlig for hver person.

I procent av kostholdets værdi (42 øre pr. dag) gjør dette 2.06 pct., men regner man med 20 pct. høiere priser, blir procenten reducert til 1.73.

Med hensyn til dette regnskap bør det imidlertid bemerkes, at det er noksaa gammelt, og, naar hensyn tages til det større kaffe- og sukkerforbruk nu for tiden, er det sandsynlig, at tolden paa de fiskale artikler nu vilde stille sig noget høiere.

I sammenheng hermed tar vi de opgaver over gjennemsnittsforbruket i *en landskommune*, som er meddelt i bilag 3. Her gjelder det samme, at viktige dele av forbruksartiklerne er producet i husholdningen; dog maa det meste av kornvarer indkjøpes, og man faar da regne med tolden for disse.

Pr. individ utgjør tolden aarlig:

for fiskale artikler	kr. 4.31
- andre —	- 1.53
	<hr/>
Tilsammen	kr. 5.84

Den gjennemsnitlige indtægt utgjør efter skatteligningen 211 kroner.

I procent av denne indtægt utgjør da toldbeløpet:

for fiskale artikler	2.04 pct.
- andre —	0.73 -

Tilsammen 2.77 pct.

I samme forbindelse hidsættes en beregning over tolden for *en husmands-familie* (bilag 2). Paa pladsen produceres, hvad familien bruker av kjøt, flesk, poteter og melk, medens det meste av kornvarer maa kjøpes.

Her utgjør toldbeløpet:

for fiskale artikler	kr. 12.12
- andre —	- 3.17

Tilsammen kr. 15.29

Sættes den samlede indtægt til 600 kroner, utgjør tolden altsaa herav:

for fiskale artikler	2.02 pct.
- andre —	0.53 -

Tilsammen 2.55 pct.

For at skaffe en oversigt over de beregninger, som ovenfor er utført, sammenstilles disse i nedenstaaende tabel:

Tolden i procent av næringsutgifterne:

		Fiskal told.	Anden told
		pct.	pct.
Arbeiderbudget nr. 1.....		3.22	7.10
— - 2.....		3.20	7.33
— - 3.....		4.02	8.04
— - 4.....		2.93	6.32
— - 5.....		3.01	7.72
— - 6.....		3.44	8.10
— - 7.....		4.35	6.85
— - 8.....		3.27	6.27
— - 9.....		3.84	7.52
— - 10.....		4.13	9.94
— - 11.....		2.96	6.59
— - 12.....		3.98	7.07
Dampkjøkkenkost		1.26	6.15
Soldaterkosten		2.06	6.47
En landshusholdning.....		1.73	-
Syerske.....		2.60	4.70
Fattiggaard.....		1.73	2.99

Naar Dampkjøkkenkosten utviser en forholdsvis lav fiskaltold, maa forklaringen væsentlig søkes deri, at kaffe slet ikke indgaar under beregningen, som utelukkende omfatter middagskosten.

Sættes de ovenfor meddelte opgaver sammen, faar man et billede av nærings-
toldens virkninger:

Told paa næringsmidler i procent av samlet indtægt (udgift):

	Indtægt.	Samlet	Derav		
	Kr.	told.	fiskaltold.		
		Pet.	Pet.		
Ca. 220 (person paa fattiggaard).....		4.29	1.57		
312 (syersker).....		4.19	1.49		
600 (husmand).....		2.55	2.02		
Landskommune (gjennemsnit).....		2.77	2.04		
		Av liten eller middels størrelse.		Med mange medlemmer.	
Arbejderfamilier.		Samlet told.	Derav fiskaltold.	Samlet told.	Derav fiskaltold.
		Pet.	Pet.	Pet.	Pet.
900—1100		7.40	2.88		
		6.47	2.33		
		6.22	1.93		
1100—1300.		6.07	1.81		
		5.90	1.79		
		5.83	1.97		
				9.26	2.72
1300—1500		6.06	2.02	5.82	1.63
				4.81	1.52
1500—1700		5.12	1.60	6.61	2.27

Ved beregningen av tolden for budgetter med høiere indtægter er der tat hensyn til de tidligere meddelte oplysninger om forbruket, og hvorledes dette for-
deler sig paa de enkelte poster. Da imidlertid budgetterne ikke er saa specifisert
som arbejderbudgetterne, er det ikke mulig at regne ut tolden for hver enkelt
artikel, men man faar holde sig til de opstilte poster. Resultaterne blir derfor
heller ikke saa sikre, men antages dog tilstrækkelige til at gi en oversigt over
toldens virkninger.

Det fremgaar av disse beregninger, at toldskatten er voksende i forhold til
de samlede næringsutgifter. Aarsakerne hertil er allerede nævnt. Den sterkt
stigende anvendelse i de bedrestillede husholdninger av te, frugter og grønsaker,
chokolade, krydderier, erstatning av rugbrød med hvetebrød virker hen til dette
resultat. Til belysning herav bidsættes følgende oversigt:

Utgift pr. enhet (quet).	Told paa næringsmidler (und- tagen sukker- og kaffetold i procent av den samlede utgift til næring.
46— 55 kr.	8.1
55— 65 -	8.6
65— 75 -	9.6
75— 85 -	10.8
85—100 -	11.2
over 100 -	11.5

Ved disse beregninger er gaat ut fra følgende beløp til kosthold:

Indtægt.	2 voksne enheter.	4 voksne enheter.	6 voksne enheter.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
575	300	360	420
875	350	520	600
1 525	500	750	900
2 500	700	950	1 200
3 750	900	1 200	1 400
5 750	1 200	1 350	1 700
8 750	1 700	1 850	2 300
10 500	1 900	2 200	2 600

Man faar da følgende toldbeløp¹⁾:

Indtægt:	Familier med 2 voksne enheter.		Familier med 4 voksne enheter.		Familier med 6 voksne enheter.	
	Samlet told.	Derav fiskaltold.	Samlet told.	Derav fiskaltold.	Samlet told.	Derav fiskaltold.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
575 kr.	34	11	43	15	48	16
875 -	43	15	59	20	71	25
1 525 -	68	22	88	28	102	34
2 500 -	99	31	132	45	144	41
3 750 -	126	39	164	50	189	60
5 750 -	167	51	194	64	233	72
8 750 -	225	61	252	74	309	87
10 500 -	249	66	294	81	359	108

I procent av den samlede indtægt utgjør næringstolden:

575 kr.	5.9	1.9	7.5	2.6	8.3	2.8
875 -	4.9	1.7	6.7	2.3	8.1	2.9
1 525 -	4.4	1.4	5.8	1.8	6.7	2.2
2 500 -	4.0	1.2	5.3	1.8	5.8	1.6
3 750 -	3.4	1.0	4.4	1.3	5.0	1.6
5 750 -	2.9	0.9	3.4	1.1	4.1	1.3
8 750 -	2.6	0.7	2.9	0.8	3.5	1.0
10 500 -	2.4	0.6	2.8	0.8	3.4	1.0

¹⁾ Kaffe- og Sukkertold er anført efter de ovenfor meddelte opgaver, medens der for andre varesorter er regnet efter utgiftsbeløpet pr. enhet, saaledes som tolden stiller sig efter dettes størrelse og den derav betingede sammensætning av de enkelte utgiftsposter.

Resultatet blir altsaa, at tolden paa fødemidlerne virker sterkt regressivt, tiltrods for at de bedre stillede næringsforbruk er sterkere beskattet. Grunden er tidligere forklaret. For de mindre inntægter gaar en større del til næringsmidler. Av samme grund er byrden tyngre, jo større forsørgelsesbyrden er.

Her er ikke regnet ut tolden for lavere inntægter end 575 kroner. Det skal alene bemerkes, at tolden i procent av inntægten ikke stiger, jo lavere man kommer ned. Tvertimot viser de anførte eksempler fra de fattigste kaar, at tolden der utgjør vel 4 % av totalutgiften, altsaa ikke saa litet lavere end ved inntægter paa 600 à 800 kroner. Dette beror særlig derpaa, at de let beskattede kornvarer indtar hovedpladsen blandt forbruksartiklerne.

Beskatning av spirituosa og tobak.

Noget forsøk paa at beregne, hvorledes disse skatter fordeler sig paa befolkningen, har ikke været gjort og skal heller ikke her forsøkes. Disse utgifter staa jo i en særlig klasse. Det gjælder artikler, som ikke kan ansees nødvendige eller endog er skadelige. Forbruket falder ikke som for de fleste varer utover hele befolkningen. For det første er det væsentlig voksne mænd, som tar del deri. Dernæst er forbruket høist uregelmæssig blandt disse. I sterkest grad gjælder dette for spirituosa. Av den voksne befolkning er 11—12 % medlemmer av avholdsforeninger, og utenfor disses kreds er der ogsaa et stort antal personer, som ikke gir noget ut eller kun en forsvindende del av inntægten til berusende drikke. Oppgaver over gjennomsnittforbruket blir med disse individuelle forskjelligheter av temmelig liten værdi. I ethvert fald maatte man ha til sin raadighet et omfattende materiale, og det har man netop ikke. Det er ogsaa erfaringsmessig et av de omraader, hvor forbruket vanskeligst lar sig belyse ad statistisk vei. Som Finansdepartementet fremhævet i sit tidligere nævnte foredrag av 1890, har hensynet til den jevne fordeling av skattetrykket her stillet sig i anden række, idet maalet at indskrænke drikketraffikken træder i forgrunden. Men dette utelukker selvfølgelig ikke, at man ogsaa her til en vis grad maa ta hensyn til virkningerne for de forskjellige samfundsklasser.

Utgifterne til *brøndevin, øl og vin* er beregnet til 34 à 35 millioner kroner. Regnes $\frac{2}{3}$ av forbruket at falde paa de voksne mænd, skulde beløpet for hver av disse bli ca. 30 kroner.

Hvorledes imidlertid dette forbruk stiller sig i de forskjellige inntægtsklasser, er det som nævnt ikke mulig at skaffe nogen oversigt over. Her skal alene meddeles enkelte foreliggende data.

Ved den undersøkelse, som blev anstillet i Kristiania for 1900¹⁾, viste det sig, at utgifterne til disse drikke ikke stillet sig synderlig forskjellig efter samfundsklasser. Den utgjorde:

¹⁾ Statistiske undersøkelser vedkommende ædruelighetsforhold m. v., utgit av *A. Th. Kiær*, 1909.

For selvstendige erhvervsdrivende.....	109	kroner
- privatbetjente.....	98	—
- arbeidere.....	108	—

I gjennemsnit 107 kroner.

Undersøkelsen viste, at gifte arbeidere brukte mindre end ugifte, mens de gifte i de øvrige grupper bruker mere end de ugifte, hvilket vel hænger sammen med selskapelige forhold. Set i forhold til inntægten er utgiften vistnok noget større i de høiere inntæftsgrupper, men forskjellen er dog forholdsvis liten, og stigningen er heller ikke uten uregelmæssigheter.

Videre kan det nævnes, at forbruket av spirituøse drikke antages at være forholdsvis høiere i byerne end paa landet¹⁾.

I de tolv arbeiderbudgetter utgjør utgiften:

Nr. 1.....	kr. 39.28	Nr. 7.....	kr. 13.85
- 2.....	- 42.18	- 8.....	- 8.97
- 3.....	- 38.94	- 9.....	- 18.02
- 4.....	- 48.32	- 10.....	- 6.12
- 5.....	- 0.18	- 11.....	- 14.37
- 6.....	- 47.21	- 12.....	- 6.00

Nr. 5 er avholdsmand. I gjennemsnit er utgiften for de 6 byarbeidere 36 kroner, for de 6 paa landet 11¹/₄ kroner, for alle 23²/₃ kroner.

Tar man for sig de enkelte husholdningsbudgetter med høiere inntægt, finder man gjennomgaaende større utgift, men den er ogsaa her sterkt varierende, og man kan ikke bygge nogen slutninger derav. Heller ikke de tolv arbeiderbudgetter kan betragtes som typiske i dette stykke. Det er alle arbeidere med stadigt arbeide og familiefædre. Fik man med drikkfældige personer, vilde man komme op i ganske anderledes betydelige beløp. Den nævnte undersøkelse viser tilfælder, hvor halvdelen og endog mer gaar til drik.

Naar man av de for Kristiania undersøkte personer utskiller de drikkfældige og de mindre sikre, og beregner forbruket for de ædruelige alene, utgjør forbruket:

	For ugifte.	For gifte.
	Kr.	Kr.
Selvstændige.....	79	89
Privatbetjente.....	69	80
Arbeidere.....	74	59
Ialt	74	67

Mens de ikke ædruelige ugifte arbeidere har et større forbruk end ugifte i de andre samfundsklasser, og de gifte naar nær op til gjennemsnittet, stiller sa-

¹⁾ Se det citerede verk s. 17.

ken sig anderledes for de ædruelige. Blandt disse bruker ugifte arbeidere det samme beløp som gjennemsnittet for alle klasser, men de gifte arbeidere adskillig mindre, ca. $\frac{2}{3}$ av hvad gifte selvstendige anvender.

Tolden (avgiften) er for de tolv arbeiderbudgetter beregnet til:

Nr. 1	kr. 11.64	Nr. 7	kr. 8.65
- 2	- 13.58	- 8	- 4.89
- 3	- 14.79	- 9	- 7.73
- 4	- 16.48	- 10	- 2.58
- 5	- 0.04	- 11	- 3.77
- 6	- 13.10	- 12	- 3.34

Dette blir kr. 8.38 pr. arbeider eller 35.5 % av varens værdi. Pr. 100 kroner indtægt blir beskatningen 0.7.

Regner man en utgift av 60 kroner i gjennemsnit for riket for ædruelige familiefædre med en indtægt av 4000 kroner, blir beskatningen kr. 21.30 eller 0.5 % av indtægten. Den er altsaa ogsaa her regressiv, og hvis man tok i betragtning de mange, som misbruker alkoholen, vilde forholdet stille sig endnu ugunstigere.

Hvad *tobakken* angaar, viser forbruket sig ogsaa her meget uregelmæssig. De tolv arbeidere brukte:

Nr. 1	kr. 17.50	Nr. 7	kr. 0.00
- 2	- 23.60	- 8	- 24.46
- 3	- 9.60	- 9	- 0.00
- 4	- 12.25	- 10	- 22.47
- 5	- 36.30	- 11	- 11.45
- 6	- 17.00	- 12	- 1.95

Altsaa fra 0 til 37 kroner, i gjennemsnit kr. 14.72. To bruker slet ikke tobak, en kun undtagelsesvis. Paa de øvrige 9 falder i gjennemsnit 3.9 kg. tobak med en utgift av kr. 19.41. Hovedforbruket falder paa skraatobak.

En husmand (bilag 2) bruker 7 kg. aarlig til en værdi av 28—29 kroner.

Ifølge bilag 8 bruktes i en landskommune 1.24 kg. pr. individ, hvilket svarer til $3\frac{2}{3}$ kg. (rultobak) pr. mand over 15 aar.

Tobaksforbruket har i den senere tid ikke været stigende her i landet. Det utgjorde:

	Kg. pr. individ.
1881—1885	kr. 0.90
1886—1890	- 0.86
1891—1895	- 0.95
1896—1900	- 0.85
1901—1905	- 0.76
1906	- 0.76
1907	- 0.82
1908	- 0.89

Beregner man forbruget i forhold til den mandlige befolkning over 15 aar i gjennemsnit for aarene 1904—1907, faar man $2\frac{1}{4}$ kg.

Som bekjendt er skraatobak hovedartiklen. Cigarer benyttes kun i forsvindende utstrækning av arbeiderklassen. Hvor stor den indenlandske produktion av cigarer og cigaretter er, vites ikke, heller ikke hvorledes forbruget herav fordeles sig.

Hvor forbruget blandt arbeidere naar saa høit som 7 kg., lægger tolden beslag paa en uforholdsmæssig del av indtægten. Saaledes anvender ovennævnte husmand ikke mindre end opimot 7 % av sin kontante indtægt til tobak, men man kan ikke gaa ut fra saa ekseptionelle forhold. Samtlige 12 arbeidere anvender i gjennemsnit 2.9 kg., hvilket efter kr. 2.70 gir en told av kr. 7.83 eller 0.6 % av indtægten.

Regner man forbruget for en mand med 4000 kroner til 12 kasser cigarer aarlig eller 6.6 kg., blir tolden herav 1 % av indtægten.

At tobakstuden virker regressivt, naar man holder sig alene til brukere av røk- og skraatobak, tør vel ansees for overveiende sandsynlig, men om dette ogsaa gjælder, naar man tar hensyn til al tobakskonsum, kan man vanskelig opgjøre sig nogen begrundet mening.

Told paa beklædningsartikler.

Efter kostholdet er beklædningen den vigtigste post, naar der spørges om toldbeskatningen, og der maa derfor tilveiebringes en lignende oversigt over dette forbruk.

I det skema, som blev utsendt til undersøkelse av forbruksforholdene (bilag 22), var ogsaa optat spørsmal om utgifter til beklædning og skotøi. For dette punkts vedkommende er opgaverne imidlertid litet paalidelige, og de vil derfor ikke bli benyttet. De viser altfor høie utgiftsbeløp. Aarsaken er sandsynligvis den, at disse utgifter er av en mindre regelmæssig karakter. For sukker, kaffe og lignende artikler har man holdepunkter i det ukentlige bruk. Klædselutgifterne melder sig i større poster, og fra aar til andet kan utgiftsbeløpet likeledes svinge betragtelig. Man er her, naar regnskap ikke er ført, henvist til erindringen, og faren for, at disse ansættelser blir løse og upaalidelige, er da meget nærliggende.

Istedetfor at benytte de indkomne opgaver i sin helhet, har man valgt at vælge ut de besvarelser, der opplyses at være bygget paa regnskap eller optegnelser. Resultaterne herav skal bli fremstillet i det følgende.

For bygderne stiller forholdet sig paa følgende maate:

Indtægt:	Antal opgaver.	Antal enheter i gennemsnit.	Gjennemsnitlig forbrug av:			Forbrug pr. voksen enhet.	Aarsforbrug i procent av indtægt.
			Klær.	Skotøi.	Tilsammen.		
			Kr.	Kr.	Kr.		
300 kr.	2	3 ¹ / ₄	110	34	144	44	48
450— 550 -	9	3.7	143	54	197	53	39
600— 770 -	12	3.5	146	55	201	57	31
800—1 000 -	22	3.8	183	53	236	62	26
1 050—1 450 -	37	4.2	208	63	271	65	21
1 500—1 950 -	29	4.4	275	83	358	82	22
2 000—2 500 -	31	4.7	303	98	401	85	18
2 600—3 000 -	10	3.7	200	84	284	97	10
3 100—4 000 -	7	4.9	379	116	495	102	14
4 100—5 000 -	5	4.7	449	113	562	120	13
6 000 -	4	4.6	733	216	949	182	14

Forbruget pr. familie vokser her fra 144 til 949 kr., altsaa til det 6- à 8-dobbelte. For de mindste indtægter skulde utgiften utgjøre opimot halvdelen av den hele indtægt. Paa disse procenttal kan der dog kun lægges liten vekt, da indtægtsansættelsen maa antages at være mindre sikker. Som regel er ligningsansættelsen fulgt, og naar utgifterne er anslaaet med sit nøiagtige beløp, blir procenten høiere, end der svarer til virkeligheten. Denne mangel gjør sig naturligvis sterkest gjældende for de ganske smaa indtægter. Dertil kommer, at ovenstaaende opgaver er utregnet pr. familiemedlem, altsaa ikke som ved kosten indbefattet tjenere, mens det maa antages, at ogsaa klædsel til tjenerne er regnet med av enkelte. Forbruget pr. enhet vil derfor være større end i virkeligheten. Heller ikke disse opgaver er derfor uten videre anvendelige. Der maa gjøres nogen reduktion. Men opgaverne kan dog tjene som holdepunkter.

Beregnes forbruget efter familiernes størrelse, faar man følgende forbruk pr. enhet i bygderne:

Indtægt:	Antal enheter pr. familie.		
	1—2 ¹ / ₂ .	3—4 ¹ / ₂ .	5 og flere.
	Kr.	Kr.	Kr.
300 kr.	-	44	-
450— 550 -	-	56	41
600— 770 -	95	50	57
800—1 000 -	74	67	58
1 050—1 450 -	110	69	51
1 500—1 950 -	89	93	68
2 000—2 500 -	109	113	69

Indtægt:	Antal enheter pr. familie.		
	1—2 $\frac{1}{2}$.	3—4 $\frac{1}{2}$.	5 og flere.
	Kr.	Kr.	Kr.
2 600—3 000.. .. .	136	70	56
3 100—4 000.. .. .	238	115	85
4 100—5 000.. .. .	-	151	74
6 000	-	235	154

Ganske regelmæssige er disse tal ikke; dertil er iagttagelserne for faa. Men tendensen til stigende utgift ved de høiere indtægter er dog aapenbar. Likeledes viser det sig, at utgiften pr. enhet avtager med forsørgelsesbyrden. Jo større familie, des mindre blir der til beklædning for hvert medlem av familien.

For beklædningens vedkommende maa det antages, at der er rum for adskillig større individuelle svingninger end for næringsutgifterne. Sansen for at gaa ordentlig klædt kan variere betraktelig indenfor en og samme indtægtsklasse, og dermed vil ogsaa utgiften stille sig meget forskjellig. Av betydning er ogsaa hustruens dygtighet. Kan hun utføre en del av arbeidet med forsyningen av klær, vil utgiften bli betydelig mindre.

For byerne er likeledes tat ut de opgaver, der er støttet paa regnskap. Blandt disse er imidlertid ingen blandt de laveste indtægtsklasser.

Indtægt:	Antal op-gaver.	Antal enheter i gjennem-snit.	Gjennemsnittlig forbruk av:			Forbruk pr. voksen enhet.	Forbruk i procent av ind-tægten.
			Klær.	Skotøi.	Tilsammen.		
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1 350— 1 500 kr....	4	3.1	185	56	241	77	17
2 000— 2 400 - ...	9	4.1	¹⁾ 294	¹⁾ 111	413	102	19
3 000— 4 000 - ...	4	3.9	²⁾ 478	²⁾ 94	503	130	14
4 800— 6 000 - ...	4	3.3	²⁾ 600	³⁾ 105	669	206	12
10 000—12 000 - ...	2	6.7	-	-	1 400	209	13

Beklædningsutgifterne stiger ganske betydelig med indtægten. De summer, som anvendes paa denne post, overgaar mangedobbelt den utgift, som de mindre indtægter har. Beklædningen staar forsaavidt i en ganske anden stilling end kostutgiften, som paa langt nær stiger i tilsvarende forhold.

Man har i utlandet gjort den iagttagelse, at til en vis grænse stiger denne utgiftspost raskere end indtægten, saa der altsaa for middels høie indtægter (op til 3000) falder en noget større procent av utgiften paa denne post³⁾. Dette hænger sammen med de krav, som den sociale stilling medfører. For høiere indtægter stiller procenten sig derimot lavere.

¹⁾ Specifisert alene for 8 regnskaper. ²⁾ Specifisert for 3 regnskaper. ³⁾ *Dalhoff* og *Mackeprang*: De bedrestillede familiers utgifter, s. 31.

De høieste tal er meddelt for en forretningsmand i Kristiania med en indtægt paa 35 000 kroner. Familien anvender 5 000 til klær og 500 til skotøi. Den bestaar av 5 personer (foruten 3 tjenestepiker). Et saadant luksusforbruk vil selvfølgelig være en undtagelse.

Tar vi de 12 arbeiderbudgetter (bilag 1) og ordner dem efter den samlede utgifts størrelse, blir resultatet:

	Samlet utgift.	Utgift til :		Tilsammen.	Procent av totalutgift.
		klær.	skotøi.		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Budget nr. 7.....	837	77	39	116	14
— - 11.....	889	76	60	136	15
— - 12.....	1 020	89	42	131	13
— - 9.....	1 035	112	39	151	15
— - 2.....	1 122	45	35	80	7
— - 6.....	1 226	80	65	145	12
— - 10.....	1 286	142	77	219	17
— - 3.....	1 308	112	37	149	11
— - 4.....	1 389	140	58	198	14
— - 5.....	1 392	112	70	182	13
— - 8.....	1 494	187	94	281	19
— - 1.....	1 511	105	41	146	10

Utgiften svinger mellom 80 og 281 kroner, i gjennemsnit 161 kroner.

Ifølge de danske undersøkelser medgik til beklædning av den aarlige utgift blandt arbeiderfamilier:

	Beklædning.	Skotøi.	Tilsammen.	Beløp pr. enhet.	Beløp pr. familie.
	%.	%.	%.	Kr.	Kr.
Landdistrikterne	10.30	2.62	12.92	34.18	100.15
Kjøpstæderne	9.12	3.35	12.47	36.85	122.71
Kjøbenhavn.....	8.35	3.19	11.54	63.09	195.58

Gjennemsnittsindtægten var henholdsvis ca. 800, 1 000 og 1 700 kroner.

Videre sammenstilles de øvrige opplysninger om klædselsutgifterne efter de meddelte regnskaper:

	Totalutgift.	Beklædnings- utgifter.	Procent av samlet utgift.
	Kr.	Kr.	
Bilag 8.....	987	167 ¹⁾	17
— 9.....	1 183	198 ²⁾	17
— 15.....	2 348	405	17
— 10.....	2 355	225	10
— 12.....	2 501	407	16
— 5.....	3 009	500	17
— 11.....	3 150	234	7
— 15.....	3 324	300	9
— *.....	3 462	391	11
— 5.....	3 600	500	14
— 17.....	3 677	368	10
— 13.....	4 025	ca. 619	15
— 15.....	4 283	449	10
— 14.....	4 923	666	14

Under benyttelse av de ovenfor gjengivne oplysninger anslaa utgiften til:

Indtægt:	Familier med 2 voksne enheter.	Familier med 4 voksne enheter.	Familier med 6 voksne enheter.
	Kr.	Kr.	
375 kr.	50	80	100
575 -	70	100	120
875 -	100	120	150
1 525 -	170	200	250
2 500 -	280	320	360
3 750 -	400	450	510
5 750 -	500	750	850
8 750 -	800	1 000	1 100
10 500 -	900	1 200	1 300

Procenten er her synkende fra 20 ved store familier i de laveste klasser til 11 à 12 i de høieste indtægtsklasser.

Tolden paa manufakturvarer utgjør ifølge handelsstatistikken for 1907:

¹⁾ Derav 47 kr. til skotøi. ²⁾ Derav 40 kr. til skotøi.

	Indførselsværdi (ufortoldet).	Toldbeløp.	Procent. 1)
	Kr.	Kr.	
Silke- og halvsilkevarer	2 592 800	460 696	15.1
Uldne varer ²⁾	9 314 800	1 698 348	15.4
Bomuldsvarer ³⁾	10 540 100	1 871 043	15.1
Lin-, hampe- og jutevarer ⁴⁾	630 100	79 335	11.2
Andre manufakturvarer ⁵⁾	3 154 800	650 387	17.1
	26 232 600	4 759 809	15.4
Skind og lær (saale- og bindsaalelær, andet skind og lær undtagen hanske- skind)	2 678 300	316 224	10.6

Finansdepartementet regner i sit førnævnte foredrag med 20 % told paa arbeidernes beklædningsgjenstande, særlig under hensyn til den adskillig høiere told paa arbeidernes almindelige beklædningsgjenstande, «andre uldvarer». Dette tal er altfor høit selv nu efter forholdelserne i 1905. Tar man satsen for «uldvarer, ellers», blir procenten for ufortoldet vare vistnok 17 - 18 %, men paa den anden side er der vigtige artikler, hvor tolden ikke naar saa høit op.

Departementet gik ut fra, at arbeidernes klædselsforbruk utgjorde ca. 13 % av den samlede utgift, og dette forholdstal er der intet at bemerke ved. Men her gaar klædselen ind med sine detaljpriser; foruten tolden er der paaløpet forsendelses-, lagrings- og andre handelsomkostninger. Det gaar da aapenbart ikke an at regne med engrosværdien, men der maa i denne forbindelse regnes efter den pris, som arbeiderne betaler ved indkjøpet, og tolden maa settes i forhold til disse priser. Eller, hvad der blir det samme, utgiften til klædsel maa omgjøres til kvanta, og tolden blir da at beregne efter disse.

Ifølge endel opplysninger, meddelt i St. prp. nr. 5 (1909), utgjør tolden av raamaterialerne i procent av utsalgsprisen for skotøi:

For herrestøvler av skind eller lær	3.3—5.3 %
- — — fedtlær	4.7—8.6 -
- damestøvler - skind eller lær	3.0—5.0 -
- — — fedtlær	4.3—7.0 -

For de tolv arbeiderbudgetter har man regnet ut toldbeløpet for de mange mindre og større varer, der faller ind under beklædningskontoen. Dette har krævet et ganske betydelig arbeide. Mange av disse utgifter er jo opført uten mengdeangivelse, og kvantitetene maa derfor utregnes under hensyntagen til de

1) Beregnet av værdien med tillæg av told. 2) Filt og presseduk til teknisk bruk ikke medregnet. 3) Seilduk, presseduk og veker fraregnet. 4) Ikke medregnet filt, seilduk, jutevarer, sækker og seil. 5) Undtagen sækker.

personers aldre, til hvem anskaffelsen er skedd. Der er herunder bygget paa oplysninger, indsamlet hos forretningsdrivende, om hvad der medgaar av forskjellige stoffe. Disse stoffe har da maattet henføres til vedkommende numere i toldtariffen.

Det bemerkes, at der er regnet med tolden paa materialerne og ikke efter tolden paa færdige klædningsstykker.

Resultatet stiller sig paa følgende maate:

	Utgift til:		Told paa:		Tolden i procent av:	
	beklædning.	skotøi.	beklædning.	skotøi.	beklædnings- utgiften.	skotøi- utgiften.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%.	%.
Nr. 1.....	130.96	41.55	13 73	2.06	10.5	5.0
- 2.....	45.40	34.99	7.60	2.39	16.7	6.8
- 3.....	111.94	37.41	12.11	3.03	10.8	8.1
- 4.....	139.43	58.15	17.16	4.73	12.3	8.1
- 5.....	112.41	69.94	9.52	3.82	8.5	5.5
- 6.....	79.38	65.35	4.60	2.62	5.8	4.0
- 7.....	77.17	38.98	11.15	2.02	14.4	5.2
- 8.....	187.47	93.84	17.36	5.77	9.3	6.1
- 9.....	112.02	39.35	12.09	3.30	10.8	8.4
- 10.....	142.17	76.49	16.50	4.42	11.6	5.8
- 11.....	75.81	60.37	7.56	3.83	10.0	6.3
- 12.....	88.41	42.22	9.40	2.66	10.6	6.3

At procenten varierer fra budget til budget er ganske naturlig. Det beror paa, hvad der er anvendt til nyanskaffelser og til reparationer, om hustruen har arbeidet selv eller brukt syerske, om der er kjøpt enkelte høiere beskattede modeartikler, o. s. v.

Slaas utgifterne til beklædning og skotøi sammen, faar man følgende resultat, idet man tilføier en lignende utregning for bilag 8.

	Utgift.	Told.	Tolden i procent av utgiften til beklædning og skotøi.	Tolden i procent av den samlede inntægt.
	Kr.	Kr.		
Nr. 1.....	172.51	15.79	9.2	1.04
- 2.....	80.39	9.99	12.4	0.81
- 3.....	149.35	15.14	10.1	1.14
- 4.....	197.58	21.89	11.1	1.56

	Utgift.	Told.	Tolden i procent av utgiften til beklædning og skotøi.	Tolden i procent av den samlede indtægt.
	Kr.	Kr.		
Nr. 5	182.35	13.34	7.3	0.92
- 6	144.73	7.22	5.0	0.58
- 7	116.15	13.17	11.3	1.45
- 8	281.31	23.13	8.2	1.38
- 9	151.37	15.39	10.2	1.34
- 10	218.66	20.92	9.6	1.60
- 11	136.18	11.39	8.4	1.07
- 12	130.63	12.06	9.2	1.11
Bilag 8.....	186.73	17.48	9.4	0.94

Tolden utgjør i procent av utgiften i gjennemsnit 9.3 %. Pr. familie utgjør toldbeløpet kr. 15.15. Tolden i procent av den samlede inntægt svinger mellom 0.6 og 1.6. Den utgjør gjennomsnittlig 1.2 %

Her skal regnes med en told av 10 procent over hele linjen. Herimot vil maaske indvendes, at de tyngre og grovere saker, som benyttes av de mindre bemidlede, beskattes høiere, idet en klædning vil utgjøre en større vekt og i forhold til den lavere værdi vil tolden bli større. Efterat vore tekstilsatser er blit forhøiet, har man imidlertid søkt at raade bot herpaa ved at opdele tarifsatserne i flere numere med satser avtrinet efter vareværdien og en lavere beskatning av billigere saker. Av de bedre stillede familier brukes der ogsaa selvfølgelig forholdsvis mere til sterkere beskattede luksusvarer som silkestoffer, kniplinger, pyntesaker, hatter med dyrt utstyr, slips o. s. v. Riktigst tør det derfor være at forutsætte, at der betales noget høiere told i forhold til indkjøpet av de velstillede. Men naar her allikevel regnes med 10 % ogsaa for de høiere inntægter, saa er det fordi der blir ofret mere paa en smagfuld utførelse. Det er ikke alene stoffene, det kommer an paa, men tillike paa snittet, og i forhold til artiklernes værdi i ferdig stand vil tolden paa stoffene bli adskillig forminskhet.

Tolden paa beklædningsartikler utgjør efter de opstilte utgiftsbeløp:

Indtægt:	Familie paa 2 voksne enheter.		Familie paa 4 voksne enheter.		Familie paa 6 voksne enheter.	
	Told.	I procent av inntægt.	Told.	I procent av inntægt.	Told.	I procent av inntægt.
	Kr.		Kr.		Kr.	
375 kr.	5	1.3	8	2.1	10	2.7
575 -	7	1.2	10	1.7	12	2.1
875 -	10	1.2	12	1.4	15	1.7

Indtægt:	Familie paa 2 voksne enheter.		Familie paa 4 voksne enheter.		Familie paa 6 voksne enheter.	
	Told.	I procent av indtægt.	Told.	I procent av indtægt.	Told.	I procent av indtægt.
	Kr.		Kr.		Kr.	
1 525 kr.	17	1.1	20	1.3	25	1.6
2 500 -	28	1.1	32	1.3	36	1.4
3 750 -	40	1.1	45	1.2	51	1.4
5 750 -	50	0.9	75	1.3	85	1.5
8 750 -	80	0.9	100	1.1	110	1.3
10 500 -	90	0.8	120	1.1	130	1.2

Tolden virker ogsaa her regressivt, men i meget svag maalestok. Utgiften vokser her saameget raskere end utgiften til mat., at der ikke er de sterke sprang i procenten som ved tolden paa næringsmidlerne.

Told paa andre varer.

De største utgiftsposter er nu behandlet. Husleie, brændsel, lægehjælp, forsikring, skatter, kontingenter, tjenerhold og lign. falder utenfor denne undersøkelse, fordi disse utgifter ikke er beskattet.

Der staar kun tilbake en række mindre poster, hvorom der i korthet skal bemerkes.

Utgifterne til *vask og renlighet* utgjør i gjennemsnit for de tolv arbeiderfamilier 14½ kroner. For høiere indtægter stiger beløpet op til det tidobbelte. En hel del av de utgifter, som indgaar herunder, er uten interesse for toldbeskatningen, f. eks. barbering, badning, leiehjælp ved vask o. s. v. Av betydning er derimot saape, stivelse, sværte og lign. artikler, hvorav der av arbeiderfamilierne brukes for kr. 11.31 gjennomsnitlig, og hvorav forbruket i velstillede familier kan sættes til det tredobbelte.

Under brændsel har man alene de mindre artikler: *lys, veker, lampeglass og fyrstikker*. Av fyrstikker brukte de 12 arbeiderfamilier i gjennemsnit for kr. 1.47 og av lampegreier og lys for kr. 1.82. For bedrestillede familier anslaas forbruket til henholdsvis det dobbelte og det tredobbelte. Med hensyn til fyrstikforbruket spiller tobaksrøkingen en stor rolle.

En viktigere post er *indbo*. De tolv arbeiderfamilier bruker i gjennemsnit 18 kroner, heri ogsaa medregnet verktøi. Dette utgjør ikke engang 1½ % av indtægten. De danske undersøkelse viser 4 % for indtægter av forskjellig høide. Vi regner med 2 % stigende til 4 %.

Posterne *fornøielse* og *reiser* viser i arbeiderbudgetterne gjennemgaaende kun smaabeløp, mens de for velstillede husholdninger gaar op til det mangedobbelte

beløp. Det samme gjælder for *presenter*. For en stor del av disse utgifter spiller tolden ingen rolle, som f. eks. for teater-, koncertbilletter, fragt under reiser, reise-utgifter i utlandet. Paa den anden side maa der tages hensyn til utgifter til kost under reiser i landet, indkjøp av varer til *presenter* o. s. v. Men at fastslaa med nogen grad av nøiagtighet hvad der medgaar herav er ikke vel mulig. Paa de tolv arbeiderbudgetter falder der i told paa andre varer end mat, klær, spirituosa og tobak i gjennemsnit kr. 4.08. Skjønsmessig sættes toldbeskattningen for de høiere indtægter til 40 à 60 kroner aarlig.

Oversigt over den samlede toldbyrde.

Vi er nu istand til at angi de samlede toldskatter, som tynger husholdningerne i de forskjellige indtægts- og forsørgelsesklasser.

Først hidsættes en oversigt over de tolv arbeiderbudgetter.

(Se omstaaende side).

Utenom tobak og brændevin utgjør tolden i forhold til indtægten:

Nr. 1	6.51 %	Nr. 7	8.75 %
- 2	6.48 -	- 8	7.48 -
- 3	7.42 -	- 9	6.92 -
- 4	6.54 -	- 10	11.16 -
- 5	6.82 -	- 11	6.48 -
- 6	6.92 -	- 12	7.63 -

I gjennemsnit av disse procenttal faar man 7.4 %. Særskilt for de 4 familier med stor familie blir det 8 %, for de andre 7.1 %. Told paa tobak og spirituosa utgjør i gjennemsnit 1.25 %, altsaa ialt 8.67 %.

Vi gaar dernæst over til at sammenstille resultatene efter de øvrige beregninger for familier i de forskjellige klasser.

Samlet told ved tolv arbejderhusholdninger.

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.	Nr. 5.	Nr. 6.	Nr. 7.	Nr. 8.	Nr. 9.	Nr. 10.	Nr. 11.	Nr. 12.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
I. Næring.....	77.33	66.25	79.35	66.78	80.95	74.42	61.93	98.79	60.23	119.03	55.31	65.99
II. Spirituosa og tobak.....	21.25	26.32	20.02	23.10	19.41	22.10	8.65	18.10	7.73	14.67	9.93	4.15
III. Beklædning.....	15.79	9.99	15.14	21.89	13.34	7.22	13.17	23.13	15.39	20.92	11.39	12.06
IV. Andre varer.....	5.42	3.80	3.82	2.99	4.33	4.42	4.25	3.33	3.93	5.85	2.07	4.76
Tilsammen...	119.79	106.36	118.33	114.76	118.03	108.16	88.00	143.35	87.28	160.47	78.70	86.96
<i>Tolden i procent af totalindtægten.</i>												
	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.
I. Næring.....	5.11	5.36	5.99	4.77	5.60	5.98	6.83	5.90	5.24	9.11	5.21	6.08
II. Spirituosa og tobak.....	1.41	2.13	1.51	1.65	1.34	1.78	0.95	1.08	0.67	1.12	0.94	0.38
III. Beklædning.....	1.04	0.81	1.14	1.56	0.92	0.58	1.45	1.38	1.34	1.60	1.07	1.11
IV. Andre varer.....	0.36	0.31	0.29	0.21	0.30	0.36	0.47	0.20	0.34	0.45	0.20	0.44
Tilsammen...	7.92	8.61	8.93	8.19	8.16	8.70	9.70	8.56	7.59	12.28	7.42	8.01

Told paa forbruget (undtagen spirituosa og tobak) inden forskjellige indtægtsklasser.

Indtægt:	Familier med 2 voksne enheter.			Tilsammen.	Familier med 4 voksne enheter.			Tilsammen.	Familier med 6 voksne enheter.			Tilsammen.
	Næring.	Beklædning.	Andet.		Næring.	Beklædning.	Andet.		Næring.	Beklædning.	Andet.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
375 kr.		5	1 ^{1/2}			8	2			10	2	
575 -	34	7	2	43	43	10	2	55	48	12	2	62
875 -	43	10	3	56	59	12	4	75	71	15	3	89
1 525 -	68	17	4	89	88	20	5	113	102	25	4	131
2 500 -	99	28	10	137	132	32	8	172	144	36	8	188
3 750 -	126	40	20	186	164	45	16	225	189	51	15	255
5 750 -	167	50	40	257	194	75	30	299	233	85	25	343
8 750 -	225	80	50	355	252	100	40	392	309	110	30	449
10 500 -	249	90	60	399	294	120	50	464	359	130	40	529
<i>Tolden i procent av indtægten.</i>												
	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.
375 kr.	¹⁾ 4.2	1.3	0.4	5.9								
575 -	5.9	1.2	0.4	7.5	7.5	1.7	0.3	9.5	8.3	2.1	0.3	10.8
875 -	4.9	1.2	0.3	6.4	6.7	1.4	0.5	8.6	8.1	1.7	0.3	10.1
1 525 -	4.4	1.1	0.3	5.8	5.8	1.3	0.3	7.4	6.7	1.6	0.3	8.6
2 500 -	4.0	1.1	0.4	5.5	5.3	1.3	0.3	6.9	5.8	1.4	0.3	7.5
3 750 -	3.4	1.1	0.5	5.0	4.4	1.2	0.4	6.0	5.0	1.4	0.4	6.8
5 750 -	2.9	0.9	0.7	4.5	3.4	1.3	0.5	5.2	4.1	1.5	0.4	6.0
8 750 -	2.6	0.9	0.6	4.1	2.9	1.1	0.5	4.5	3.5	1.3	0.3	5.1
10 500 -	2.4	0.8	0.6	3.8	2.8	1.1	0.5	4.4	3.4	1.2	0.4	5.0

¹⁾ Regnet efter beskatningen for kostholdet paa en fattiggaard og for en fattig syerske (s. 31*).

Disse tal er beregnet med den største omhyggelighet paa grundlag av de materialer, som staar til raadighet, og de viser med tilstrækkelig sikkerhet toldskattnernes fordeling paa de forskjellige indtægts- og forsørgelsesklasser. De gjør derimot ikke, som allerede flere gange fremhævet, krav paa absolut nøiagtighet i de mindste detaljer.

Det maa desuten erindres, at hele beregningen er opgjort under forutsetning av, at forbruksartiklerne indkjøpes. Paa landet vil selvfølgelig denne toldbyrde formindskes i meget sterk grad, naar det meste av fødemidlerne og beklædningsartiklerne blir producet i husholdningen. Det vil ikke være let at beregne, hvorledes dette virker, fordi der vil findes saa mange nuancer. Her skal alene mindes om, at tolden paa næringsmidlerne i gjennemsnit for en landskommune ovenfor er regnet til 2.77 % og for en husmand til 2.55 % av indtægten, mens den tilsvarende belastning er 6—7 % for husholdninger, som maa kjøpe altsammen.

Toldbeskatningen før og nu.

I *L. J. Vogt's* verk: Den norske arbeiders beskatning og forbrug, er der meddelt endel summariske beregninger for arbeiderklassen. Der er benyttet endel eksempler:

- 1) Arbeiderfamilie ved papirfabrik ved Akerselven¹⁾ (mand, kone og 3 barn, indtægt 2 kroner dagen).
- 2) Skibstømmermand i Tvedestrand (mand, kone og 4 barn, dagløn kr. 3.20, akkord kr. 4.00).
- 3) Fiskerfamilie i Finmarken (mand, kone og 3 à 4 barn, gjennemsnitlig daglig fortjeneste kr. 3.40).

For disse familier er opstillet forbruksoppgaver for de forskjellige varer (næringsmidler, petroleum o. s. v. samt beklædning), uten at dog oppstillingen kan regnes for at være fullstændig. Dette fremgaar ved at sammenholde resultatene med de ovenfor meddelte. Der blev alene tat med en række av de viktigste artikler, og disse mere efter en skjønsmæssig vurdering end efter specielle statistiske undersøkelser.

Vogt har beregnet toldbyrderne paa disse budgetter for 1848, 1860 og 1874. Her føies desuten til en tilsvarende beregning for 1909, omfattende de samme varer, som blev medtat av *Vogt*.

Toldbeskatningen for de 3 familier:

¹⁾ Opgaven er hentet fra toldkomitéens indstilling av 1869 (Indst. s. nr. 27, s. 310 ff.)

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.
	Kr.	Kr.	Kr.
1848.....	97.73	100.48	73.57
1860.....	64.35	68.28	59.88
1874.....	26.79	33.14	34.33
1909.....	64.90	66.86	61.30

I 1848 hvilte endnu kornetolden trykkende paa budgetterne. Den blev ned-sat i 1851. Gjennem de successive nedsættelser sank toldbyrderne omkring mid-ten av 70-aarene til omtrent $\frac{1}{3}$ av hvad de tidligere havde utgjort. Siden har utviklingen gaat i den motsatte retning, saa at forholdet nu omtrent stiller sig som i 1860. Men med hensyn til de beskattede artikler er der stor forskjel mellem 1860 og 1909. Kaffetolden var høiere (33 øre), sukkertolden likesaa (25 øre), parafintolden er faldt væk. Mens dengang kornvarernes beskatning tyn-get sterkt, er det nu fædriftens produkter, som utgjør den vigtigste post.

Indtægtsskatterne.

Det næste spørsmål gjælder fordelingen av de direkte skatter. Her er materialet til belysning av emnet selvfølgelig ogsaa mere fuldstændig.

Først skal behandles *den kommunale indtægts- og formuesskat*. Her er for det første bearbejdet de opgaver, som aarlig indsendes til Finansdepartementet. De er indtatt i bilag 27 (bygder) og 30 (byer). Videre utsendte Finansdepartementet efter Bureauets anmodning et skema angaaende den benyttede degressionstabel, antal skatydere under 600 kroner fordelt i indtægtsgrupper og (for byerne) antal mindsteskatydere. Resultaterne av disse undersøkelser findes i bilagene.

Degressionstabeller.

Da valget av degressionstabel er av den største betydning for indtægtskattens fordeling, er en nærmere utredning herav nødvendig for vor undersøkelse.

Finansdepartementet utsendte efter Bureauets anmodning et skema, hvori der bl. a. spurgtes om:

«Hvilken *tabel* (degressionstabel) benyttedes ved ligningen for 1907 til bestemmelsen av *den skattefræ del av indtægten* (jfr. landsskattelovens § 34 og Finansdepartementets cirkulære av 20 august 1891)?»

Resultaterne av disse opgaver skal her gjennomgaaes først for landdistrikterne, siden for byerne.

I bilag 32 er meddelt en utførlig oversigt over de i *landskommunerne* benyttede tabeller. Det maa dog bemærkes, at for nogle faa kommuner er opgaver ikke indkomne.

Tabellerne I—VIII er opstilt i ovennævnte cirkulære. Av disse benyttes dog nr. IV og VI ikke av nogen kommune. Som tabel IX er betegnet en tabel, der er meget benyttet i Nordre Bergenhus og Tromsø (i sidste amt almindelig benævnt «Dyrøy-tabellen»).

Her hidsættes en oversigt over de benyttede tabeller i landdistrikterne:

Degressionstabeller, anvendt i 1907.

A m t e r:	Antal kommuner.										
	Tabel I.	Tabel II.	Tabel III.	Tabel V.	Tabel VII.	Tabel VIII.	Tabel IX.	Ute- lukkende avdrag for forsør- gelsesbyrde.	L.'s § 34 med nedsat brøk.	Andre tabeller.	Ialt.
Smaalenene	21	-	-	-	2	2	-	-	-	-	25
Akershus	14	2	-	2	-	3	-	4	1	-	26
Hedemarken	14	6	1	-	1	3	-	-	1	1	27
Kristians	5	1	-	-	4	11	-	1	1	5	28
Buskerud	12	4	1	-	1	4	-	-	-	-	22
Jarlsberg og Larvik	9	2	-	-	5	4	-	1	-	-	21
Bratsberg	8	2	2	-	2	6	-	2	-	2	24
Nedenes	8	3	1	-	-	6	-	6	-	3	27
Lister og Mandal	15	1	-	-	6	3	-	7	2	1	35
Stavanger	5	-	-	-	3	3	-	36	1	-	48
Søndre Bergenhus	1	-	-	-	4	2	-	34	8	1	50
Nordre Bergenhus	4	1	-	-	3	5	17	3	-	-	33
Romsdal	8	1	-	-	2	-	-	46	-	-	57
Søndre Trondhjem	9	-	1	-	10	3	-	21	-	1	45
Nordre Trondhjem	9	-	-	-	16	7	-	6	-	-	38
Nordland	7	-	-	-	4	-	-	39	-	1	51
Tromsø	-	-	-	-	-	-	17	-	5	3	25
Finmarken	2	-	-	-	3	-	-	13	-	-	18
Tilsammen	151	23	6	2	66	62	34	219	19	18	600

Disse tabeller lar sig gruppere omkring normaltabellen (tabel I) paa følgende maate:

Tabellerne II, III og V er mildere end normaltabellen.

» VII, VIII og IX er strengere end normaltabellen

Hvor ingen degressionstabel benyttes (eller rettere hvor fradraget alene beror paa familiens størrelse og ikke tillike paa indtægtens størrelse, med andre ord, hvor det skattefrie beløp inden hver klasse er det samme uten hensyn til indtægten), blir selvfølgelig beskatningen strengere undtagen for de laveste indtægter, saafremt det skattefrie minimum er sat høiere end i normaltabellen. De allerfleste har imidlertid det samme fradrag som i normaltabellen (100—450 kroner), nemlig ialt 186 kommuner. Av de øvrige 33 kommuner har 5 et endnu lavere fradrag end normaltabellen, og for de fleste blir reduktionen i den skatbare indtægt kun ubetydelig og kun for de allerlaveste indtægter. Anderledes i de tilfælde, hvor fradraget er betydelig, men da disse tilfælde er saa yderst faa, regnes samtlige disse tabeller for strengere end normaltabellen.

I de 19 kommuner, hvor brøkerne er nedsat, blir følgelig den skatbare indtægt høiere end normaltabellen.

De resterende 18 kommuner er vanskeligere at gruppere, fordi gjennemgaaende saavel de skattefrie beløp som brøkerne er forandrede. Hvor brøkerne er reducet, er de altid regnet med blandt de strengere tabeller.

Ordnes kommunerne paa denne maate for de forskjellige landsdele, faar man som resultat:

	Østlandet.	Oplandene.	Sørlandet.	Vestlandet.	Trøndelagen.	Nordlandet.	Ialt.
Strengere end normaltabellen	27	28	45	120	111	85	416
Normaltabellen	56	19	31	10	26	9	151
Mildere end normaltabellen	11	8	10	1	3	-	33
Tilsammen	94	55	86	131	140	94	600

Som det sees, anvendes i mere end $\frac{2}{3}$ av kommunerne en strengere tabel end normaltabellen, og kun i et faatal kommuner er de mildere.

Efter de benyttede tabeller varierer ogsaa grænsen for indtægtsbeskatningen. I de følgende oversigter er for landdistrikterne resumert bestemmelserne om, hvilke beløb der lades helt skattefri.

Helt skattefri beløb¹⁾.

1ste klasse.

	Østlandet.	Oplandene.	Sørlandet.	Vestlandet.	Trøndelagen.	Nordlandet.	Ialt.
50 kr.	8	5	8	11	28	10	70
60 -	-	-	-	1	-	-	1
75 -	13	15	15	10	10	-	63
80 -	-	-	-	1	-	-	1
100 -	58	23	39	99	92	84	395
120 -	-	-	1	2	3	-	6
125 -	-	-	2	-	-	-	2
130 -	-	-	-	-	1	-	1
150 -	8	11	12	5	4	-	40
180 -	-	-	-	1	-	-	1
200 -	1	1	5	1	2	-	10
225 -	-	-	1	-	-	-	1
250 -	2	-	1	-	-	-	3
300 -	-	-	2	-	-	-	2
350 -	2	-	-	-	-	-	2
400 -	2	-	-	-	-	-	2
Tilsammen...	94	55	86	131	140	94	600

8de klasse.

225 kr.	8	5	8	10	28	10	69
270 -	-	-	-	1	-	-	1
275 -	-	1	-	-	-	-	1
280 -	-	-	-	-	-	1	1
320 -	-	-	-	1	-	-	1
325 -	13	15	15	10	10	-	63
360 -	-	-	-	1	-	-	1
375 -	-	1	-	-	-	-	1
380 -	-	-	-	1	-	-	1
400 -	-	-	-	1	-	-	1

¹⁾ Regnet 25 kroner under den indtægt, som i tabellerne opføres som laveste indtægtsbeløb med anført skatbar indtægt.

(Forts.)	Østlandet.	Oplandene.	Sørlandet.	Vestlandet.	Trøndelagen.	Nordlandet.	Ialt.
420 kr.	-	-	-	-	1	-	1
450 -	58	21	39	97	92	83	390
470 -	-	-	1	-	1	-	2
475 -	-	-	2	-	-	-	2
500 -	8	10	11	5	2	-	36
510 -	-	-	1	-	-	-	1
530 -	-	-	-	1	-	-	1
540 -	-	-	-	2	1	-	3
550 -	1	1	5	-	1	-	8
570 -	-	-	-	-	1	-	1
575 -	-	-	1	-	-	-	1
585 -	-	-	-	-	1	-	1
600 -	1	-	1	1	-	-	3
650 -	1	-	1	-	-	-	2
675 -	-	1	1	-	1	-	3
700 -	1	-	-	-	-	-	1
760 -	-	-	-	-	1	-	1
900 -	1	-	-	-	-	-	1
1 100 -	2	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	94	55	86	131	140	94	600

Som herav vil sees, varierer disse regler meget sterkt, idet der er kommuner, som i 1ste klasse kun lar indtægter indtil 50 kroner skattefrit, mens andre gaar helt op til 400. og i 8de klasse er spillerummet 225 til 1 100 kroner.

Med hensyn til de enkelte landsdele stiller forholdet sig paa følgende maate:

Helt skattefrit beløp.	Østlandet.	Oplandene.	Sørlandet.	Vestlandet.	Trøndelagen.	Nordlandet.	Rikets land-distrikter.
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Under 100 kroner	22.3	36.4	26.7	17.6	27.1	10.6	22.5
100 —	61.7	41.8	45.4	75.5	65.7	89.4	65.8
Over 100 —	16.0	21.8	27.9	6.9	7.2	-	11.7

Mens der paa Sørlandet og Oplandene og tildels paa Østlandet er ikke saa faa distrikter, hvor man først begynder skatskrivningen med beløp over 100 kroner, stiller saken sig anderledes i de øvrige landsdele. Paa Vestlandet og i Trøndelagen er dette kun tilfældet i faa og i Nordlandet i ingen distrikter.

Som det vil sees, er det i de distrikter, hvor normaltabelen eller endnu lempeligere tabeller anvendes (II, III og V), at der er forholdsvis flest med under 40 pct. skatbar indtægt, nemlig av 182 distrikter 63 eller 34.6 pct., mens der i de andre 418 distrikter kun er 42 eller 10 pct. med skatbar indtægt under 40 pct. av den antagne.

I samme forbindelse skal undersøkes forholdet mellem degressionstabel og *høi skatteprocent*. Ialt hadde i 1907 171 landskommuner 10 procent eller derover¹⁾.

	Samlet antal kommuner.	Derav med 10 pct. skatøre eller derover.	Procent.
Tabel I.	151	47	31.1
— II.	23	12	52.2
— III.	6	4	66.7
— V.	2	1	50.0
— VII.	66	20	30.3
— VIII.	62	30	48.4
— IX.	34	10	29.4
Ingen degressionstabel ...	219	31	14.2
Andre tabeller.	37	14	37.8
Tilsammen	600	²⁾ 169	28.2

Det er som ventelig, særlig i de distrikter, som anvender lempelige tabeller, at skatøren forholdsvis hyppigere er høi. Dette blir endnu klarere, naar man slaar dem sammen i tre grupper:

Tabel I.	151 distrikter, hvorav 47 med 10 pct. og mere = 31 pct.
— II, III og V	31 — , - 17 - — « — = 55 -
Andre.	418 — , - 105 - — « — = 25 -

For *byernes* vedkommende er det vanskeligere at gruppere de anvendte degressionstabeller, da der er saa mange nuancer. I bilag 33 er imidlertid givet en oversigt over helt skattefrie beløp og den skatbare indtægt ved forskjellige indtægtstrin.

Hvad først angaar *de helt skattefrie beløp*, meddeles til belysning herav en oversigt over de laveste beløp av antat indtægt, som er opført i skattetabellerne:

¹⁾ Ifølge skattelovspropositionen 1909. Hvor der er forskjellig skatøre for enkelte sogne, er der regnet efter gjennomsnittet. ²⁾ For to distrikter er tabellen ikke opgit.

210 kroner for 1ste klasse i 26 byer (i høieste klasse regelmæssig 490 og 560 kroner).

220 — - 1 by (500).

250 — - 8 byer (600).

De fleste smaabyer falder ind under disse grupper, og kun enkelte med over 5000 indbyggere (Sarpsborg, Tønsberg, Sandefjord, Haugesund, Aalesund, Hamar).

300 — i 7 byer (500—900), nemlig Fredrikstad, Moss, Kongsberg, Holmestrand, Risør, Tvedestrand og Arendal.

310 — - 1 — (760) i Stavanger.

320 — - 1 — (760) - Porsgrund.

350 — - 1 — (700) - Tromsø.

400 — - 5 — (500—1 100) - Lillehammer, Larvik, Brevik, Mandal, Vadsø.

410 — - 1 — (1 110) - Drammen.

450 — - 4 — (800—1 050) - Fredrikshald, Horten, Bergen, Kristiansund.

510 — - 1 — (1 010) - Kristiansand.

550 — - 1 — (900) - Skien.

600 — - 2 — (1300—1400) - Kristiania og Trondhjem.

I byerne er avdraget for forsørgelsesbyrde, beregnet for laveste indtægtstrin, hvor skattetabellen begynder, i gjennemsnit for hver klasse:

Under 50	kroner i 16 byer.
50	— - 29 —
Over 50 til 100	— - 13 —
— 100	— - 1 —

Til sammenligning av avdragene henholdsvis i by og land hidsettes en oversigt, hvorved er lagt til grund de praktisk talt vigtigste ydergrænser, for landdistrikterne tabel I og ingen degressionstabel (fradrag utelukkende for forsørgelsesbyrde), for byerne de i Son og Kristiania benyttede tabeller. Oppgaverne gjælder for 1ste klasse, parenteserne for 8de klasse:

Antat indtægt:	Bygder.		Byer.	
	Tabel I. Skatbar indtægt.	Ingen deges- sionstabel. Skatbar indtægt.	Kristiania. Skatbar indtægt.	Son. Skatbar indtægt.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
125 kr.	5 (0)	25 (0)	0	0
200 -	20 (0)	100 (0)	0	0
300 -	50 (0)	200 (0)	0	30 (0)
400 -	90 (0)	300 (0)	0	60 (0)
500 -	150 (10)	400 (50)	0	100 (0)
600 -	210 (30)	500 (150)	30 (0)	140 (10)
800 -	370 (70)	700 (350)	110 (0)	240 (55)
1 000 -	570 (110)	900 (550)	230 (0)	380 (115)
2 000 -	1 570 (610)	1 900 (1 550)	1 070 (320)	1 280 (585)
5 000 -	4 570 (3 410)	4 900 (4 550)	4 070 (2 380)	4 280 (2 945)
10 000 -	9 570 (8 410)	9 900 (9 550)	9 070 (7 280)	9 280 (7 945)

Skatteprocenten i de forskjellige indtægtsgrupper.

Man gaar dernæst over til at behandle skattetrykket paa de forskjellige indtægtstrin. En oversigt herover meddeles i nedenstaaende oversigt. (Se motstaaende side.)

Som det vil sees, er stigningen opad jevn, undtagen for de høieste indtægter, idet her et enkelt selskap kan virke forstyrrende. Saaledes er i Nordlandet indtægten 15 000—20 000 i gjennemsnit beskattet med 23.55 pct., hvilket forklares gjennem ligningen av et enkelt stort selskap med en vældig formue. Derimot synker beskatningen for den høieste indtægtsgruppe (20 000 og derover) til 6.40, hvilket atter beror paa den indfyldelse, som et enkelt selskap, beliggende i en kommune med lav skatøre, øver. Likeledes bærer i byerne tildels de allerlaveste indtægter (under 600 kroner) større skat end den følgende gruppe (600—800 kroner), men dette brud paa progressionen er kun tilsyneladende, idet der blandt den laveste indtægtsgruppe er indbefattet mindsteskatydere, skatydere med handelsskat og adskillige utenbysboende.

Den gjennemsnitlige skat pr. 100 kr. indtægt falder:

Bygdene:

Paa Østlandet	ved ca. 1 200 kroner.
- Oplandene	- - 1 000 —
- Sørlandet	- - 1 000 —
- Vestlandet	- - 700 —
I Trøndelagen	- - 700 —
- Nordlandet	- - 700 —

Byerne:

I Kristiania	ved ca. 3 000 kroner.
Paa Østlandet forøvrig	- - 2 500 —
- Oplandene	- - 2 000 —
- Sørlandet	- - 2 000 —
- Vestlandet	- - 2 400 —
I Trøndelagen	- - 2 500 —
Paa Nordlandet	- - 2 000 —

De anførte tal betegner altsaa det punkt, hvor skatteprocenten, beregnet i forhold til den antagne indtægt, falder sammen med den gjennemsnitlige for samtlige skatydere. Den falder for de mindre og stiger for de høiere indtægter.

Med hensyn til by og land fremgaar tydelig av opgaverne den karakteristiske forskjel i skatteprocentens bevægelse fra indtægt til indtægt. For de lavere indtægter er procenten betydelig mindre i byerne, og denne forskjel avtar efterhaan-

	Bygder.							Byer.							
	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.														
	Øst-landet.	Op-landene	Sør-landet.	Vest-landet.	Trøndelagen.	Nord-landet.	Rikets bygder.	Kristiania.	Øst-landet forøvrigt	Oplandene.	Sør-landet.	Vest-landet.	Trøndelagen.	Nord-landet.	Rikets byer.
Under 600 kr.	2.47	2.57	3.57	3.61	3.13	4.79	3.26	0.70	2.58	1.71	3.08	1.63	1.86	1.76	1.62
600— 800 -	2.86	4.52	4.67	4.91	4.69	6.11	4.27	1.13	1.83	2.16	2.09	1.36	1.35	2.17	1.55
800— 1 000 -	3.57	5.93	5.87	5.50	5.62	6.90	5.03	1.28	1.89	2.49	2.70	1.67	1.71	2.57	1.67
1 000— 1 200 -	4.75	7.04	6.87	6.29	6.54	7.25	6.00	2.02	2.89	3.07	3.72	2.86	2.22	3.29	2.47
1 200— 1 500 -	5.46	8.11	7.86	6.53	7.17	7.91	6.74	2.78	3.65	3.61	4.58	3.66	2.99	3.84	3.24
1 500— 2 000 -	6.63	9.33	9.16	7.10	7.57	8.36	7.76	4.50	5.00	4.47	5.98	5.12	4.60	4.96	4.83
2 000— 3 000 -	7.79	10.64	9.97	7.50	8.16	9.11	8.74	6.46	6.64	6.27	8.04	7.01	5.99	6.68	6.69
3 000— 4 000 -	8.46	11.51	10.34	7.45	8.34	9.89	9.29	8.16	8.05	7.48	9.63	8.68	7.42	7.89	8.29
4 000— 5 000 -	9.12	11.79	11.26	8.13	9.14	9.60	9.83	9.52	9.04	8.10	10.72	10.11	8.70	8.55	9.49
5 000— 6 000 -	9.87	12.82	11.56	8.68	9.59	9.43	10.48	10.74	9.99	8.59	11.71	11.00	9.19	10.08	10.50
6 000— 7 000 -	9.66	13.10	12.27	8.24	8.77	10.35	10.46	11.29	10.59	10.39	11.96	11.97	10.19	10.44	11.17
7 000— 8 000 -	10.71	13.31	10.51	8.41	11.30	9.93	11.15	12.23	11.05	9.34	13.26	12.98	11.28	11.02	12.08
8 000— 9 000 -	10.03	13.00	11.04	9.45	9.97	9.24	10.76	12.52	11.57	11.39	14.42	13.63	11.75	10.87	12.56
9 000—10 000 -	10.90	13.43	12.25	8.41	11.82	11.16	11.45	13.40	12.75	11.76	13.55	14.03	13.12	12.87	13.37
10 000—15 000 -	10.90	13.37	13.23	10.03	9.96	13.21	11.75	13.74	12.39	11.82	14.47	14.18	12.99	12.28	13.55
15 000—20 000 -	11.52	13.74	12.61	8.44	9.95	23.55	12.26	14.72	13.12	13.29	15.75	14.75	12.70	12.69	14.21
20 000 kr. og derover	9.41	13.64	10.78	8.01	9.08	6.40	9.62	15.70	13.57	11.92	16.64	15.98	14.04	11.01	15.05
Tilsammen	5.05	6.00	6.19	4.88	4.61	6.17	5.37	6.79	6.34	5.85	7.44	7.16	5.99	6.12	6.71

den, indtil skjæringspunktet naaes ved indtægter mellem 5 og 6000 kroner. De høiere indtægter er derimot sterkere belastet i byerne.

Men ogsaa for de enkelte landsdele er der sterke avvikelser, dels paa grund av skatteørens forskjellige høide, dels paa grund av de anvendte degressions-tabeller.

For landdistrikternes vedkommende skal særskilt fremhæves, at de mindre indtægter er tungest belastet i Nordlandet indtil 12.00, derefter middels, at paa Vestlandet likeledes de mindste indtægter indtil 800 kroner er forholdsvis sterkt belastet, men derefter blir belastningen mildere og holder sig lavere end ellers i landet, at paa Sørlandet procenten er høi gjennem alle klasser, at Østlandet behandler indtægter til 2 000 kroner mildest, senere er belastningen middels, mens Oplandene behandler indtægter til 800 mildt, men høiere indtægter regelmæssig strengere end nogen anden landsdel.

For byernes vedkommende er Sørlandet strengest saatsige over hele linjen, Nordlandet er streng til 1 500 kroner, siden er procenten særdeles lav, Oplandene nogenlunde paa samme maate, Østlandet holder sig middels hele veien, Vestlandet begynder noksaa lavt, men særdeles streng fra 1 000 kroner, Trøndelagen holder sig mild hele veien. Kristiania behandler alle indtægter til 1 500 kroner mildere end nogen anden landsdel, mens belastningen for høiere indtægter blir forholdsvis streng.

Av særlig interesse er det at sammenligne disse opgaver med de i St. prp. nr. 48 (1890) for 1889 meddelte.

	Skatten i procent av indtægten i 1889.				Byerne.
	Bygderne.				
	Sønden- og østenfjelds.	Vestenfjelds.	Nordenfjelds.	Rikets bygder.	
Under 500 kr.	1.51	2.08	1.95	1.78	} 0.94
500—1 000 -	2.40	3.11	2.74	2.68	
1 000—1 500 -	3.67	3.59	3.62	3.63	1.50
1 500—2 000 -	4.37	4.04	4.15	4.26	2.78
2 000—2 500 -	4.78	4.39	4.16	4.63	3.66
2 500—3 000 -	4.82	4.21	4.90	4.76	4.36
3 000—4 000 -	5.08	4.34	4.90	4.96	4.90
4 000—6 000 -	5.16	4.04	4.42	4.87	5.85
6 000—8 000 -	} 5.58	4.36	4.58	5.22	} 6.99
8 000—10 000 -					
10 000 kr. og derover .	5.71	4.18	4.01	5.32	8.98
	3.23	2.90	2.72	3.02	4.89

Ogsaa den gang blev i det sønden- og østenfjeldske landdistrikt de lave indtægter mildest belastet, mens de høiere indtægter var forholdsvis høit beskattet, og det vestenfjeldske belastet de mindre indtægter tungt og de høiere lavest, mens i de nordenfjeldske belastningen hele veien var middels.

I byerne var det sønden- og østenfjeldske mildest gjennem alle klasser, det nordenfjeldske strengest og de vestenfjeldske byer laa i midten.

En sammenligning mellem hovedresultaterne viser følgende udvikling, idet begge undersøkelser saavidt mulig er ordnet i samme klasser:

Skatteprocent pr. 100 kr. antat indtægt.

	Bygderne.			Byerne.		
	1889.	1907.	Stigning i procent.	1889.	1907.	Stigning i procent.
Under 500 kr.	1.78	¹⁾ 3.26	(83)	} 0.94	1.62	72
500—1 000 -	2.68	²⁾ 4.56	(70)			
1 000—1 500 -	3.63	6.35	75	1.50	2.86	91
1 500—2 000 -	4.26	7.76	82	2.78	4.83	74
2 000—3 000 -	4.68	8.74	87	3.91	6.69	71
3 000—4 000 -	4.96	9.29	87	4.90	8.29	69
4 000—6 000 -	4.87	10.10	107	5.85	9.90	69
6 000—10 000 -	5.22	10.85	108	7.18	12.01	67
1 000 kr. og derover	5.32	10.32	94	8.98	14.68	63
Tilsammen	3.02	5.37	78	4.89	6.71	37

For alle klasser er der saaledes en betydelig stigning i skatteprocenten, for landdistrikterne noget stigende med indtægten, mens i byerne forholdet nærmest er omvendt.

Naar i byerne den samlede skatteprocent viser en forholdsvis svag stigning, saa hænger dette sammen med de forskyvninger fra klasse til klasse, som har foregaaet og som belyses ved nedenstaaende opgaver:

Antallet av skatydere var:

	1889.	1907.
Bygder	393 324	492 801
Byer	78 780	184 686

Tils. 472 104 677 487

Hvorledes disse fordeler sig paa indtægtsgupper, viser omstaaende oversigt:

¹⁾ Under 600. ²⁾ 600—1 000.

1889.						
Bygder.			Byer.			
Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	
Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	
Indtil 1 000 kr.	92.39	64.25	45.93	55 08	18.92	3 63
1 000— 2 000 -	5.31	13 90	17.69	25.50	18.55	7.21
2 000— 6 000 -	1.92	11.91	18.92	15.00	26.23	26.26
6 000—10 000 -	0.22	3.27	5.63	2.44	9.83	14.40
10 000 kr. og derover	0.16	6.67	11.73	1.98	26.47	48.50
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
1907.						
Indtil 1 000 kr.	91.99	65.85	45.42	64.00	29.81	7.21
1 000— 2 000 -	5.80	14.02	17.75	24.25	22.46	11.58
2 000— 6 000 -	1.91	10.78	18.64	9.59	21.52	26.27
6 000—10 000 -	0.16	2.26	4.57	1.18	6.27	11.27
10 000 kr. og derover	0.14	7.09	13.62	0.98	19.94	43.67
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Av den lignede antagne indtægt i byerne falder i 1889 ca. 37 $\frac{1}{2}$ pct. paa indtægter op til 2 000 kroner, men i 1907 52 $\frac{1}{4}$ pct. For en indtægt f. eks. paa 1 000 eller 1 500 kroner erlægges der en skat, der var henimot den dobbelte av den for 18 aar tilbage betalte, men ikke desto mindre blir stigningen i skatteprocent, maalt efter den antagne indtægt, forholdsvis langt mindre for samtlige skatydere underrett, netop fordi en saa meget større del av skatyderne nu bestaar av personer i de indtægtsklasser, hvor det skattefrie fradrag forholdsvis er størst.

I bygderne er fordelingen paa de forskjellige indtægtsklasser ikke i nogen væsentlig grad forandret. Saavel antallet av skatydere som den antagne indtægt og skatten falder omtrent i samme forhold paa de enkelte klasser som i 1889.

De opgaver, som indsendes til Finansdepartementet, og som findes gjengit i tabelbilagene nr. 27 og 30, indeholder ingen specifikation for indtægter under 600 kroner.

For at erholde nærmere opgaver over disse mindste skatydere blev der gjennem Finansdepartementet i forbindelse med oplysning om degressionstabellerne indhentet specifikation for indtægter *under 600 kroner* (indtil 100 kroner, 101—200, 201—300, 301—400, 401—500, 501—600), fordelt paa de 8 forsørgelsesklasser, for byerne dog med undtagelse av de skatydere, der var ilagt mindsteskat (stemmeretsskat, jfr. formandskapsloven § 2), for hvilke særskilt opgave blev for-

langt med specifikation av antal skatydere for følgende indtægtsklasser: fra 400 indtil 500, 501—600, over 600 kroner.

Disse tillægsoplysninger findes gjengit i tabelbilagene 28 og 31. Det maa her bemærkes, at opgaven over utenbygds(bys)boende er høist ufuldstændig, idet specifikation for disse kun er git for endel kommuner.

Ifølge bilag 28 utgjør antallet av skatydere inden disse grupper¹⁾:

Indtægt:	Østlandet.	Oplandene.	Sørlandet.	Vestlandet.	Trøndelagen.	Nordlandet.	Ialt i landdistrikterne.
Indtil 100 kr.	910	961	840	877	1 274	857	5 719
101—200 -	8 448	8 793	6 147	29 224	34 275	14 274	101 161
201—300 -	20 680	18 673	7 822	15 708	17 925	10 377	91 185
301—400 -	15 992	13 167	7 612	11 430	12 336	9 950	70 487
401—500 -	15 195	9 550	7 424	9 338	8 660	8 868	59 035
501—600 -	11 153	4 477	5 388	6 639	5 620	5 714	38 991
Tilsammen	72 378	55 621	35 233	73 216	80 090	50 040	366 578
Tillæg for distrikter, hvorfra opgave mangler..	866	-	663	298	175	-	2 002
Ialt....	73 244	55 621	35 896	73 514	80 265	50 040	368 580
Mens antallet av skatydere under 600 kroner ifølge bilag 27 utgjør	72 880	56 527	36 707	74 100	80 825	49 874	370 913

Der er altsaa en smule uoverensstemmelse mellem de to opgaver, som jo rettelig skulde falde sammen, og dette beror tildels derpaa, at opgaverne er meddelt uavhengig av hinanden, og at deres overensstemmelse ikke er kontrollert, men formentlig ogsaa derpaa, at utenbygdsboende i enkelte distrikter kan være uteladt i bilag 28. Imidlertid er uoverensstemmelsen ikke større, end at man kan benytte specifikationen uten videre.

En stor del av disse indtægter er imidlertid lignet paa utenbygdsboendes hender. Specifikation er ikke meddelt i utdragene, men efter de opgaver, som foreligger for 110 distrikter angaaende dette punkt, stiller forholdet sig paa følgende maate:

Av 100 skatydere i 1ste klasse er utenbygds:

¹⁾ Med tillæg av følgende kommuner, hvor indtægtsfordelingen er spesifisert, men ikke klasserne, hvorfor opgaverne ikke har kunnet medtages i bilag 28: Hemsedal, Hol, Eidskogen, Valle, Fitjar, Hammer, Rennebu, Lierne, Gravik, Træna og Kjerringøy.

Indtil 100 kroner.....	Østlandet	86.6	pct.
	Oplandene	100	-
	Sørlandet	74.8	-
	Vestlandet	97.1	-
	Trøndelagen	61.8	-
	Nordlandet	98.4	-
	Rikets bygder	83.3	-

I næste gruppe er derimot de utenbygdsboende forholdsvis faatallig:

101—200 kroner.....	Østlandet	1.8	pct.
	Oplandene	1.7	-
	Sørlandet	7.3	-
	Vestlandet	1.2	-
	Trøndelagen	3.6	-
	Nordlandet	0.5	-
	Rikets bygder	3.7	-

I de øvrige indtægtsklasser op til 600 svinger de utenbygdsboendes antal fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{3}$ pct.

Reduceres antallet av skatydere i 1ste klasse efter disse procenttal, faar man med indtægt indtil 100 kr. 890, 101—200 kroner 91 556, over 200 til 600 kroner 153 771, tilsammen 246 217 skatydere i 1ste klasse.

Av det samlede antal skatydere i bygderne, 492 801, er der altsaa ca. 370 000, hvis indtægter ligger under 600 kroner, og det vil være av interesse at beregne skatteprocentens svingninger.

Bilaget meddeler videre en fordeling av disse skatydere efter klasse, og denne stiller sig saaledes:

	1 kl.	2—4 kl.	5—8 kl.	Utenbygds.	
Indtil 100 kr.	4 007	192	91	1 325	5 615
101—200 -	95 102	2 844	204	759	98 909
201—300 -	74 025	14 528	1 071	112	89 736
301—400 -	40 764	21 792	6 618	79	69 253
401—500 -	25 010	20 993	11 585	72	57 660
501—600 -	14 452	14 920	8 961	30	38 363
Tilsammen	253 360	75 269	28 530	2 377	359 536

For nu at utfinde den antagne og skatbare indtægt i hver av de ovennævnte klasser, er der anstillet en beregning over den skatbare indtægt, idet gjennem-

snittet er beregnet for hver inntægts- og forsørgelsesklasse efter de gjældende skattetabeller i samtlige herreder¹⁾. Man faar da følgende skatbar inntægt:

Antat inntægt:	Skatbar inntægt.							
	1 kl.	2 kl.	3 kl.	4 kl.	5 kl.	6 kl.	7 kl.	8 kl.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
150 kr.	27	3	1	-	-	-	-	-
250 -	83	54	28	5	3	2	1	1
350 -	153	114	83	56	30	7	5	4
450 -	230	182	143	113	84	58	32	9
550 -	313	254	212	173	142	113	86	59

Før inntægter indtil 100 kr. regnes gennemsnitsinntægten til 75 kr.; flertallet er her utenbygdsboende.

Til de paa grundlag herav utregnede skattebeløp blir at lægge formuesskat. Formuen er i de 6 grupper regnet til følgende tal ganger inntægten: henholdsvis 1.4, 1.6, 1.8, 2.1, 2.5, 3.0, hvilket forhold er resultatet av specielle undersøkelser:

Inntægt:	Antal skatydere.	Antat inntægt.	Skatbar inntægt.	Inntægts- skat (efter 8.61 pct.).	Formues- skat (2.07 ‰).	Tilsammen skat.	I procent av antat inntægt.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Indtil 100 kr. ...	5 615	421 125	200 000	17 220	1 220	18 440	²⁾ (4.4)
101—200 - ...	98 909	14 836 350	2 684 431	231 130	49 138	280 268	1.9
201—300 - ...	89 736	22 434 000	6 727 917	579 274	83 589	662 863	3.0
301—400 - ...	69 253	24 238 550	8 346 853	718 664	105 365	824 029	3.4
401—500 - ...	57 660	25 947 000	9 628 050	828 975	134 276	963 251	3.7
501—600 - ...	38 363	21 099 650	8 798 760	757 573	131 029	888 602	4.2
Tils.	359 536	108 976 675	36 386 011	3 132 836	504 617	3 637 453	
Hertil kommer de kommuner, for hvilke opgave mangler	11 377	3 447 231	1 151 375	99 133	15 906	115 039	
Tils.	370 913	112 423 906	37 537 386	3 231 969	520 523	3 752 492	3.3

¹⁾ Dog med undtagelse av de distrikter, hvor ændringer er foretat i brøkerne. ²⁾ Flertallet av skatydere er utenbygdsboende.

Sammenholdes disse opgaver med bilag 27, faar man:

	Bilag a.	Ovenstaaende beregning.
	Kr.	Kr.
Antat indtægt.....	113 967 000	112 424 000
Samlet skat.....	3 711 000	3 752 000
Skat i procent av antat indtægt....	3.26	3.3

Beregningen viser altsaa noget mindre indtægt, men høiere skat, men forskjellen er ganske uvæsentlig.

For *byernes* vedkommende skal dernæst gives en lignende oversigt for de mindste skatydere.

Ifølge byskattelovens § 28 a kan der fastsættes mindsteskat, med maksimum 2 kroner, for alle, som efter de vedtagne regler er skattepligtig, skjønt en likefrem anvendelse av disse vilde gi et mindre beløb.

Videre skal efter formandskabslovens § 2 enhver, der har en samlet indtægt av 400 kroner, skatlægges, selv om han vilde være skattefri efter reglerne. Skattebeløpets minimum og maksimum er 50 øre og 2 kroner.

Hvad først angaar mindsteskatydere, har man utregnet den skat, som falder paa dem:

Indtægtsg r u p p e r :	Antal skatydere.	Skat.
		Kr.
Fra 400 indtil 500 kr.	18 336	32 404
- 501 — 600 -	2 282	3 428
over 600 -	12 786	20 437
Tilsammen...	33 404	56 269

Bilag 30 viser et samlet antal skatydere *under* 600 kroner:

	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Skat.	Skat i procent av antat indtægt.
				Kr.
	40 445	15 032 735	243 304	1.6
Herfra gaar mindsteskatydere ¹⁾ ...	19 477	²⁾ 7 961 900	34 118	0.4
Tilbake....	20 968	7 070 835	209 186	3.0

¹⁾ Halvdelen av gruppen 501—600 kr. er regnet til 600 kroner. ²⁾ Regnet efter en indtægt av henholdsvis 400 og 550 kroner i de to grupper.

Nu viser spesifikasjonerne (bilag 31) følgende fordeling av inntægter *under* 600 kroner:

Indtil	300 kroner.....	3 979
—	301—400 —	4 777
—	401—500 —	6 885
—	501—600 —	12 730
Tilsammen ¹⁾		28 371

Opgaverne stemmer altsaa meget daarlig sammen. Dette kan bero paa, at der blandt de 28 371 feilagtig er medtat endel med inntægt paa 600 kroner (grupperingen stanser ved 599 kroner), eller at der blandt de 40 445 ikke i alle byer er medtat mindsteskatydere. Begge dele maa antages at være tilfældet.

Da opgaverne saaledes lider av usikkerhet, og da desuten hertil kommer som forstyrrende moment skatydere i de laveste klasser med borgerskapsskat, vil det ikke være mulig at utføre en lignende beregning som for landdistrikterne. For imidlertid at belyse progressionen, har man beregnet den skatbare inntægt efter en midlere tabel (Fredrikstads), idet man har lagt til grund fordelingen paa forsørgelsesklasser efter bilag 31.

Resultatet er følgende:

	Antal skatydere.		Skat pr. skatyder.	Procent av antat inntægt.	
300 kroner	3 979	mindsteskatydere.	Kr. 2.66	0.89	
400 —	4 777		13 945	2.90	0.73
	9 168				
500 —	6 885		— « —	4.58	0.92
	9 168				
600 —	16 053		10.15	1.69	
	12 730				
	2 282				
	15 012				

I Kristiania utgjør procenten av skat pr. 100 kroner antat inntægt (beregnet efter «Statistisk Aarbok» for personlige indenbys skatydere):

¹⁾ Dertil kommer 277 i Langesund og Stathelle.

400 kroner	0.50 pct.
500 —	0.40 -
600 —	0.63 -

For at belyse beskatningen ved disse lavere indtægtstrin, utvælges enkelte byer, hvor den skatbare indtægt er høi, middels og lav¹⁾:

Antat indtægt:		Skatbar ind- tægt.		Skat.		Procent av antat indtægt.	
		Kr.		Kr.			
300 kr.	1ste klasse	50	Arendal	6.23		2.08	
		20	Fredrikstad	2.90		0.97	
		0	Kristiania	0.00		0.00	
3dje	—	0	Arendal	0.00		0.00	
		0	Fredrikstad	0.00		0.00	
		0	Kristiania	0.00		0.00	
400	1ste	100	Arendal	12.46		3.11	
		40	Fredrikstad	5.80		1.45	
		0	Kristiania (mindsteskat)	2.00	(mindsteskat).	0.50	
	3dje	—	0	Arendal	2.00	(do.)	0.50
			10	Fredrikstad	1.60	(do.)	0.40
			0	Kristiania	2.00	(do.)	0.50
500	1ste	150	Arendal	18.69		3.74	
		70	Fredrikstad	10.15		2.03	
		0	Kristiania	2.00	(do.)	0.40	
	3dje	—	50	Arendal	6.23		1.25
			30	Fredrikstad	4.35		0.87
			0	Kristiania	2.00	(do.)	0.40
600	1ste	200	Arendal	24.92		4.15	
		100	Fredrikstad	14.50		2.42	
		30	Kristiania	4.20		0.70	
	3dje	—	100	Arendal	12.46		2.08
			50	Fredrikstad	7.25		1.21
			0	Kristiania	2.00	(do.)	0.33

Indkomstskatten til Staten.

For de sidste aar er der utarbeidet nok en oversigt over, hvorledes skatten fordeler sig paa de forskjellige indtægtsgrupper. Man er derfor henvist til op-

¹⁾ Skatteprocenten i 1907: Arendal 12.46, Fredrikstad 14.50, Kristiania 14.01.

gaverne for 1903—04, men da skatten er utlignet efter samme regler som nu, vil skattetrykket indenfor hver indtægtsklasse selvfølgelig kun i ringe grad variere fra aar til andet.

Hertil blir saa at lægge de 10 procent, som siden 1907—08 opkræves i tillæg til denne skat:

Statsskattens fordeling 1903—04.

Indtægtsklasse:	Bygder.			Byer.		
	Antat indtægt pr.skatyder.	Antat skat pr.skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.	Antat indtægt pr.skatyder.	Antat skat pr.skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	
1 000— 1 200 kr.	1 063	9.01	0.85	1 022	6.58	0.64
1 200— 1 500 -	1 300	14.00	1.08	1 252	10.72	0.86
1 500— 2 000 -	1 677	22.66	1.35	1 617	18.12	1.12
2 000— 3 000 -	2 346	38.38	1.64	2 262	31.88	1.41
3 000— 4 000 -	3 354	63.24	1.88	3 240	54.33	1.67
4 000— 5 000 -	4 320	88.11	2.03	4 226	76.80	1.81
5 000— 6 000 -	5 343	120.76	2.25	5 170	105.75	2.05
6 000— 7 000 -	6 306	160.15	2.54	6 165	140.30	2.28
7 000— 8 000 -	7 357	200.40	2.73	7 197	180.17	2.51
8 000— 9 000 -	8 342	245.04	2.94	8 207	217.76	2.65
9 000—10 000 -	9 361	296.81	3.17	9 274	274.34	2.96
10 000—15 000 -	11 914	470.01	3.95	11 366	384.10	3.38
15 000—20 000 -	16 655	728.36	4.38	16 561	688.13	4.16
20 000 kr. og derover	52 712	2 880.98	5.47	53 716	2 877.21	5.36

Som det vil sees, falder skatteprocenten noget højere i landdistrikterne, hvilket dels skriver sig fra, at formuerne er større i forhold til indtægten end i byerne, og dels fra at de gennemsnitlige indtægter inden hver indtægtsgruppe ligger nærmere op til overgrænserne end i byerne.

Progressionen i den kommunale og statens indkomstskatter fremgaar av de allerede tidligere meddelte opgaver (se side 61* og 71*). Her vil det imidlertid ogsaa være av interesse at beregne disse skatters beløb for familier med forskjellig forsørgelsesbyrde paa samme maate, som det er gjort for toldskatterne.

Direkte opgaver foreligger ikke over, hvorledes indkomstskatterne indenfor

hver indtægtsgruppe falder paa hver enkelt forsørgelsesklasse. Man er derfor gaat ut fra følgende utgangspunkt. Der er valgt en degressionstabel, der ligger nogenlunde i midten av den benyttede. Hertil er valgt tabel VII for landdistrikterne, for byerne Fredrikstads tabel.

Der regnes med de i 1907 gjennemsnitlig anvendte skatører i bygdene: kr. 8.61 pr. 100 kr. skatbar indtægt, kr. 2.07 pr. 1 000 kroner formue, for byerne henholdsvis 13.67 % og 2.08 ‰. Formuen er beregnet gjennom utdrag av skatteligningerne og regnes at være likestor i de forskjellige forsørgelsesklasser inden samme indtægtsgruppe. For statsskatten er anvendt de samme formuesopgaver. Som forsørgelsesklasser, der nærmest svarer til de, der er benyttet ved beregning av toldskattemne, er valgt 1ste, 5te og 8de klasse, altsaa med henholdsvis 0, 4, 7 eller flere at forsørge, for byerne 1ste, 6te og 8de klasse (hustruen regnes som forsørget). For statsskatten regnes med 1ste, 3dje og 4de klasse.

Det bemerkes, at disse opgaver over formuen alene er beregnet for personlige skatydere.

I de nedenstaaende to tabeller er den samlede indkomstskat beregnet paa den anførte maate:

Indkomstskat i bygdene.

Indtægt:	1ste klasse.						
	Skatbar indtægt.	Indkomstskat.	Formue pr. skatyder.	Skat paa formue.	Samlet kommuneskat.	Skat til Staten.	Samlet indkomstskat.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
250 kr.	75	6.46	125	0.26	6.72	-	6.72
400 -	185	15.93	800	1.66	17.59	-	17.59
600 -	385	33.15	2 100	4.35	37.50	-	37.50
900 -	685	58.98	4 986	10.32	69.30	-	69.30
1 500 -	1 285	110.64	10 650	22.05	132.69	23.70	156.39
2 500 -	2 285	196.74	20 075	41.56	238.30	49.10	287.40
4 000 -	3 785	325.89	29 120	60.28	386.17	85.40	471.57
6 000 -	5 785	498.09	60 000	124.20	622.29	156.20	778.49
9 000 -	8 785	756.39	108 000	223.56	979.95	288.20	1 268.15
10 000 -	9 785	842.49	130 000	269.10	1 111.59	340.20	1 451.79
	5te klasse.						
250 kr.	20	1.72			1.98	-	1.98
400 -	65	5.60			7.26	-	7.26
600 -	165	14.21			18.56	-	18.56

Indtægt:	Skatbar indtægt.	Indkomst- skat.	Formue pr. skat- yder.	Skat paa formue.	Samlet kommune- skat.	Skat til Staten.	Samlet indkomst- skat.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
900 kr.	385	33.15			43.47	-	43.47
1 500 -	965	83.09			105.14	13.10	118.24
2 500 -	1 965	169.19			210.75	33.70	244.45
4 000 -	3 465	298.34			358.62	67.80	426.42
6 000 -	5 465	470.54			594.74	129.80	724.54
9 000 -	8 465	728.84			952.40	253.00	1 205.40
10 000 -	9 465	814.94			1 084.04	305.00	1 389.04
8de klasse.							
250 kr.	5	0.43			0.69	-	0.69
400 -	35	3.01			4.67	-	4.67
600 -	95	8.18			12.53	-	12.53
900 -	245	21.09			31.41	-	31.41
1 500 -	705	60.70			82.75	10.90	93.65
2 500 -	1 705	146.80			188.36	29.30	217.66
4 000 -	3 205	275.95			336.23	59.00	395.23
6 000 -	5 205	448.15			572.35	116.60	688.95
9 000 -	8 205	706.45			930.01	235.40	1 165.41
10 000 -	9 205	792.55			1 061.65	287.40	1 349.05
<i>Indkomstskat i byerne.</i>							
1ste klasse.							
250 kr.	-	-	-	-	-	-	-
400 -	40	5.47	348	0.72	6.19	-	6.19
600 -	100	13.67	522	1.09	14.76	-	14.76
900 -	240	32.81	393	0.82	33.63	-	33.63
1 500 -	580	79.29	1 770	3.68	82.97	20.40	103.37
2 500 -	1 640	224.19	5 275	10.97	235.16	43.70	278.86
4 000 -	3 140	429.24	10 316	21.46	450.70	78.50	529.20
6 000 -	5 140	702.64	28 200	58.66	761.30	144.50	905.80
9 000 -	8 140	1 112.74	47 250	98.28	1 211.02	265.90	1 476.92
10 000 -	9 140	1 249.44	57 000	118.56	1 368.00	313.50	1 681.50
6te klasse.							
250 kr.	-	-			-	-	-
400 -	-	1.60			1.60	-	1.60

Indtægt:	Skatbar indtægt.	Indkomst- skat.	Formue pr. skat- yder.	Skat paa formue.	Samlet kommune- skat.	Skat til Staten.	Samlet indkomst- skat.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
600 kr.	15	2.05			3.14	-	3.14
900 -	70	9.57			10.39	-	10.39
1 500 -	240	32.81			36.49	9.80	46.29
2 500 -	770	105.26			116.23	28.30	144.53
4 000 -	1 960	267.93			289.39	60.90	350.29
6 000 -	3 880	530.40			589.06	118.10	707.16
9 000 -	6 880	940.50			1 038.78	230.70	1 269.48
10 000 -	7 880	1 077.20			1 195.76	278.30	1 474.06

8de klasse.

250 kr.	-	-			-	-	-
400 -	-	1.60			1.60	-	1.60
600 -	5	0.68			1.77	-	1.77
900 -	50	6.83			7.65	-	7.65
1 500 -	180	24.61			28.29	7.60	35.89
2 500 -	640	87.49			98.46	23.90	122.36
4 000 -	1 700	232.39			253.85	52.10	305.95
6 000 -	3 400	464.78			523.44	104.90	628.34
9 000 -	6 400	874.88			973.16	213.10	1 186.26
10 000 -	7 400	1 011.58			1 130.14	260.70	1 390.84

Samlet oversigt over resultaterne.

Sammendrager man resultaterne, vil man faa et overblik over, hvorledes den samlede beskatning falder paa de enkelte indtægtstrin:

Told- og indkomstskatterne i procent av indtægten.

Indtægt:	Bygderne.				Byerne.			
	Told.	Kommune- skat.	Stats- skat.	Tils.	Told.	Kommune- skat.	Stats- skat.	Tils.
Familier med 2 voksne enheter.								
	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.	Pet.
400 kr.	5.9	4.4	-	10.3	5.9	1.5	-	7.4
600 -	7.5	6.2	-	13.7	7.5	2.5	-	10.0
900 -	6.4	7.7	-	14.1	6.4	3.7	-	10.1
1 500 -	5.8	8.8	1.6	16.2	5.8	5.5	1.4	12.7
2 500 -	5.5	9.5	2.0	17.0	5.5	9.4	1.7	16.6
4 000 -	5.0	9.7	2.1	16.8	5.0	11.3	2.0	18.3
6 000 -	4.5	10.4	2.6	17.5	4.5	12.7	2.4	19.6
9 000 -	4.1	10.9	3.2	18.2	4.1	13.5	2.9	20.5
10 000 -	3.8	11.1	3.4	18.3	3.8	13.7	3.1	20.6
Familier med 4 voksne enheter.								
	-	1.8	-	-	-	0.4	-	-
400 kr.	-	1.8	-	-	-	0.4	-	-
600 -	9.5	3.1	-	12.6	9.5	0.5	-	10.0
900 -	8.6	4.8	-	13.4	8.6	1.2	-	9.8
1 500 -	7.4	7.0	0.9	15.3	7.4	2.4	0.7	10.5
2 500 -	6.9	8.4	1.3	16.6	6.9	4.7	1.1	12.7
4 000 -	6.0	9.0	1.7	16.7	6.0	7.2	1.5	14.7
6 000 -	5.2	9.9	2.2	17.3	5.2	9.8	2.0	17.0
9 000 -	4.5	10.6	2.8	17.9	4.5	11.5	2.6	18.6
10 000 -	4.4	10.8	3.1	18.3	4.4	12.0	2.8	19.2

Indtægt:	Bygderne.				Byerne.			
	Told.	Kommune- skat.	Stats- skat.	Tils.	Told.	Kommune- skat.	Stats- skat.	Tils.
Familier med 6 voksne enheter.								
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
400 kr.	-	1.2	-	-	-	0.4	-	-
600 -	10.8	2.1	-	12.9	10.8	0.3	-	11.1
900 -	10.1	3.5	-	13.6	10.1	0.9	-	11.0
1 500 -	8.6	5.5	0.7	14.8	8.6	1.9	0.5	11.0
2 500 -	7.5	7.5	1.2	16.2	7.5	3.9	1.0	12.4
4 000 -	6.8	8.4	1.5	16.7	6.8	6.3	1.3	14.4
6 000 -	6.0	9.5	1.9	17.4	6.0	8.7	1.7	16.4
9 000 -	5.1	10.3	2.6	18.0	5.1	10.8	2.4	18.3
10 000 -	5.0	10.6	2.9	18.5	5.0	11.3	2.6	18.9

Beregningen er for toldskatten ikke utført for 400 kroners indtægter for de større familier. I byerne er saadanne indtægter med større forsørgelsesbyrde overhodet meget sjeldne. Anderledes paa landet, men her vil det overveiende være jordbrukere, hvor det har liten interesse at utføre en beregning, der er baseret paa indkjøp av alle forbruksartikler.

For oversigtlighets skyld sammenstilles hovedsummerne.

Samlet beskatning (told og inkomstskat) i procent av indtægten.

Indtægt:	Familier med 2 voksne enheter.		Familier med 4 voksne enheter.		Familier med 6 voksne enheter.	
	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
400 kr.	10.3	7.4	-	-	-	-
600 -	13.7	10.0	12.6	10.0	12.9	11.1
900 -	14.1	10.1	13.4	9.8	13.6	11.0
1 500 -	16.2	12.7	15.3	10.5	14.8	11.0
2 500 -	17.0	16.6	16.6	12.7	16.2	12.4
4 000 -	16.8	18.3	16.7	14.7	16.7	14.4
6 000 -	17.5	19.6	17.3	17.0	17.4	16.4
9 000 -	18.2	20.5	17.9	18.6	18.0	18.3
10 000 -	18.3	20.6	18.3	19.2	18.5	18.9

Skjønt toldskatterne som paavist har en sterk regressiv karakter, er vor samlede beskatning progressiv efter en ikke ganske svag maalestok. Begyndende ved eksistensminimumsgrænsen, hvor de direkte skatter ikke naar ned med en beskatning av ca. 5 %, stiger denne for smaa indtægter til 10 % og for høiere indtægter til 20 %.

Indkomstskatternes progressive karakter opveier saaledes fuldt ut den ubillige skattefordeling, som tolden, set for sig, medfører.

Endvidere viser det sig, at den merbelastning, som tolden medfører for de større familier, opveies ved de betydelige avdrag, som tilstaaes disse ved inkomstskatterne.

Det bør erindres, at told paa spirituosa og tobak er holdt helt utenfor beregningen. Tar man disse artikler med og man gaar ut fra, at tolden her virker regressivt, vilde progressionen bli noget, men ikke væsentlig avdæmpet.

De lavere indtægter er sterkere beskattet i landdistrikterne, de høiere sterkest i byerne. Men denne tyngre belastning i bygderne blir dog for en stor del kun tilsyneladende. Tar man hensyn til de avdrag, som maa gjøres, fordi behovene i stor utstrækning dækkes ved egen produktion, vil belastningen for almindelige jordbruckerfamilier reduseres med 4—5 %.

Der er i ovenstaaende undersøkelse regnet med den forutsætning, at toldsatserne gjennomgaaende bevirker, at prisene stiger med toldens beløp, idet der dog som oplyst ikke altid er regnet med tolden paa de færdige artikler, men alene med tolden paa de anvendte stoffe. Men selv med denne begrænsning synes det litet tvilsomt, at toldbyrden i virkeligheten ikke vil naa denne høide.

Det kan her være av interesse at undersøke, hvorledes forholdet stiller sig, om man gaar ut fra en anden forutsætning. Man kan regne fuldt ut tolden paa de fødemidler, som er av fiskal karakter (sukker, kaffe, te, sydfrugter o. s. v.), men gaa ut fra, at al anden told — som ovenfor beregnet — ikke virker prisforhøiende i sin fulde utstrækning, men alene med en halvdel. Altsaa hvis den samlede toldbeskatning for en indtægtsklasse er regnet til 76 kroner, hvorav 20 kroner paa de nævnte fiskale artikler, saa regnes 20 + halvdel av 56, tilsammen 48 kroner, som den virkelige toldbelastning. Det er en hypotese, men det kan ha sin interesse at utføre en saadan beregning. Man faar da, naar tolden kun regnes som delvis prisforhøiende moment, som *samlet beskatning (told og inkomstskat) i procent av indtægten*: (Se omstaaende side.)

Progressionen blir selvfølgelig under den her opstilte forutsætning saameget sterkere.

Som bekjendt antages det, at forbruksskatterne i en vis grad vil kunne overveltes paa andre personer. Saaledes vil arbeiderne under trykket av nye forbruksskatter stille krav om høiere lønninger, og forsaavidt dette lykkes, kan toldbyrden helt eller delvis bli veltet over paa andre. Denne overveltning foregaar dog selvfølgelig ikke alene for arbeiderne, men vil ogsaa gjøre sig gjældende for andre samfundsklasser. At vor toldtarifs revision i 1897 og 1905 har spillet ind som et vigtigt moment i de stedfundne lønbevægelser, tør være ubestridelig, men paa den anden side gaar det ikke an at stille den samlede forhøielse i lønninger

I n d t æ g t:	Familier med 2 voksne enheter.		Familier med 4 voksne enheter.		Familier med 6 voksne enheter.	
	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
400 kr.	8.2	5.3	-	-	-	-
600 -	10.9	7.2	9.2	6.6	8.9	7.1
900 -	11.8	7.8	10.3	6.7	10.0	7.4
1 500 -	14.0	10.5	12.5	7.7	11.6	7.8
2 500 -	14.8	14.4	14.1	10.2	13.3	9.5
4 000 -	14.8	16.3	14.4	12.4	14.1	11.8
6 000 -	15.7	17.8	15.3	15.0	15.1	14.1
9 000 -	16.5	18.8	16.1	16.8	16.0	16.3
10 000 -	16.7	19.0	16.5	17.4	16.5	16.9

likeoverfor de paalagte toldbyrder. Ti spørgsmaalet maa stilles saaledes: Hvor stor forhøielse vilde der være opnaadd, om tariffen tænkes uforandret, og er der særlig paa grund av tarifrevisionerne opnaadd bedringer i arbeidernes kaar utover hvad der ellers vilde være opnaadd? Men at indlate sig paa disse yderst brogede spørgsmaal turde ligge utenfor nærværende arbeides ramme. Tiltrods for de ændringer, som overveltningsprocesserne kan medføre i skattetrykkets fordeling, maa det, som flertallet i toldkommissionen av 1887 uttrykker det, likefuldt være saa, at statsmyndighetene ved enhver forandring av toldbeskatningen maa gaa ut fra, at forandringen rammer dem, der forbruger de paagjældende varer, og ikke kan ta hensyn til, om det kan lykkes nogle at velte virkningen over paa andre.

Bilag.

Bilag I. Tolv arbeiderbudgetter.

De her meddelte husholdningsregnskaper er innsamlet fra tolv arbeiderfamilier, hvorav de seks i Kristiania, de andre seks bosatte paa landet.

Efterat der var truffet et valg av steder og industrigræne, der ønskedes repræsentert ved undersøkelsen, blev der tatt ut ialt tolv arbeidere, der paatok sig at føre nøiagtig regnskap over sine inntægter og utgifter for et aar. Derfor erholdt de en godtgjørelse, der utrededes av *Eilert Sundts fond*. Undersøkelsen planlagdes av en komité, bestaaende av professorerne Aschehoug, Morgenstierne og Jæger, og lededes av sekretær N. Rygg.

Regnskaperne er ført for tiden fra 30 april 1906 til 29de april 1907 (for nr. 3 dog fra 8 mai 1906 til 6 mai 1907). Der benyttedes ensartede skemaer, og de innsendtes for hver maaned til revision og bearbeidelse.

Med hensyn til de enkelte arbeiderfamilier meddeles følgende opplysninger¹⁾:

1. Smed (mekanisk verksted), Kristiania. Manden $30\frac{1}{3}$ aar, hustruen $40\frac{1}{2}$ aar, 4 gutter av alder 6, $4\frac{3}{4}$, $2\frac{3}{4}$, $\frac{3}{4}$ aar.

Under og efter hustruens nedkomst en kvinne i huset tilhjel্প indtil $\frac{13}{5}$ (14 dage av regnskapsaaret). Senere likesaa under hustruens sykdom 13 dage. Den ældste gut borte en tid ($3\frac{3}{4}$ maaned).

Manden uttjente sin vernepligt som hovslagerkorporal om sommeren (borte 26 dage).

2 værelser (stue, kammer og kjøkken). Kammeret bortleiet i 11 maaneder à 10 kroner.

Indtægt:

Mandens arbeidsfortjeneste	kr. 1 168.20
Mandens ekstrafortjeneste (aftenarbeide for fagforeningen)	- 92.50
Hustruens arbeidsfortjeneste (ved strykning).....	- 27.45
Utleie av værelse	- 110.00
10 alen vadmæl (foræring)	- 20.00
Overskud ved en reise for fagforeningen	- 3.70
Plukket bær (18 l. bringebær.....	kr. 7.50
16 l. tyttebær.....	- 2.40)

	9.90

Overføres	kr. 1 431.75

¹⁾ Alderen er angitt pr. utgangen av oktober 1906.

	Overført kr.	1 431.75
Indtægter under militærtjeneste (\div kostpenger).....	-	32.04
Godtgjørelse til familien under samme	-	15.83
Deling av sykekasse	-	25.71
Sparemerker (procenter ved indkjøp)	-	4.85
Kortspil	-	1.75
	Ialt kr.	1 511.93
Utgifter	-	1 510.79
	Overskud kr.	1.14

2. Jerndreier (mekanisk verksted), Kristiania. Manden 30 aar, hustruen 30 aar, 2 barn: en gut 4 aar og en pike 2 aar. 2 værelser og kjøkken (13 kroner, senere 12 kr.).

Manden fraværende for at uttjene sin vernepligt 26 dage.

Mandens arbeidsinntægt	kr.	1 234.81
Utgift	-	1 122.44

Overskud kr. 112.37,

der er opspart.

3. Snekker (høvleri), Kristiania. Manden $46\frac{3}{4}$ aar, hustruen $42\frac{1}{2}$ aar og 4 barn: en gut $9\frac{1}{2}$, en pike $7\frac{1}{2}$, en gut $5\frac{1}{4}$ og en gut $2\frac{3}{4}$ aar. Stue, kammer og kjøkken.

Mandens arbeidsinntægt	kr.	1 325.13
Utgift	-	1 307.96

Overskud kr. 17.17

4. Sliper og høvelmester (høvleri), Kristiania. Manden $43\frac{1}{4}$ aar, hustruen $47\frac{3}{4}$ aar og 4 gutter av alder $13\frac{1}{2}$, $11\frac{1}{2}$, $9\frac{1}{4}$, 5 aar. 2 værelser og kjøkken.

Mandens arbeidsinntægt	kr.	1 397.67
Plukket bær	-	3.00

Indtægt

Utgift

Overskud kr. 11.67

5. Løsearbeider, Kristiania. Manden 48 aar, hustruen 42 aar og 5 barn: en pike 14, en pike $11\frac{1}{2}$, en gut $7\frac{1}{2}$, en pike $5\frac{1}{2}$ og en gut $1\frac{3}{4}$ aar. 2 værelser og kjøkken (15 kroner, $\frac{1}{2}$ aar 14 kr.).

Mandens arbeidsinntægt	kr.	1 445.30
Utgift	-	1 391.51

Overskud kr. 53.79

Derav opspart for barnene paa hjemmesparebøsse kr. 37.50.

6. Lossearbeider, Kristiania. Manden 56 aar, hustruen $50\frac{1}{4}$ aar og 2 barn hjemme: en pike $14\frac{1}{2}$ og en pike 12 aar. 2 værelser og kjøkken 15 kr., siden flyttet til ny leilighet (1 værelse og kjøkken) 14 kr.

Mandens arbeidsinntægt	kr. 1 219.12
Ældste datters inntægt (5 maaneder, eftermiddags- plads)	- 25.00

Indtægt	kr. 1 244.12
Utgift	- 1 226.09

Overskud kr. 18.03

7. Former (mekanisk verksted), Eidsfoss. Manden 34 aar, hustruen 34 aar, 2 barn: en pike $9\frac{3}{4}$, en gut $4\frac{1}{4}$ aar. Fri leilighet i fællesbolig (1 værelse og kjøkken). Holder gris.

Indtægt:

Mandens arbeidsfortjeneste	kr. 781.73
Skadebot av Riksforsikringsanstalten	- 88.00
Slagtet gris (108 kg.)	- 97.20

kr. 966.93

÷ driftsutgifter

kr. 906.71

Utgifter

Overskud kr. 70.10

8. Mekaniker (mek. verksted), Eidsfoss. Enkemand $40\frac{3}{4}$ aar, husholderske (uten fast løn) $49\frac{1}{4}$ aar, 5 barn: en gut $16\frac{1}{2}$, en gut $14\frac{1}{4}$, en pike $12\frac{3}{4}$, en pike $10\frac{1}{2}$, en gut $6\frac{1}{2}$ aar. Ældste søn arbeider paa fabrikk. Frit hus (stue og kjøkken), men koster reparation. Rasker ved i skogen om sommeren. Leier et jordstykke (8 maal) og betaler i avgift 28 kroner aaret, et litet havestykke frit, har ko, en liten høstkalv og gris.

Indtægt:

Mandens arbeidsfortjeneste	kr. 1 100.62
Sønnens do.	- 253.35
En yngre søns do.	- 18.70
Solgt tiur	- 3.00
Kviekalv, solgt	- 60.30
Gris, slagtet (96 kg.)	- 86.40
Sanket ved	- 50.00

Overføres kr. 1 572.37

	Overført kr.	1 572.37
Melk (1 944 l.).....	-	194.40
Indhøstet (8 tdr. poteter kr. 32.00, 25 l. stikkelsbær kr. 3.75, 6 kg. rips kr. 1.20, grønsaker kr. 5.00).....	-	41.95
Sanket bær	-	22.50
	Ialt kr.	1 831.22
÷ driftsutgifter	-	158.12
	kr.	1 673.10
Utgifter.....	-	1 494.24
	Overskud kr.	178.86

9. Snekker (trævarefabrik), Strømmen. Manden $32\frac{1}{2}$ aar, hustruen $30\frac{3}{4}$, 2 piker paa $2\frac{1}{4}$ aar og $1\frac{1}{3}$ maaned. En datter av tidligere egteskap ($7\frac{1}{2}$ aar) bortsat mot betaling i en anden kommune. Leier rum i en toleilighetsgaard og har stue, kjøkken og alkove.

Indtægt:

Mandens arbeidsfortjeneste.....	kr.	1 125.03
En arbeider i logis med fuld kost i 17 dager...	-	18.70
Sanket bær	-	6.10
	kr.	1 149.83
Utgift	-	1 033.70
	Overskud kr.	116.13

10. Sjauer (trævarefabrik), Strømmen. Manden $32\frac{3}{4}$ aar, hustruen 41, 4 barn: en pike $11\frac{1}{2}$, en gut 9, en pike 8, en pike $2\frac{3}{4}$ aar. Leier 2 rum i fællesbolig.

Indtægt:

Mandens arbeidsfortjeneste.....	kr.	1 085.23
En arbeider i kost og logis 219 dager	-	219.00
Sanket bær	-	2.00
	kr.	1 306.23
Utgift	-	1 285.70
	Overskud kr.	20.50

11. Lensearbeider, Fetsund. Manden $31\frac{3}{4}$, hustruen $27\frac{1}{4}$ aar, 4 barn: en pike $6\frac{3}{4}$, en pike $5\frac{1}{2}$, en gut $3\frac{3}{4}$, en pike $2\frac{1}{4}$ aar. Leier et værelse og kjøkken. Holder gris. Gratis ved, der indsamles under fløtningen.

Indtægt:	
Mandens arbejdsfortjeneste	kr. 982.93
Indsamlet ved	- 49.15
Slagtet gris (105 kg.)	- 94.50
	<hr/>
	kr. 1 126.58
÷ driftsomkostninger	- 65.62
	<hr/>
Indtægt	kr. 1 060.96
Utgift	- 889.29
	<hr/>
Overskud	kr. 171.67

Derav betalt ældre gjæld samt opspart 40 kroner.

12. Lensearbejder, Fetsund. Manden $29\frac{3}{4}$, hustruen $23\frac{1}{2}$ aar, 3 barn: en pike $4\frac{1}{2}$, en pike $2\frac{1}{2}$, en søn født $\frac{20}{12}$ 1906. Tjenestepike $1\frac{1}{2}$ md. under hustruens sygdom. Manden fraværende paa landvernssamling i 24 dage. Leier 3 rum. Frit brænde. Holder gris og har desuten en potetaker og frugthave, ialt $1\frac{1}{2}$ maal. Indhøstet: 7 tønder poteter (kr. 27.30), 40 kg. kaalrabi (kr. 0.80), 10 kg. gulerøtter (kr. 0.80), 1 td. grisepoteter (kr. 2.00).

Indtægt:	
Mandens arbejdsfortjeneste	kr. 982.80
Brænde	- 60.00
Slagtet gris (86.9 kg.)	- 78.21
Utbyttet av jordstykket	- 30.90
	<hr/>
	kr. 1 151.91
÷ driftsomkostninger	- 65.49
	<hr/>
Indtægt	kr. 1 086.42
Utgift	- 1 020.44
	<hr/>
Overskud	kr. 65.98

Idet man hitsætter de sammenarbejdede resultater av disse regnskaper, meddeles, at alle angivelser er i kilogram, hvor intet andet uttrykkelig er anført. Hvor mængden ikke eller kun delvis har været opgit, men er tilføiet efter beregning, er der tilføiet en stjerne.

Bilag 1. Tolv arbeider-

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
I. Næring.										
1. Oksekjøt, fersk	70.3	59.36	66.6	57.03	60.1	50.43	10	10.59	67.5	57.86
2. — salt	7.5	5.43	1.8	1.37	-	-	11.5	10.38	4 ¹ / ₄	3.75
3. Bifkjøt	1 ¹ / ₄	2.12	1.1	1.35	-	-	-	-	1	1.40
4. Bankekjøt	-	-	-	-	1/2	0.65	2.3	3.33	-	-
5. Kalvekjøt, fersk	8	6.25	-	-	12.4	9.71	3 ³ / ₄	3.56	5	3.00
6. Faarekjøt, fersk	11.7	10.49	3 ³ / ₄	3.00	13	11.82	8.5	7.78	5.5	4.58
7. — salt	4.1	3.64	2.1	1.77	3/4	0.60	-	-	7	5.44
8. Ribbe, fersk	2.9	4.06	-	-	2	2.40	-	-	-	-
9. Svinekotelletter	1.8	2.74	1.4	2.52	0.8	1.35	-	-	-	0.70
10. Fersk flesk	8.7	9.32	5.9	6.85	10.1	11.87	3 ¹ / ₄	4.10	3	3.60
11. Salt flesk	21.7	25.76	5.9	8.78	7.6	8.49	19	23.19	21 ¹ / ₈	28.18
12. Fersk skinke	4.8	6.39	-	-	1 ¹ / ₄	1.50	-	-	-	-
13. Røket spekeskinke	2.6	3.26	-	-	-	0.53	-	-	-	-
14. Syltelab	3 ¹ / ₂ st.	0.42	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Elgkjøt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Dyrekjøt	3.7	3.00	0.14	0.20	3.6	3.75	-	-	-	-
17. — røket, salt	1.1	1.33	-	-	2.7	2.45	-	-	-	-
18. Kjøtknoker	1.6	1.12	-	-	-	-	-	-	-	0.38
19. Fleskeknoker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Blod	1 l.	0.15	1/2 l.	0.13	7 l.	1.29	-	-	-	-
21. Hermetik: Kjøtboller ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22. — Oksekarbonade	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. Kjøtdeig	10.2	8.71	13.7	13.50	1 ³ / ₄	1.73	40	40.68	15 ⁵ / ₈	15.55
24. Karbonadedeig	1.8	2.15	-	-	-	-	-	-	1/4	0.30
25. Medisterdeig	1 ¹ / ₄	1.37	-	-	-	-	-	-	11	4.56
26. Lungemos	6.1	2.45	2.5	1.00	1/2	0.20	-	-	3.5	2.60
27. Lever	1.2	0.78	-	-	-	0.50	-	-	-	-
28. Persesyfte	0.1	0.24	0.54	0.90	-	-	-	-	-	-
29. Rul	1.6	2.72	1.5	3.73	-	0.60	0.40	-	-	0.86
30. Smørbrødkjøt	-	-	0.1	0.24	-	-	-	-	-	-
31. Middagspølse	5 st.	0.50	7 st.	1.25	30 st.	3.00	-	-	33 st.	3.40
32. Spekepølse	4.1	6.85	0.34	0.60	2.1	3.54	-	-	0.5	1.06
33. Fleskepølse	2.3	4.40	0.56	0.92	-	-	-	-	-	1.15
34. Medisterpølse	1.2	1.23	0.5	0.79	-	-	-	-	-	-
35. Leverpølse	0.15	0.15	-	-	-	-	-	-	-	-
36. Schweizerpølse	1.4	2.54	2.5	3.22	-	-	-	-	1	1.40
37. Metwurst	0.1	0.20	-	-	-	-	-	-	-	-
38. Røket pølse	-	-	-	-	3/8	0.75	-	-	-	-
39. Pølse	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	2.00	0.62	-	-	-
a) Kjøtvarer	-	179.13	-	109.15	-	119.16	-	104.63	-	139.77
1. Fersk fisk: Torsk, sei ..	10 st.	2.20	-	1.34	-	1.50	-	1.68	-	5.45
2. — — Kolje	-	-	-	-	4 st.	0.50	-	-	-	-
3. — — Flyndre	2 st.	0.25	-	-	-	0.50	-	-	-	-
4. — — Hellefisk	0.6	0.36	4.4	3.47	3 ³ / ₈	2.51	-	-	-	-
5. — — Horngjæl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. — — Makrel	18 st.	2.69	5 st.	1.17	54 st.	9.33	29 st.	4.78	42 st.	7.93
7. — — Laks	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. — — Sild	16 st.	0.86	-	-	4 st.	0.16	0.10	-	46 st.	2.44
9. — — Smaasild ..	2 l.	0.30	2 l.	0.15	11 l.	1.55	-	-	8 l.	1.05
10. — — Brisling	2 l.	0.20	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Egen produktion. 2) Okseindmat. 3) Bølledeig. 4) Derav kr. 5.50 kjøt og flesk til rul.

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
11. Spekemakrel	-	-	1 st.	0.25	1 st.	0.15	-	-	-	-
12. Salt torsk	0.4	0.16	-	-	2	0.86	-	1.55	-	-
13. Tørfisk	-	-	-	-	5.9	5.47	2	1.75	13.9	5.55
14. Lutefisk	14.2	4.80	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ansjos	-	-	³ / ₄	0.30	-	-	-	-	-	-
16. Salt sild	70 st.	4.59	70 st.	4.09	32 st.	1.67	27 st.	1.80	63 st.	4.50
17. Røkelaks	-	-	¹ / ₈	0.30	-	2.63	0.2	0.39	-	-
18. Hermetik: Benfri ansjos	1 boks	0.35	5 boks	1.75	-	-	-	-	-	-
19. — Ansjos	1 —	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-
20. — Sardiner	-	-	1 —	0.35	-	-	-	-	-	-
21. — Fiskeboller	7 ¹ / ₂ —	4.10	8 —	4.80	8 boks	4.65	2 boks	1.15	2 boks	1.00
22. — Fiskepudding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. Fiskeboller	75 st.	2.25	-	-	-	-	-	-	-	-
b) <i>Fisk</i>	-	23.21	-	17.97	-	31.48	-	13.20	-	27.92
1. Melk, nysilt	152 l.	24.87	359 l.	62.00	88 ¹ / ₂ l.	19.77	9 l.	1.62	166 l.	29.67
2. — skummet	635 -	43.49	244 -	16.70	363 ¹ / ₂ -	24.15	899 -	61.57	425 ¹ / ₂ -	30.23
3. — tyk	-	-	-	-	1 -	0.15	-	-	-	-
4. Raamelk	-	-	-	-	4 -	0.20	-	-	2 -	0.14
5. Kjernemelk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Fløte, kokt	56 -	45.11	*30 -	30.08	36.7 -	29.91	25.5 -	25.60	37.8 -	30.26
7. Kondensert melk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Smør, meieri-	1	2.16	-	-	50	102.76	27 ³ / ₄	55.60	¹ / ₈	0.27
9. Fjeldsmør	2 ¹ / ₄	4.38	61.1	123.59	2 ³ / ₄	5.17	0.5	0.96	-	-
10. Margarin	76.2	91.39	1 ³ / ₄	2.45	³ / ₄	0.95	47	75.80	109	128.45
11. Smult, ister	3.1	2.78	-	0.92	6.9	6.87	2.8	2.20	-	-
12. Stekefett	-	-	-	-	¹ / ₈	0.13	-	0.60	-	-
13. Talg	-	-	-	-	¹ / ₈	0.10	-	-	-	-
14. Ost: Mysost	1.8	1.30	3	1.80	1.5	1.00	10	7.99	3	2.33
15. — Gjetost	5.7	8.51	11.5	16.40	9.8	12.90	5 ³ / ₄	8.62	2 ¹ / ₂	3.62
16. — Primost	-	-	4.1	1.71	0.5	0.22	-	-	9 ¹ / ₂	4.12
17. — Nøkkelost	2.7	2.17	11.6	9.36	1 ¹ / ₄	0.99	1.5	0.94	8	6.85
18. — Schweizerost	2.1	2.88	3.5	4.86	8.5	10.66	1.5	1.85	³ / ₄	0.92
19. — Fetost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. — Pultost	8.1	8.09	2.9	2.90	7 ¹ / ₈	5.79	6	6.00	⁷ / ₈	0.78
21. — Gammelost	-	-	¹ / ₆	0.20	-	-	-	-	⁵ / ₁₆	0.46
22. — Gaudaost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. Egg	403 st.	27.73	367 st.	23.63	274 st.	17.50	200 st.	14.44	93 st.	5.94
c) <i>Melk, smør, ost, egg</i> ..	-	264.86	-	296.60	-	239.22	-	263.79	-	244.04
1. Brød	245 st.	48.32	217 st.	43.00	249 st.	49.80	877 st.	175.40	697 st.	139.40
2. Rugkaker	9 -	0.18	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Franskbrød	120 -	4.78	58 -	2.32	25 -	0.99	-	-	14 -	0.53
4. Hvetebrød	-	7.23	-	0.45	57 -	11.16	10.85	-	-	0.40
5. Hvetekaker	11 -	0.64	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Hvetelof	8 ¹ / ₂ -	1.68	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Hveteboller	-	0.60	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Vafler	6 -	0.60	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Vøterkaker	65 -	8.90	-	-	7 -	1.40	-	-	-	-

¹) 8 stk., ¹/₂ kg. og 1 dunk. ²) Egen produktion; en ubetydelighet er herav anvendt til kreaturene.

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
10. Wienerbrød		3.30		2.85		7.65		-		0.55
11. Julekaker	4 st.	1.00		-		1.50		-		2.00
12. Pleskener		0.55		-		-		-		-
13. Kaker		0.68		4.25		2.50		-		-
14. Tebrød		0.30		-		-		-		-
15. Smultringer		0.05		-		-		-		-
16. Knækkebrød	14 pk.	6.30	3 pk.	1.20		-		-		-
17. Kjæks		0.90		3.19		-		-		-
18. Kavringer	1136 st.	7.10		0.55		1.52		-		-
19. Flatbrød		-		-		0.12		-		-
20. Rugmel	99	16.99	68 ¹ / ₂	10.71	160	25.46		-	133	23.45
21. Havremel		-	2 ¹ / ₂	0.84		-	10	3.70	1 pk	0.20
22. Hvetemel	107	25.06	89	21.87	69 ¹ / ₂	18.74	57 ³ / ₄	16.85	146	38.30
23. Byggryn		-		-		1	0.20	-		-
24. Hvetegrøp		-		-		7	2.80	9 ¹ / ₄	3.70	2.1
25. Potetemel	3 ¹ / ₂	1.40	3.4	1.39		-	-	-	-	0.85
26. Bygmel		-		-		-	-	-	-	-
27. Helegryn		-	2.4	1.00	4 l.	0.80	15 l.	3.00		-
28. Havregryn	18	5.40	7 ³ / ₄	1.26	9	2.75		-	3	0.75
29. Polentagryn		-		-		-		-	1/4	0.15
30. Sago		-	0.7	0.36	0.5	0.28		-	0.5	0.34
31. Ris	1 ¹ / ₄	0.55	0.7	0.30	8.5	4.15	5 ³ / ₄	2.30	17 ¹ / ₄	5.25
32. Semouillegryn	1/4	0.13		-		-		-		-
33. Makaroni	0.75	0.75		-		-		-		0.20
34. Perlegryn		-		-		-		-		-
d) Brød, mel og gryn ..		143.39		95.54		131.82		215.80		212.36
1. Bønner, brune		-		-		-		-		-
2. Erter	11 ¹ / ₂ l.	2.10	2 ¹ / ₂ l.	0.45	4 ¹ / ₂ l.	0.92	13 l.	2.60	5 l.	1.00
3. — grønne	1	0.30		-		-		-		-
4. Poteter	494 l.	17.49	657 l.	19.62	474 l.	17.32	510 l.	16.28	606 l.	21.10
5. Gulerøtter		-		-		0.10		0.55		0.10
6. Kaalrabi	4 st.	0.34	4 st.	0.26		0.11		0.16		-
7. Kaalhode		0.83	7 st.	0.91		1.78		1.35	4 st.	0.30
8. Timian		0.20		-		-		-		-
9. Persille, kaal, purre		-		-		-		-		8.82
10. Græsløk, purreløk		0.08		-		-		0.12		0.05
11. Løk (rød, charlotte)		0.83		1.45		0.62		0.15		0.82
12. Diverse grønsaker		2.80		3.32		1.77		1.47		0.20
13. Rabarbra		-		-		0.39		0.35		-
14. Agurker	35 st.	0.60		-		-		-		-
15. Græskar		-		-		0.25		-		-
16. Bær og frugter: Tyttebær	1) 16 l.	2.40	12 l.	1.44	11 l.	1.66	1) 25 l.	3.00		-
		0.05		-		-		-		-
17. —«— Blaabær	4 l.	0.83	5 l.	1.00	5 ¹ / ₂ l.	0.60		-		-
18. —«— Rips	9	2.25		-	6	1.25		-		-
19. —«— Stikkelsbær		-	1 l.	0.25	15 ¹ / ₂ l.	2.10	1 ¹ / ₂ l.	0.38		-
20. —«— Bringebær	1) 18 l.	7.50	4	2.00		-		-		-
21. —«— Multer	1/2	0.35		-		-		-		-
22. —«— Diverse til syltning		-		-		-		-		-

1) Sanket selv. 2) Egen produktion.

arbejderbudgetter.

Nr. 6.		Nr. 7.		Nr. 8.		Nr. 9.		Nr. 10.		Nr. 11.		Nr. 12.		Nr.
kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	
	0.55		-		-		2.90		-		0.50		-	10.
	1.20		2.00		-		-		-		-		-	11.
	-		-		-		-		-		-		-	12.
	0.30		2.18		0.92		0.75		0.75		0.85		2.25	13.
	-		-		0.30		-		-		-		-	14.
	-		-		-		-		-		-		-	15.
	-		-		-		-		-		-		-	16.
	-		0.75	1 pk.	0.30	0.3	0.36		-		-	0.3	0.48	17.
	-		0.50		0.52		1.85		0.80		1.55		4.90	18.
	0.12		-		-		-		-		-		-	19.
1	0.20	35 1/2	6.37	748	128.33	124	20.32	568	93.05	602	98.86	342	54.79	20.
1/2	0.18		-		-	{ 8	2.92 }	1	0.30	1	0.28		-	21.
23 1/2	6.94	257	67.55	175 1/2	40.50	{ 47	12.83 }	183	37.85	72	15.66	73 1/2	17.14	22.
	-		-	19 l.	3.42		-		-		-		-	23.
	-		-		-		-		-		-		-	24.
	0.30	3 1/2	1.45	9	3.80	5	2.00	17 1/2	7.00	9 1/2	3.38	3 1/4	1.30	25.
1	0.20		-	3	0.55		-		-		-		-	26.
	1.11	5 l.	0.86	14 1/2 l.	2.56		0.56	9 1/2 l.	1.90	7 1/2	1.35	6 l.	1.08	27.
6 1/2	1.96		-	2	0.60	12 1/2	3.81	4 1/2	1.35	3/4	0.23	1/4	0.08	28.
	-		-		-	1/2	0.15	5	1.50	1/2	0.15		-	29.
	0.10	2	1.15	1/4	0.15		-	4	2.25	3	1.54	1/4	0.13	30.
13.4	5.49	6 1/2	2.80	11	4.55	9	3.65	23	9.35	4 1/4	1.79	7.8	3.30	31.
	-	1	0.50		-		-		-		-	1/4	0.13	32.
	-		-		-		-		-		-		-	33.
	-		-		-		-	1	0.36		-		-	34.
-	89.42	-	108.92	-	200.46	-	68.93	-	182.76	-	135.91	-	107.78	
	-		-		-	1/2	0.18		-		-		-	1.
12 1/2 l.	2.53	1 l.	0.25	17 l.	4.26		-	12 l.	2.40	4 l.	0.87	7 1/2 l.	1.65	2.
	-		-		-	2	0.59		-		-	3/4	0.30	3.
778 l.	25.40	280 l.	8.00	2) 980 l.	28.00	148 l.	5.75	670 l.	24.85	662 l.	18.00	{ 420 l.	11.75 }	4.
	-		-		2) 2.00		0.85		0.30		-	{ 2) 917 l.	25.60 }	5.
	1.22		-		-		-		-		-	12	0.98	6.
	-		-	25 1/2	2.82	7 st.	1.27	37	4.04	7 st.	0.94	40	0.80	7.
	-		-		0.07		-		-		-	11	1.51	8.
	-		-		-		-		-		-		-	9.
	0.13		-		-		-		-		-		-	10.
	6.98		0.20		-		0.47		1.13		0.05		0.17	11.
	16.09		0.33		2) 3.00		1.70		1.49		-		-	12.
	-		-		-		-		-		-		-	13.
	-		-		-		-		-		-		-	14.
	-		-		-		-		-		-		-	15.
1 1/2 l.	0.30		-	1) 40 l.	4.00	1) 25 l.	2.50		-	25 l.	2.50	25 l.	2.75	16.
10 1/4 l.	2.10		-	1) 45 l.	4.50	1) 11 l.	1.10		-	20 l.	2.60	10 l.	1.00	17.
	-		-	1) 6	1.20		-	4 l.	0.60		-		-	18.
	-		-	2) 25 l.	3.75		-		-		-		-	19.
	-		-	1) 25 l.	10.00	1) 10 l.	2.50		-		-	4 l.	1.00	20.
	-		-	1) 11 l.	4.00		-		-		-		-	21.
	-		-		-		-	1) 16 l.	2.00		-		-	22.

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
23. Bær og frugter: Nøtter . .	-	-	-	0.10	$\frac{1}{4}$	0.15	-	-	-	-
24. —«— Epler	$2\frac{1}{2}$	0.93	2.6	1.05	-	2.30	-	-	-	-
25. —«— — tørrede	-	-	-	0.15	-	-	-	-	-	-
26. —«— Appelsiner .	9.3	2.65	8.5	2.22	$\frac{5}{4}$	1.05	-	-	$1\frac{1}{2}$	0.50
27. —«— Fikener	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	0.25	-	-	-	-
28. —«— Druer	$\frac{1}{4}$	0.30	-	-	-	-	-	-	-	-
29. —«— Sukat	0.1	0.30	0.06	0.13	-	-	-	-	-	-
e) <i>Poteter, grønsaker, frugt</i>	-	43.13	-	34.35	-	32.62	-	26.41	-	32.89
1. Farin	$25\frac{1}{4}$	14.86	$25\frac{3}{4}$	15.01	$34\frac{3}{4}$	20.47	31	18.28	$36\frac{3}{4}$	22.25
2. Raffinade	$26\frac{1}{4}$	16.50	$17\frac{1}{4}$	10.67	34	21.35	$11\frac{3}{4}$	7.68	18.95	11.99
3. Melis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Crushed	12	7.04	10	5.68	$19\frac{1}{2}$	11.20	$5\frac{1}{2}$	3.37	-	-
5. Kandis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Sirup	$5\frac{1}{4}$	1.66	$\frac{1}{4}$	0.08	$18\frac{1}{2}$	5.38	$17\frac{3}{4}$	4.67	$\frac{1}{2}$	0.15
7. Honning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Svsker	6	4.14	4.5	3.27	$2\frac{1}{4}$	1.62	1	0.72	$\frac{1}{2}$	0.36
9. Rosiner	$2\frac{1}{4}$	1.87	0.23	0.24	0.8	0.66	-	-	1	0.69
10. Korinter	-	-	-	-	-	0.10	-	-	-	-
11. Salt	26 l.	1.30	19 l.	0.95	23 l.	1.15	24 l.	1.20	29 l.	1.50
12. Eddike	$\frac{6}{2}$ fl.	1.15	$\frac{2}{2}$ fl.	0.30	$\frac{3}{2}$ fl.	0.45	-	-	$\frac{5}{2}$	0.80
13. Pepper	-	0.45	-	0.27	-	0.40	-	0.12	-	0.40
14. Sennep	-	-	-	0.03	-	0.30	-	-	-	0.05
15. Kanel	-	0.20	-	0.06	-	0.50	-	0.09	-	0.20
16. Ingefær	-	0.10	-	-	-	0.45	-	0.23	-	-
17. Nellik	-	0.15	-	-	-	0.05	-	-	-	-
18. Ansjospecerier	-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Muskatnøt og blomme . .	3 st.	0.11	5 st.	0.21	1 st.	0.04	-	-	-	-
20. Laurbærblade	-	0.03	-	-	-	-	-	-	-	-
21. Karry	2 æsker	0.20	2 æsker	0.20	-	-	-	0.10	-	-
22. Allehaande	-	0.05	-	0.03	-	0.20	-	-	-	-
23. Kardemomme	-	0.70	-	0.03	-	0.35	-	-	-	-
24. Specerier	-	-	-	-	-	0.25	-	0.25	-	-
25. Kaffe (brændt)	24.35	39.55	18.9	32.10	17	34.05	26	52.00	25	50.04
26. Cikori	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.40
27. Te	-	0.10	-	0.30	-	2.00	-	0.10	-	-
28. Kakao	0.15	0.53	0.09	0.30	-	0.20	-	-	-	-
29. Chokolade	2.2	1.85	-	3.65	-	-	-	0.40	1 pk.	0.40
30. Drops o. l.	-	0.65	-	-	-	0.25	-	-	-	-
31. Saft	-	-	$\frac{1}{2}$ fl.	0.45	-	-	-	-	5 fl.	3.51
32. Brus	-	-	-	-	1 fl.	0.20	-	-	-	-
33. Kaffeskind	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34. Gjør	1.8	1.90	-	1.49	-	1.58	-	-	-	3.49
35. Diverse varer til bakning	-	0.30	-	0.26	-	0.58	-	-	-	-
f) <i>Kaffe, te, krydderier og andre kolonialvarer</i>	-	95.49	-	75.58	-	103.78	-	89.21	-	97.23
g) <i>Mat, forteret ute</i>	-	-	-	-	-	-	-	¹⁾ 8.80	-	-
Tilsammen I a—g	-	749.21	-	629.19	-	658.08	-	721.84	-	754.21

¹⁾ Derav 21 middage à 40 øre for manden. ²⁾ Grovsalt. ³⁾ Derav $14\frac{1}{2}$ kg. (kr. 25.57) brændt.

arbejderbudgetter.

Nr. 6.		Nr. 7.		Nr. 8.		Nr. 9.		Nr. 10.		Nr. 11.		Nr. 12.		Nr.
kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	
-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{2}$	0.40	-	-	-	-	0.1	0.10	23.
-	0.20	-	-	-	-	$\left\{ \begin{array}{l} 5 \\ 1 \\ 2 \end{array} \right\}$	2.00	-	-	-	0.65	-	-	24.
-	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	0.40	$\frac{1}{4}$	0.20	-	-	25.
-	0.68	-	0.57	-	-	$6\frac{1}{2}$	1.65	-	-	-	-	$1\frac{1}{2}$	0.42	26.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.10	0.1	0.10	27.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.
-	-	-	-	-	0.29	-	0.25	-	0.10	-	-	-	-	29.
-	55.63	-	9.35	-	67.89	-	21.21	-	37.31	-	25.91	-	48.13	
54.1	33.17	56	32.68	55	31.61	$19\frac{1}{2}$	11.45	$36\frac{3}{4}$	21.38	$33\frac{1}{4}$	18.84	39	22.18	1.
5.6	3.54	$6\frac{1}{2}$	4.42	37	24.48	25	15.78	$25\frac{3}{4}$	16.30	$15\frac{1}{2}$	9.58	$20\frac{1}{4}$	12.66	2.
-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	0.18	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	$12\frac{1}{2}$	7.00	16	9.20	8	4.58	1	0.58	11	6.60	4.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	0.05	-	-	5.
-	0.15	5.8	1.63	$2\frac{1}{4}$	0.75	$1\frac{1}{2}$	0.36	$50\frac{3}{4}$	12.18	53	13.81	$54\frac{1}{2}$	14.13	6.
-	-	-	-	1 glas	0.65	1	1.30	-	-	-	-	-	-	7.
-	-	$\frac{1}{2}$	0.45	-	-	1	0.74	$7\frac{1}{2}$	4.58	$1\frac{3}{4}$	1.18	$2\frac{1}{4}$	1.33	8.
-	0.40	1.9	1.68	1	0.91	$2\frac{1}{4}$	1.65	6	4.28	0.6	0.47	$1\frac{1}{2}$	1.14	9.
-	-	-	0.10	-	0.10	-	-	-	-	-	-	0.5	0.40	10.
41 l.	2.05	54 l.	2.75	$\left\{ \begin{array}{l} 181 \\ 801 \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} 0.90 \\ 3.20 \end{array} \right\}$	20	1.00	26 l.	1.30	$27\frac{1}{2}$ l.	0.92	50 l.	2.00	11.
-	2.11	-	0.10	-	0.36	-	0.25	-	0.20	-	0.15	-	0.05	12.
-	1.63	-	0.40	-	0.30	-	0.20	4 pk.	0.40	13 bundt	0.65	6 bundt	0.60	13.
-	2.35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.15	-	0.20	14.
-	-	-	0.20	-	0.20	-	0.10	-	1.65	6 —	0.30	-	1.05	15.
-	-	-	0.25	2 pk.	0.20	-	-	-	0.25	4 —	0.40	-	0.15	16.
-	0.05	-	0.05	-	0.05	-	-	-	-	-	0.10	-	0.05	17.
-	1.44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.
-	-	-	0.38	-	0.25	-	-	-	-	-	0.25	4 st.	0.27	19.
-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.
-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.10	22.
-	-	-	1.14	-	0.20	-	-	-	-	-	0.15	-	0.10	23.
-	-	-	-	-	0.15	-	0.70	-	0.50	-	-	-	-	24.
21.6	37.23	$24\frac{3}{4}$	40.96	$3) 34$	57.40	$14\frac{3}{4}$	29.50	$42\frac{3}{4}$	79.35	14	24.05	$19\frac{1}{2}$	33.25	25.
41 bundt	2.05	-	-	-	-	-	-	78 st.	3.90	-	0.06	-	-	26.
-	0.10	-	0.65	-	-	-	-	-	-	14 pk.	1.40	-	1.60	27.
-	-	-	0.61	-	-	-	-	-	-	-	0.90	-	-	28.
-	-	6 pl.	1.40	-	1.00	4 pl.	3.50	-	-	-	-	3 pl.	0.75	29.
-	-	-	0.06	-	0.10	-	-	-	-	-	0.23	-	-	30.
14 fl.	5.93	-	-	-	-	-	-	$5\frac{1}{2}$ fl.	2.20	2 fl.	1.38	2 fl.	0.90	31.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.
-	0.10	4 pk.	0.20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.
-	-	-	3.98	-	2.92	-	1.53	-	4.51	-	2.72	-	4.59	34.
-	-	-	0.76	-	0.36	-	1.40	-	-	-	0.57	-	0.33	35.
-	92.50	-	94.85	-	133.09	-	78.84	-	157.56	-	78.89	-	104.43	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	644.84	-	553.01	-	1035.29	-	530.26	-	846.08	-	579.45	-	597.11	

Bilag 1 (forts.). Tolv

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
II. Spirituosa og tobak.										
1. Spirituosa: Øl	56 $\frac{1}{2}$ fl.	14 70	68 fl.	17.68	44 fl.	12.08	64 $\frac{1}{2}$ fl.	16.67		-
2. — — fortært ute.....	17 fl.	5.95	23 fl.	8.35	13 $\frac{1}{2}$ fl.	4.35	25 fl.	8.75		-
3. — Bokøl	9 $\frac{1}{2}$ fl.	4.35		-		-		-		-
4. — Vørtørøl o. l.			4 fl.	0.80						-
5. — Potøl	25 $\frac{1}{2}$ fl.	4.53		-	4 $\frac{1}{2}$ fl.	0.76			1 fl.	0.18
6. — Vin										-
7. — Cognak.....	{ 1 l. + 1/2 fl. }	3.75	{ 3 $\frac{1}{2}$ l. + $\frac{1}{2}$ fl. }	11.85	{ 1 $\frac{1}{2}$ l. +6 fl. }	17.45	{ 1 $\frac{1}{2}$ fl. +6 fl. }	19.30		-
8. — Akevit	{ 1 l. + 1 $\frac{1}{2}$ fl. }	4.95	1 fl.	2.00	1 l.	2.60	1 fl.	1.90		-
9. — Sprit		-		-	$\frac{1}{2}$ fl.	1.70	$\frac{1}{2}$ fl.	1.70		-
10. — Brændevin, fortært ute..		1.05		1.50		-		-		-
a) <i>Spirituosa</i>	-	39.28	-	42.18	-	38.94	-	48.32	-	0.18
1. Tobak m. v.: Skraa.....	{ 3 kv.r. 274 st }	15.05		19.50		-		-	{ 20 r. 6 st. }	36.30
2. — Røk		2.45	0.82	4.10		9.60		12.25		-
3. — Cigarer		-		-		-		-		-
4. — Piper	2 st.	1.55	2 st.	0.30		1.00		-	2 st.	0.24
b) <i>Tobak</i>	-	19.05	-	23.90	-	10.60	-	12.25	-	36.54
Tilsammen II a—b	-	58.33	-	66.08	-	49.54	-	60.57	-	36.72
III. Beklædning.										
1. Manufakturvarer		²⁾ 99.38		44.50		104.31		134.78		103.84
2. Uldgarn		5.33		0.90		7.63		4.65		8.57
3. Skotøi		21.65		22.50		28.05		45.50		34.40
4. Skotøireparation		19.50		8.20		6.65		9.50		33.00
5. Saalebesparere		0.10		0.10		-		0.60		-
6. Skolisser		0.30		0.69		0.71		0.55		0.44
7. Galoscher		-	1 par	3.50	1 par	2.00	1 par	2.00	1 par	2.10
Tilsammen III	-	146.26	-	80.39	-	149.35	-	197 58	-	182.35
IV. Bolig.										
Husleie	10 md.	200.00	12 md.	150.00	12 md.	276.00	12 md.	216.00	12 md.	240.00

¹⁾ Derav punsch for kr. 0.53. ²⁾ Iberegnet 10 alen vadmel (forering); desuten kjøpt paa kredit for kr. 26.25.

arbejderbudgetter.

Nr. 6.		Nr. 7.		Nr. 8.		Nr. 9.		Nr. 10.		Nr. 11.		Nr. 12.		Nr.
kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	
78 fl.	20.30			6 fl.	1.44	19 fl.	5.32	4 fl.	1.12	4 fl.	1.12			1.
11 fl.	3.85													2.
														3.
						6 fl.	1.20							4.
4 l.	0.56													5.
		1 fl.	1.20											6.
1 fl.	2.20	5 l.	12.65	{2 l. + 1 fl.}	7.53	{3 l. + 1 fl.}	11.50	2 fl.	5.00			2 l.	6.00	7.
										1 1/2 l.	3.35			8.
										3 fl.	9.90			9.
														10.
	20.30													
	47.21		13.85		8.97		18.02		6.12		14.37		6.00	
	16.75			{14 1/2 rul 2 st.}	24.46			52 kv.r.	22.12	{24 kv.r. 13 st.}	11.45			1.
	0.25								0.35			6 pk.	1.95	2.
														3.
				1 st.	0.50									4.
	17.00				24.96				22.47		11.45		1.95	
	64.21		13.85		33.93		18.02		28.59		25.82		7.95	
	76.53		68.51		182.31		109.47		142.17		62.84		83.70	1.
	2.85		8.66		5.16		2.55		-		12.97		4.71	2.
	46.20		29.50		72.50		27.05		60.25		55.50		27.70	3.
	19.05		8.95		13.70		7.10		15.50		4.30		11.45	4.
	0.10													5.
			0.53		0.74		0.20		0.74		0.57		0.17	6.
				2 par	6.90		5.00					1 par	2.90	7.
	- ³⁾ 144.73		116.15		281.31		151.37		218.66		136.18		130.63	
)12 md.	179.00					12 md.	84.00	12 md.	60.00	12 md.	60.00	12 md.	84.00	

) Derav kr. 60.95 i anledning av datterens konfirmation. ⁴⁾ Inkl. 5 kroner rest fra før.

Bilag 1 (forts.). Tolv

	Nr. 1.		Nr. 2.		Nr. 3.		Nr. 4.		Nr. 5.	
	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.
V. Brændsel og lys.										
1. Kul	1 675	32.37		24.80		-	200	3.74	1 250	22.2
2. Koks	5 hl.	5.70		-	15 hl.	18.00	5 hl	5.85	1 hl.	1.2
3. -- grus				-		-		-		
4. Ved	1/2 favn	6.75		-	1 1/2 favn	12.00	1 1/2 favn	10.40	1 favn	15.0
5. -- i smaaekjøp		3.10		12.70		-		-		
6. Parafin	202 l.	36.48	165 l.	20.75	203 l.	27.82	160 l.	21.58	152 l.	21.3
7. Lys		-	3 st.	0.30		-		-		
8. Lampeglas	2 st.	0.30	11 st.	1.08	7 st.	0.91		0.10	3 st.	0.3
9. Lampevæker	1 st.	0.10		0.45		0.05		0.68		0.1
10. Lampe		-	1 st.	0.60		-		0.55		
11. Fyrstikker	11 pk.	1.10	8 pk.	0.80	23 pk.	2.30		0.75		2.0
Tilsammen V	-	85.90	-	61.48	-	61.08	-	43.65	-	62.3
VI. Vask, renlighed.										
1. Vaskesaape	58 st.	5.75	37 st.	3.70	12 st.	1.75	20 st.	2.00	29 st.	2.8
2. Grønsaape	11 1/2	6.16	28 1/4	7.98	12 1/2	3.53	15 3/4	4.71	40 3/4	13.4
3. Salmiaksaape	1/2	0.20	2.7	1.10	1 1/2	0.18		-	1	0.4
4. Soda	2 1/4	0.23	2 1/2	0.25	2	0.20		-	1 1/2	0.1
5. Lut	5 l.	0.50	28 fl.	1.40	6 l.	0.60		-		
6. Stivelse	6	3.38	1/4	0.15		0.65		0.10		0.7
7. Vaskepulver	3 pk.	0.60		-		0.15		0.10		
8. Boraks		0.65		-		-		-		
9. Blaakule		0.10		0.01		-		-		
10. Skuresand		-		0.06		-		-		
11. Pudsesten		0.05		-		-		-		0.0
12. Pudsepomade		-	3 æsker	0.30	2 æsker	0.20		-		0.2
13. Blanksværte	2 pk.	0.10		0.20		0.50		0.90		0.8
14. Skokrem		-	1 æske	0.25		-		-		
15. Ovnsværte		-	1 æske	0.10		-		-	2 æsker	0.2
16. Vask og strykning av tøi		6.23		0.80		1.44		0.96		4.7
17. Hjælp ved vask, skuring		5.70		-		-		0.30		
18. Klipping, barbering		7.50		-		-		-		1.3
19. Bad		-		-		-		-		
Tilsammen VI	-	37.15	-	16.30	-	9.20	-	9.07	-	24.9

1) Sanket selv. 2) Frit. 3) Salmiak.

arbejderbudgetter.

Nr. 6.		Nr. 7.		Nr. 8.		Nr. 9.		Nr. 10.		Nr. 11.		Nr. 12.		Nr.
kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	kg.	Kr.	
1 570	33.27		2.05		-	50	0.90	500	9.40		-		-	1.
12 hl.	6.00		-		-		-		-		-		-	2.
	-	4 favn	40.00		¹⁾ 50.00	6 favn	30.00	4 ^{1/2} favn	25.50	{ ⁹¹ / ₄ favn ¹¹¹ / ₂ sæk	¹⁾ 46.25 ¹⁾ 2.90		²⁾ 60.00	3.
99 l.	30.61		-		-		-		-		-		-	5.
	11.59	57 l.	8.19	92 l.	13.06	92 l.	13.00	55 l.	8.25	43 l.	6.16	74 l.	9.62	6.
	-	{ ^{1/2} pk. +7 st.}	0.90		-		-		-		-		0.20	7.
14 st.	1.50	4 st.	0.40	13 st.	1.26	5 st.	0.63	2 st.	0.20	2 st.	0.23	8 st.	0.80	8.
	0.75		0.20		0.73		-		-		-		0.05	9.
	-		-		-		0.50		5.50	1 st.	2.40		-	10.
	1.03	8 pk.	0.80	31 pk.	3.10	11 pk.	1.10	27 pk.	2.70	94 æsker	0.94	9 pk.	0.90	11.
-	84.75	-	52.54	-	68.15	-	46.13	-	51.55	-	58.88	-	71.57	
31 st.	3.45	37 st.	3.65	14 st.	1.40	12 st.	1.20	4 st.	0.40	8 st.	0.76	11 st.	1.10	1.
26 ^{1/4}	7.87	20 ^{1/2}	6.15	22	6.63	19	5.28	15 ^{1/2}	4.30	8	2.36	19	5.05	2.
³⁾	1.55		-		-		-		0.25		-		-	3.
5 ^{1/2}	0.55	6 ^{1/2}	0.65	6 ^{1/2}	0.65	1	0.10		0.15	9 ^{1/4}	0.98	1 ^{1/4}	0.13	4.
	1.59		-		-	6 ^{1/2} fl.	1.03	13 fl.	0.72		-	14 fl.	0.84	5.
	0.65		0.50		0.20		-		-		0.30		0.80	6.
	0.20		0.45		0.30		-		-	2 pk.	0.50	1 pk.	0.20	7.
	0.05		-		0.10		-		-		0.05		-	8.
	-		-		-		-		-		-		-	9.
	0.09		-		-		-		-		-		-	10.
	0.05		0.10		-		-		-		-		0.02	11.
	0.10		0.20		-		-		0.10		0.10		-	12.
	0.85		0.40		0.40		0.40		0.25		0.06		0.48	13.
	0.40		-		-		0.15		-		-		-	14.
2 æsker	0.20		-		0.25		0.10		-	2 pk.	0.20		0.10	15.
	0.24		-		-		-		-		-		-	16.
	-		0.50		0.25		3.45		-		-		-	17.
	3.75		-		-		-		-		-		-	18.
	1.00		-		-		-		-		-		-	19.
-	22.59	-	12.60	-	10.18	-	11.71	-	6.17	-	5.31	-	8.72	

Bilag 1 (forts.). Tot

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.	Nr. 5.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
VII. Anskaffelse av indbo m. v.					
1. Indbo	2.70	1.60	4.40	-	
2. Kjøkkentøi	5.40	-	3.10	0.60	0.4
3. Glas- og stentøi	0.70	1.23	1.20	2.15	0.6
4. Andet husgeraad	1.05	0.60	0.20	0.20	1.7
5. Pyntesaker	4.45	-	0.46	-	0.3
6. Verktøi	¹⁾ 50.60	0.45	0.10	-	
7. Diverse	1.70	-	3.20	6.10	0.4
Tilsammen VII	66.60	3.88	12.66	9.05	3.5
VIII. Lægehjælp, medicin m. v.					
1. Lægehjælp	-	-	-	-	
2. Medicin	1.93	0.20	12.50	-	
3. Fødselshjælp og daab	-	-	-	-	
Tilsammen VIII	1.93	0.20	12.50	-	
IX. Forsikring.					
1. Sykekassekontingent	47 uker 18.80	17.56	1 aar 13.20	1 aar 13.20	1 aar 10.4
2. Livsforsikring	-	-	-	-	-
3. Brandforsikring	1 aar 2.45	-	2.75	2.75	1 aar 4.2
Tilsammen IX	21.25	17.56	15.95	15.95	14.6
X. Fagforeningskontingent ...					
	47.50	51.00	³⁾ 2.00	³⁾ 2.00	15.7
XI. Skatter					
	4.37	17.95	17.08	10.94	2.7
XII. Aviser m. v.					
1. Aviser	10.80	7.20	6.60	7.60	8.2
2. Bøker	-	0.20	-	1.00	
3. Skolesaker	0.55	-	5.37	2.95	5.0
4. Papir og skrivesaker	0.63	0.20	1.20	4.00	
5. Porto og kort	7.14	1.16	1.10	-	1.1
6. Kirken	-	-	-	-	
Tilsammen XII	19.12	8.76	14.27	15.55	14.3

¹⁾ Avdrag paa symaskine kr. 50. ²⁾ Dotrene (25 øre i præmie pr. uke). ³⁾ Arbejderforeningen av 1894. ⁴⁾ Ink

arbejderbudgetter.

Nr. 6.	Nr. 7.	Nr. 8.	Nr. 9.	Nr. 10.	Nr. 11.	Nr. 12.	Nr.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
-	-	0.83	-	30.02	-	-	1
0.65	2.00	1.60	5.00	3.27	1.18	4.60	2.
1.90	2.84	1.05	1.90	2.70	1.05	5.96	3.
1.80	0.20	1.75	-	1.20	0.45	1.05	4.
-	0.30	-	-	0.35	-	-	5.
-	4.03	0.67	-	0.10	2.29	0.80	6.
4.95	3.70	1.65	9.23	1.65	2.34	15.35	7.
9.30	13.07	7.55	16.13	39.29	7.31	27.76	
11.00	-	-	-	-	-	5.00	1.
6.82	0.45	1.93	0.50	0.20	2.47	14.25	2.
-	-	-	16.07	-	-	-	3.
17.82	0.45	1.93	16.57	0.20	2.47	19.25	
-	1 aar 13.20	1 aar 13.20	1 aar 6.00	6.50	1 aar 6.00	1 aar 6.00	1.
-	-	-	²⁾ 17.25	-	-	-	2.
-	-	-	1/2 aar 1.50	1.90	-	-	3.
-	13.20	13.20	24.75	8.40	6.00	6.00	
⁴⁾ 20.70	33.10	28.60	-	-	-	-	X.
1.50	3.46	4.75	33.26	10.14	3.83	10.95	XI.
7.92	-	-	8.50	-	-	0.50	1.
-	-	0.20	-	0.20	-	0.20	2.
-	-	-	-	3.10	0.17	-	3.
-	1.33	1.05	-	0.80	1.28	1.34	4.
4.51	2.00	2.60	0.50	-	0.60	3.02	5.
-	3.25	5.50	-	-	-	-	6.
12.43	6.58	9.35	9.00	4.10	2.05	5.06	

kekasse.

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.	Nr. 5.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
XIII. Andre udgifter.					
1. Reiser, utflugter	1.60	-	11.90	74.35	-
2. Sporvogn	4.10	1.70	0.50	0.95	1.70
3. Fragt	1.05	0.30	0.80	-	-
4. Fester, basarer	2.70	2.50	1.00	2.65	6.60
5. Barneleker	1.00	-	4.95	-	1.80
6. Juletræ, blomster	2.38	0.15	2.55	3.10	5.80
7. Lommepenger	-	2.00	-	-	-
8. Tjenerhjælp	15.40	-	-	-	-
9. Udgifter under militær- tjeneste	16.38	8.00	-	-	-
10. Presenter, understøttelse ...	4.05	-	5.00	4.35	-
11. Begravelse, gravpynt	²⁾ 23.01	-	-	1.40	4.00
12. Avdrag og renter av gjæld	1.00	-	-	-	20.00
13. Diverse	0.50	⁴⁾ 5.00	⁵⁾ 3.55	-	-
Tilsammen XIII	73.17	19.65	30.25	86.80	39.90
Samlet udgift I—XIII	1510.79	1122.44	1307.96	1389.00	1391.50
Udgifter ved kreaturhold m. v.					
Gris til opføring	-	-	-	-	-
Til utsæd, frø	-	-	-	-	-
Slagterløn	-	-	-	-	-
Forbygmel	-	-	-	-	-
Maismel	-	-	-	-	-
Poteter	-	-	-	-	-
Melk	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	-	-	-

¹⁾ Beværtning ved daaben. ²⁾ Derav 50 kr. i understøttelse til et bortsat barn av tidligere ægteskab. ³⁾ Sviger rugavfald kr. 25.05, 336 kg. bygmel kr. 42.71, 79 kg. maismel kr. 11.35, 18 kg. linmel kr. 3.21. ⁴⁾ Inkl. kr. 14.00, som ble

Arbejderbudgetter.

Nr. 6.	Nr. 7.	Nr. 8.	Nr. 9.	Nr. 10.	Nr. 11.	Nr. 12.	Nr.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
-	10.70	-	15.90	10.35	1.20	3.95	1.
-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	0.79	1.59	3.
-	7.40	-	2.00	-	-	0.50	4.
-	-	-	1.80	-	-	0.30	5.
-	-	-	0.20	2.17	-	-	6.
-	-	-	¹⁾ 15.00	-	-	-	7.
-	-	-	-	-	-	17.00	8.
-	-	-	-	-	-	16.10	9.
-	0.50	-	²⁾ 57.00	-	-	10.00	10.
2.00	-	-	-	-	-	2.00	11.
15.22	-	-	-	-	-	-	12.
7.00	-	-	0.60	-	-	-	13.
24.22	18.60	-	92.50	12.52	1.99	51.44	
1 226.09	836.61	1 494.24	1 033.70	1 285.70	889.29	1 020.44	
-	20.00	26.00	-	-	18.50	25.00	
-	-	4.99	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1.00	1.00	
-	325 kg. 37.42	⁶⁾ 85.17	-	-	378 kg. 46.12	269 kg. 35.45	
-	18 kg. 2.80	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	190 kg. 3.50	
-	-	-	-	-	-	4 l. 0.54	
-	60.22	⁷⁾ 158.12	-	-	65.62	65.49	

des begravelse. ⁴⁾ Tegning av aktie i «Folkets hus». ⁵⁾ Fotografier m. v. ⁶⁾ 21 kg. dernestmel kr. 2.85, 243 kg. talt for slaatten samt jordavgift kr. 27.96.

Bilag 2.

Husmandsfamilie (Meldalen)¹⁾, bestaaende av mand, kone og barn paa 3—4 aar. Paa pladsen avles 8—10 td. poteter, 3 td. byg, for til en ko, et par sauer og en gris. Arbeidsindtægt ca. 420 kroner. Opgaverne er efter gennemsnittet for 1903 og 1904.

Aarsforbruk:

75 kg. svinekjøt og flesk.	1.5 kg. erter.
33 - fett faarekjøt (eller 72 kg. oksekjøt).	2.9 - ris og sago.
1 800 liter nysilt melk.	1.6 - svsker (og rosiner).
7 kg. blod.	6.75 - tørfisk.
288 - poteter.	11.6 - sild og salt fisk.
40 - kaalrot.	4.75 - margarin.
192.5 - rugmel.	28.9 - sukker.
50 - rugbrød ²⁾ .	13 ¹ / ₄ - sirup.
358 - bygmel og gryn (derav 210 kg. hjemmeavlet bygmel).	18.5 - kaffe.
1 ¹ / ₄ - potetesmel.	0.5 - chokolade.
15.5 - hvetemel.	7.0 - tobak (for 28—29 kr. = 6.8 pct. av den kontante indtægt).

Samtlige varer fra rugmel av er indkjøpte (undtagen endel bygmel).

Bilag 3.

Ifølge dr. Størens undersøkelser for *Meldalen* utgjør forbruket (beregnet efter indhentede opgaver fra familier og handelssteder) 60.1 kg. *kjøt og flesk* pr. voksen³⁾.

Derav 14.2 kg. av storfæ.

10.2 - - spædkalv.

12.2 - - sau.

0.7 - - hest.

22.8 - - gris.

¹⁾ Efter dr. E. Støren i Tidsskrift for den norske lægeförening 1907. ²⁾ Regnet efter 20 øre pr. kg. Desuten 3 kr. til finere bakervarer. ³⁾ Barn omregnet til voksen efter alder.

Kjøttforbruket er noksa høit, men der benyttes litet fisk.

Smaabrukere slagter ikke storfæ hvert aar, kun nogen faa sauer istedet.

		Omsat til fersk vare.
<i>Fisk</i> : Sild og saltet fisk	2.2 kg.	2.6 kg.
Tørfisk	1.2 -	7.2 -
Laks, ferskvandsfisk, fiskeboller	1.5 -	1.5 -

11.3 kg. pr. hode.

Melk (en arbeiderfamilie paa 3 voksne og 3 barn bruker 20 liter uken, mest separert, altsaa $\frac{1}{2}$ liter pr. dag pr. hode).

Margarin ca. 1 kg. pr. hode aarlig.

*Korn*¹⁾: Rugmel 72.5 kg. pr. hode (efter andre opgaver 59.5 kg.).

Bygmel og gryn 115—120 kg. pr. hode.

Havregryn 0.9 kg. pr. hode.

Hvetemel 18.1 - - —

Erter 1.52 - - —

Ris og sago 1.6 - - —

Tilsammen 211.4 kg. pr. individ, hvortil kommer 13.6 kg. malt. Omgjort til korn blir forbruket 241.1 kg.

Poteter 199 kg. uten reduktion for svind og avfall.

Svisker og rosiner litt over 1 kg. pr. individ.

Sukker 10.02 kg. pr. hode.

Sirup 8.17 - - —

Sukkertøi 0.3 - - —

Kaffe 6.1 - - —

Tobak 1.24 - - — (mest rultobak).

Bilag 4.

I «Norsk landmandsbog» for 1869 er der meddelt et kostholdsregnskap for en større gaard. Gjennemsnittlig antal personer 15.7 (hvorav familien selv 4.3). Samlet antal kostdage 5 767.

Korn: 26 td. rug, 15 td. byg, 2 td. hvede, 1 td. erter, 12 td. havre, 18 $\frac{1}{2}$ td. poteter, 3 $\frac{1}{4}$ td. kokeerter, tilsammen 77 $\frac{3}{4}$ td. (108.1 hl.) eller (efter de i «Statistisk aarbok» benyttede reduktionstal):

¹⁾ Rugmelet kjøpes, likesaa havre og erter, mens der av byg alene kjøpes litt fint grynmel; dog maa en hel del smaafolk dække hele sit behov ved kjøp.

2 602.1	kg. rug.
454.9	- erter.
1 355.2	- byg.
214.1	- hvetete.
800,6	- havre.
1 851.5	- poteter.

7 278.4 kg.

Dertil 2 kg. hvetemel.

Kjøtt: 230 kg. flekk, 656 $\frac{1}{2}$ kg. kjøtt, 3 kalver, tilsammen ca. 928 $\frac{1}{2}$ kg.

Fisk: 2 td. sild, 12 kg. tørfisk, fersk fisk for kr. 7.90

Melk etc.: 7 710 l. melk, 3.6 kg. smør (resten kjernet av gaardens melk), ost for kr. 8.93.

Kolonialvarer: 60 kg. kaffe, 118 kg. sukker, 9 kg. cikori, $\frac{5}{16}$ kg. te, 8 $\frac{1}{2}$ kg. ris, krydderier for kr. 7 60, 1 $\frac{1}{2}$ td. salt, 1 kg. rosiner, gjær og surdeig for kr. 2.27.

Diverse: 6 fl. kognak, 2 fl. akévit, egg for kr. 3.30, forskjellig kr. 25.90.

Kostholdet kom paa 42 øre pr. kostdag, heri iberegnet møllepenger, k kkpikel n, leiehjælp, brændsel i køkken m. v.

Forbruket blir etter dette regnskap for hvert individ i løpet av et aar:

Kjøtt	44.2	kg.
Flekk	14.6	-
Korn og erter	343.7	-
Poteter	117.2	-
Melk (inkl. den til smør anvendte)		494.8	liter.

Bilag 5.

Aarsregnskap for en *prestefamilie* paa landet¹⁾ (mand, hustru og 2 barn, som ikke er begyndt paa skole, samt to tjenestepiker). Har frit hus og have med rikelig av gr nsaker, b r og frugt samt 12 liter melk om dagen. Indtægt 3 000 kroner.

Husholdningen	kr. 900		Overført	kr. 1 810
Beklædning	- 500	Leiehj�lp	- 40
Tobak og pipesaker	- 70	Skatter	- 400
Vedkj�rsel og ophugning	..	- 130	Brandpolice	- 57
Tjenerløn	- 210	Aviser	- 40
		Overføres	kr. 1 810	Overføres	kr. 2 347

¹⁾ «Husmoderen» 1906, side 253.

Overført kr. 2 347	Overført kr. 2 517
Porto og skrivesaker - 30	Telefonavgift - 10
Doktor og medicin - 30	Embedsskyss - 190
Reiser - 60	Renter og avdrag av laan - 120
Basarer og gaver - 50	Enkekasseinskud - 172
Overføres kr. 2 517	Tilsammen kr. 3 009

Bilag 6.

Socialstatistik IV indeholder en del opplysninger om *syerskers* utgifter i Kristiania.

	Indtægt			
	indtil 200 kr. Kr.	201--300 kr. Kr.	301--400 kr. Kr.	312 kr. ¹⁾ Kr.
Næring	123	186	176	²⁾ 179
Beklædning	71	87	96	36
Husleie	59	66	77	54
Brændsel og belysning	34	36	44	33
Diverse	13	25	32	10
	300	400	425	312

Utgifterne er her beregnet pr. voksen person, der deltok i forbruket, altsaa medregnet forsørgede (barn omgjort til voksne enheter).

Bilag 7.

Forretningsdame med 40 kroner i maanedlig indtægt³⁾.

	Pr. maaned.		Pr. aar. Kr.
	Kr.	Kr.	
Værelse med morgenkaffe, lys og brænde	15.00	•	180.00
Middag	15.00		180.00
Brød	2.00		24.00
Smør	2.00		24.00
Te og diverse	2.00		24.00
Vask	2.00		24.00
Sporveispenger og smaaugifter	2.00		24.00
Tilsammen	40.00		480.00

¹⁾ Denne opgave er meddelt av sundhetskommisjonen (beretning for 1898). ²⁾ Derav brød 24, smør 24, melk 28.80, kaffe 18, middag 84 kroner. ³⁾ «Husmoderen» 1899, side 268.

Bilag 8.

Et meget detaljert husholdningsregnskap er meddelt i «Verdens Gang» for 23 september 1893 som belønnet prisopgave. Regnskapet er opstilt av en lærer i Kristiania med indtægt av 1 000 kroner (egtepar, en gut 12 aar, en pike 9 aar og en pike paa 4 aar).

Næring:	Kr.		Kr.
Fersk oksekjøtt, ¹⁾ 58.8 kg.	34.00	Smør, 38 ³ / ₄ kg.	62.63
Faarekjøtt, ²⁾ 50 ¹ / ₄ kg.	26.63	Margarin, 4 ¹ / ₂ kg.	5.96
— salt, 5.7 kg.	2.72	Stekesmør.	0.40
Flesk, ³⁾ 56 kg.	39.90	Mysost, 5.5 kg.	2.49
Blod.	2.75	Schweizerost.	1.00
Middagspølse.	2.74	Pultost.	0.36
Spekepølse.	0.28		184.92
Tarmer.	0.50		
2 hjerper.	1.00	Brød.	116.35
Tiur.	1.50	Kake.	⁷⁾ 0.50
Hane.	1.00	Rugmel, 8 kg.	1.44
	113.02	Hvetemel, 13 kg.	3.41
		Potetesmel, ¹ / ₂ kg.	0.20
		Havremel, 6 kg.	0.75
Fisk, fersk.	12.92	Grynmel, 3 ¹ / ₂ kg.	0.78
— salt.	⁴⁾ 5.50	Gryn, 3 l.	0.75
Makrel.	5.32	Ris, 8 ¹ / ₂ kg.	3.06
— salt.	⁵⁾ 11.73	Sago, 1 kg.	0.55
Lutfisk.	4.45		127.79
Spekesild (og flatbrød).	⁶⁾ 8.36	Poteter, 7,4 hl.	17.25
Sild, fersk.	4.05	Erter, 7 l.	1.50
Ferskvandsfisk.	3.02	Kaalhoder, 30 st.	2.10
Røkelaks.	0.65	Gulerøtter, 10 l.	0.75
Ansjos, 1 boks.	0.55	Kaalrabi, 1 hl.	2.25
	56.55	Forskjellige grønnsaker.	3.80
		Charlotteløk, 3 kg.	1.50
Egg, 5 ¹ / ₂ snes.	5.25	Løk.	0.90
Melk, nysilt, 777 l.	101.00	Bær og frugt.	⁸⁾ 6.06
— skummet, 69 l.	4.83		36.11
Fløte, 1 l.	1.00		

¹⁾ Derav en bagfjerding 28 kg. (kr. 14.25). ²⁾ Indkjøpt i ett parti. ³⁾ Derav kjøpt i ett parti ¹/₂ gris (55 kg. à 70 øre). I summen indbefattet 50 øre for røkning av to skinker. ⁴⁾ Derav ¹/₄ tønde lofottorsk for kr. 4.25. ⁵⁾ Derav ¹/₄ tønde høstmakrel til kr. 9.50. ⁶⁾ Derav 1 dunk spekesild kr. 3.50. ⁷⁾ Desuten julekake gratis. ⁸⁾ 15 l. tyttebær (0.60), 7 l. stikkelsbær (0.91), 10 l. bringebær (2.00), 10 l. blaabær (0.60), 10 kg. ribs (0.70), jordbær (0.25), 10 kg. matepler (1.00).

	Kr.		Kr.
Kaffe, 12 kg.	25.35	Stearinlys, 1 pk.	0.35
Te	2.61	Julelys, 1 pk.	0.25
Chokolade, 1 pk.	1.00	Fyrstikker	0.20
Raffinade, 4 ¹ / ₂ kg.	3.43		
Farin, 17 ¹ / ₂ kg.	10.30		29.76
Sirup, 4 kg.	1.17		
Rosiner, 1 kg.	0.78		
Svisker, 2 ¹ / ₂ kg.	1.75	<i>Vask m. v.:</i>	Kr.
Øl, 20 fl.	4.00	Vaskekone i 7 dage	5.60
Tobak	2.32	Grønsaape, 11 kg.	3.53
Salt, 38 l.	1.25	Soda, 8 kg.	0.96
Finsalt	0.30	Saape og blanksværte	2.12
Eddike, 1 fl.	0.25	Vaskebolle	0.45
Krydderier	2.00	Bad	2.20
Is	1.50		
			14.86
	¹⁾ 58.01		
Ialt næring	576.40	<i>Diverse:</i>	Kr.
		Utflugter	5.50
<i>Bekledning:</i>	Kr.	Fester	2.00
Klær	115.47	Teater	1.50
Hodebedækning	4.30	Bøker	0.65
Skotøi	47.65	Skolesaker	0.35
Sengklær m. v.	19.31	Skrivesaker	0.70
		Frimerker	0.50
	186.73	Brandkontingent	2.70
		Skat	10.00
	Kr.	Sykekasse	10.00
<i>Husleie</i> (—: bortleie kr. 60)	144.00	Leketøi, juletræ	0.75
		Kjøkkentøi	0.95
<i>Brændsel og belysning:</i>	Kr.		35.60
Kul, 800 kg.	14.80		
Huggen ved, ¹ / ₂ favn	11.50		
Parafin, 20 l.	2.41		
Lampeveke og glas	0.25		
		Samlet utgift	987.35

¹⁾ Ikke medregnet 1 flaske vin, litt tobak og frukt, som beholdtes atpaa av kjøbmanden til jul.

Bilag 9.

Aarsregnskap for en *ugift manufakturbetjent* med aarlig gage 1 200 kroner (av Kristiania manufakturbetjentes forening i 1906 tildelt 1ste præmie efter konkurranse). •

<i>Næring</i> : Middag (å 18 kr. maaneden) kr. 210.00, smør og brød kr. 90.30, melk kr. 23.80, tilsammen	kr. ¹⁾ 360.10
<i>Værelse</i> (å 20 kroner maaned ¹⁾)	- 204.00
<i>Beklædning</i> : Nye klær 132.00, reparation 2.00, hodebedækning 6.75, underklær 5.90, snipper og slips 8.20, sæler 0.80, kalosjer 2.75, hansker 2.25, skotøi 27.60, skotøireparasjon 9.40, tilsammen	- 197.65
<i>Vask og strykning</i>	- 13.25
<i>Skatter</i>	- 32.50
<i>Livspolice</i>	- 24.00
<i>Fornøielser m. v.</i> : Reiser, utflugter 51.35, ski 12.60, restauranter, selskaper 16.50, teater 10.70, brændevin 5.05, tobak 27.40	- 123.60
<i>Andre utgifter</i> : Porto, brevpapir 4.20, læge og medicin 7.25, presenter 19.10, foreningen 3.00, lodder 1.00, stok 1.80, ur-reparasjon 3.50, krans 2.00, diverse (uspecificert) 65.90, tilsammen	- 107.75
Opspart (indsat i bank)	- 120.00
	Tilsammen kr. 1 182.85

Bilag 10.

Husholdningsregnskap for en familie i Kristiania (mand, hustru, fra midten av 1892 et barn og samtidig tjenestepike) efter gjennemsnit for aarene 1892—94²⁾:

<i>Mat:</i>	Kr.		Kr.
Kjøtt og vildt	174.73	Overført	673.65
Fisk	36.09		
Smør, ost, egg	186.01	Kaffe, chokolade, te	29.73
Melk, fløte	123.81	Salt, eddike, specerier	4.81
Brød, bagverk	69.79	Dessert, kake etc.	40.64
Gryn, mel	16.88	Øl, mineralvand	26.27
Grønt, poteter, syltning, frugt	43.66	Vin, brændevin	21.79
Sukker	22.68		
	Overføres 673.65	Overføres	796.89

¹⁾ Fra husleie er fratrukket 3 kroner for kaffe, hvilket beløp er tillagt næringen.

²⁾ «Morgenbladets» ekstrasnummer 3dje mars 1895.

	Kr.		Kr.
Overført	796.89	Overført	1 864.89
Husleie, assurance, skat	553.37	Folkeløn	93.72
Livsforsikring og understøttelses-		Aviser, bøker, husgeraad, medi-	
forening	126.60	cin, læge, offer, porto, hjælp,	
Beklædning	225.34	reparation	184.10
Lys og brænde	124.79	Fornøielser og reiser	153.98
Vask, saape, stivelse	37.90	Gaver	58.27
Overføres	1 864.89	Tilsammen	2 354.96

Bilag II.

Husholdningsregnskap for *et ungt ektepar* (med tjenestepike) i *Kristiania*¹⁾:

Kjøtt 268.16, fisk 53.59, egg 73.04, melk 97.22, smør 131.54, ost 23.70, brød 83.69, kaker og kavringer 33.50, mel og gryn 13.22, makaroni 2.00, poteter 14.83, grønnsaker 33.80, bær og frukt 36.49, sukker 32.41, te 22.40, kaffe 7.38, chokolade 6.45, krydderier 2.93, eddike 1.97, salt 1.02, delikatesser 21.78, vin 20.15, øl 2.54, selters 1.50, tilsammen 985.31.

Beklædning: Fruen 130.46, mannen 85.89, toilette 13.85, sysaker 4.12, tilsammen 234.32.

Husleie 489.02 (3 værelser og pikeværelse).

Koks 67.20, kul 12.88, ved 19.31, gas (kjøkkenet) 22.44, spiritus (denat.) 0.99, parafin 22.32, lys 2.10, tilsammen 147.24.

Vaskesaker 20.15, pudsesaker 5.14.

Indbo 144.22, reparationer 57.30.

Pike 190.00, leiehjelp 23.38.

Skatter 251.56.

Assurance 4.83, flytning 26.58, trik 35.00, fornøielser 26.50, blomster 28.15, presenter 95.68, basar, gaver 13.85, foreninger 19.20, reiser 127.72, fragt 8.80, annonce 2.40, juletræ etc. 3.10.

Doktor, medicin 84.51.

Aviser osv. 36.81, bøker 32.50, porto 41.21, skrivesaker 12.65, telefon og telegraf 3.30.

Sum av utgifter kr. 3 150.43.

¹⁾ «Husmoderen» 1906, side 176.

Bilag 12.

Regnskap (fra mai 1907 til mai 1908) for nygift ektepar med maanedspike¹⁾. Paa ferietur og besøk 1 maaned.

Mat og drikke: Kjøtt kr. 69.43, fisk 28.40, egg 18.40, smør 63.91, ost 24.55, melk 63.08, fløte 6.40, brød 38.27, hvetebrød, kaker etc. 7.39, mel, gryn 18.22, poteter 0.90, grønnsaker 12.68, bær og frugt 41.20, sukker 34.54, kaffe 16.00, te 8.51, chokolade 4.40, salt, krydderier etc 0.95, delikatesser 10.94, selskapsmat 14.50, diverse matvarer 60.21, vin, øl, selters, cigarer 20.74, tilsammen 563.62²⁾.

Beklædning: Husfaren 115.19, husmoren 241.71, barnet 48.77, sysaker 1.64, tilsammen 407.31.

Husleie 350.00.

Brændsel, belysning: Koks 43.60, ved 1.10, parafin til ovnen 3.40, parafin, sprit 19.95, gas 24.46, lys 2.50, fyrstikker 1.30, tilsammen 96.31.

Vask, renlighet: Vaske- og pudsesaker 16.93, klæsvask 68.07, toiletsaker 3.90, haarvask, bad 20.75, tilsammen 109.65.

Indbo, reparationer: Indbo 160.75, forskj. vedlikehold 22.80, tilsammen 183.55.

Andre utgifter: Pikeløn 129.00, ekstrahjælp 9.75, læge, medicin 96.32, trik 16.75, vogn 1.80, fornøielser 63.95, ture 316.88, bøker, aviser, porto 38.13, foreninger 22.50, presenter 39.94, skatter 4.20, diverse utgifter 50.98, tilsammen 790.20.

Samlet utgift kr. 2 500.64.

Bilag 13.

Husholdningsregnskap for 1907 for en familie i Kristiania³⁾, bestaaende av mand, hustru, en datter paa 7¹/₂ og en søn paa 5¹/₂ aar samt en datter, der fødtes i regnskapsaaret:

Mat og drikke: Kjøtt 384.58, fisk 57.90, egg 67.54, melk 249.69, smør 168.96, ost 37.03, brød 82.58, smørbrød og kaker 12.95, julebakst 4.88, mel og gryn 50.29, poteter og grønnsaker 60.77, bær og frugt 51.24, sukker 45.52, te 7.81, kaffe 27.29, chokolade 14.77, salt og specerier 4.90, is 3.00, delikatesser 18.34, øl og vin 62.77, indkjøp til landophold 18.34, selskap og diverse indkjøp 28.80, tilsammen 1 459.95.

¹⁾ «Husmoderen» 1909, side 35. ²⁾ Dertil erholdt i foræring endel grønnsaker, bær og poteter. Spiser desuten ute to gange ukentlig. ³⁾ «Husmoderen» 1908, side 256.

Beklædning: Fruen 280.49, manden 223.74, datteren (inkl. skolepenger og bøker) 129.39, sønnen 55.78, tilsammen 689.40.

Husleie 650.00, paa landet 50.00, tilsammen 700.00.

Brændsel og belysning: Koks og ved 134.31, gas 20.76, parafin 36.42, tilsammen 191.49.

Vaske- og pudsesaker 45.00.

Indbo, reparationer 98.06.

Tjenerløn, leiehjælp 334.00.

Skatter 122.00.

Læge, medicin, pleierske, jormør 183.62.

Aviser 29.20, trik, porto 16.95, fornøielser, gaver, blomster 124.09, kjøring og skyss 12.00, gravsted 4.00, juletræ 3.00, fotograf 12.00, tilsammen 201.24.

Sum av utgifter kr. 4 024.76.

Bilag 14.

Aarsregnskap (1905) for en *embedslæge i en mindre by* paa Sørlandet, meddelt Bureauet. Familien bestaar av manden (enkemand), to voksne døtre og et barn under 15 aar. Aarsindtægt kr. 5 600.00.

Mat og drikke: Kjøtt, fisk og egg 342.28 (av kjøtt og flesk ialt 170 kg.), smør og ost 232.50, melk og fløte 136.93, brød og kaker 209.22, poteter, grønnsaker og bær 40.85, kjøbmandsvarer 345.41 (av kaffe forbrukt 20, av sukker 130 kg.), tilsammen 1 307.19.

Øl, vin og tobak 156.74.

Beklædning 666.05.

Husleie 522.45.

Ved og vask 261.83.

Vedlikehold 86.70, anskaffelse 36.25, tilsammen 122.95.

Tjenerhjælp 51.42.

Skatter og offer 538.00.

Assuranse 158.48.

Bøker og aviser 42.46, skrivesaker 28.11, porto og telegram 35.54, fornøielser 112.69, presenter 101.95, drikkepenger og almisser 31.65, kontingenter 64.18, skoleutgifter 95.00, ekstrautgifter 625.88, tilsammen 1 137.46.

Samlet utgift kr. 4 922 57.

Bilag 15¹⁾.

	Kontorist (Kristiania). Mand, hustru og tjenestepike.	Enkefru (smaaby). Fruen, 2 voksne døtre og tjenestepike.	Departementsmand (Kristiania). Mand, hustru, 2 barn, 2 tjenestepiker.	Embedsmand (Kristiania). Mand, hustru, 2 barn, 2 tjenestepiker.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kjøtt, vildt.....	182.36	169.37	188.95	272.82
Fisk.....	58.02	58.64	61.53	78.13
Ost, egg.....	61.89	59.50	80.79	125.65
Smør.....	167.07	115.50	186.41	195.57
Melk, fløte.....	106.17	81.66	177.91	168.28
Brød, kavringer.....	92.35	102.46	92.78	150.34
Gryn, mel.....	45.01	21.93	41.71	28.06
Grønt, poteter.....	37.17	21.89	45.11	57.68
Sukker.....	43.60	64.01	55.61	54.99
Kaffe, chokolade, te.....	58.92	57.77	72.90	57.65
Salt, eddike, specerier.....	15.83	8.49	24.23	16.42
Dessert, tobak, kort etc.....	46.02	29.54	43.19	90.40
Vin, brændevin.....	49.20	18.60	53.70	114.63
Øl, selters etc.....	44.43	36.08	47.45	55.21
	1 008.04	845.44	1 172.27	1 465.83
Garderobe.....	300.00	405.40	390.79	449.21
Husleie.....	600.00	⁴⁾ 400.00	⁵⁾ 600.00	⁵⁾ 650.00
Have.....	-	1.39	-	-
Husgeraad.....	150.00	70.27	195.76	220.81
Belysning, brænde.....	196.29	119.24	196.15	230.75
Vask, stivelse, saape.....	67.80	16.24	41.58	93.41
Pudsesaker, fyrstikker etc.....	45.89	10.73	25.40	10.95
Folkeløn.....	140.05	78.74	166.50	209.86
Medicin, læge.....	²⁾ 198.51	37.05	111.68	119.01
Assuranse, skatter.....	198.70	145.66	117.87	166.99
Undervisning, skolesaker.....	-	-	-	-
Aviser, bøker, foreninger.....	34.00	41.21	22.00	29.55
Sporvogn.....	-	-	-	33.75
Porto, kjørsel, hjelp.....	³⁾ 157.43	18.69	50.17	104.55
Fornøielse.....	101.74	52.35	88.20	86.15
Presente, offer.....	125.34	105.97	188.25	276.54
Diverse.....	-	-	95.74	135.59
Tilsammen	3 323.79	2 348.38	3 462.36	4 282.95

Barnene har ikke begyndt paa skole.

¹⁾ Efter «Naar man skal sætte bo», 1892. ²⁾ Derunder fødselshjælp. ³⁾ Derunder vaakekone kr. 50.00. ⁴⁾ Andel i have. ⁵⁾ Med have.

Bilag 16.

Regnskap for en familie paa landet¹⁾ for 1908 (egtepar og pike).

Næring: Kjøtt 127.76, fjærkræ 9.50, vildt 5.05, kjøtekstrakt 2.40, fisk 23.07, egg 45.53, hermetik 1.40, melk 76.80 (å 10 øre literen), fløte 9.46, smør 164.80 (å 2 kr. pr. kg.), ost 14.33, smult og fedt 5.25, rugbrød, franskbrød 39.85, kavringer og kjæks 3.98, mel og gryn 24.10²⁾, erter, bønner, linser 0.24, poteter 13.80 (å 8 kr. tønden), grønsaker 9.98³⁾, makaroni 0.90, mandler, nøtter 1.58, frugt 34.78, kaffe 31.40, te 8.85, chokolade, kakao 1.20, sukker, sirup 65.45, honning 9.60, rosiner 0.95, svsker 2.80, sukat 0.50, krydderier, løk 2.40, gjær og bakepulver 1.15, salt 1.07, eddike 1.00, delikatesser 25.66, tilsammen 766.69.

Drikkevarer: Saft 1.00, selters 5.90, vin 15.95, øl 10.25, tilsammen 33.10.
Husleie 300.00.

Rengjøring: Grønnsaape 15.06, leiehjælp 1.25, saape 1.50, toiletsaape 4.50, pudsesaker 3.20, sand, soda 4.80, børster 0.80, skureklær 1.75, vaskekluter, loffa 1.15, terpentin og salmiak 1.33, tilsammen 35.34.

Tjenerløn 180.00.

Brændsel og lys: Birkeved 84.00, granved 30.00, vedhugning 15.75, koks 15.50, fyrstikker 2.50, lampeglass 0.22, lys 0.50, petroleum 40.50, spiritus 1.35, lampeveker 0.61, tilsammen 190.93.

Andre utgifter: Almisse 23.37, assurance 9.33, aviser og tidsskrifter 47.90, bøker 18.52, musiknoter 12.75, blomster og frø 9.08, korn til duer 5.05, bybud, visergut 1.80, fornelser 8.55, inventar 55.59, livsforsikring, pension 38.35, porto 28.25, presenter 22.60, reparationer 9.59, skrivesaker 2.79, telefon 24.90, fotografisaker 6.55, hospital, medicin 18.51, husfaren (klær, tobak m. v.) 113.18, husmoren 61.83, sysaker 16.14, stivetøi 3.47, fragt 13.09, avertissementer 11.20, dampskib 32.50, hest 14.80, jernbane 30.90, sporvogn 0.90, tilsammen 641.49.

Samlet utgift kr. 2 147.55.

Bilag 17.

Regnskap for 1903 for en familie i Kristiania⁴⁾ (departementsfunktionær med hustru, 2 døtre og en søn, som er yngste barn og hvis alder er mellem 14 og 15 aar; maanedspike).

Kjøtt og vildt 218.39, fisk 81.43, smør og smult 206.56, ost, egg, hermetik 87.26, melk og fløte 130.74, brød 104.27, hvetebrød, kaker og dessert 99.74,

¹⁾ «Verdens Gang» for 28 februar 1909. ²⁾ Kaker og tildels brød bakes av hustruen. ³⁾ Desuten grønsaker av egen have. ⁴⁾ «Morgenbladet», 1904 nr. 171.

gryn, mel 50.19, grønt, frugt 97.51, kaffe, te, chokolade 70.95, sukker, sirup 61.79, salt, specerier, eddike 8.42, vin, øl, saft, selters 90.71, tilsammen kr. 1 307.96.

Beklædning 368.01.

Husleie 475.00.

Brændsel 86.89, belysning 52.90, tilsammen 139.79.

Andre utgifter: Folkeløn 127.89, aviser, bøker, foreninger 31.55, assurance, skat, livspolice 306.92, husgeraad 21.69, medicin, læge 42.73, porto, kjørsel, presenter 108.83, husfarens konto 263 06 (inkl. tobak), undervisning 309.83, vask, bad osv. 51.74, fyrstikker, pudsesaker 3.25, fornøielser 118.51, tilsammen kr. 1 386.00.

Samlet utgift kr. 3 676.76.

Bilag 18.

I «Hjemmenes vel», Kristiania, diskutertes i januar—februar 1909 spørsmålet om, hvad en nøisom familie av den dannede klasse behøver for at leve tilfredsstillende. Ifølge et fremlagt 10 maaneders regnskap medgik pr. maaned for hver person (husholdning 3 voksne damer og tjenestepike): Kjøt, fisk kr. 3.80, brød, kaker 2.94, gryn, mel 0 63, melk, fløte 1.87, kaffe 0.60, te 0.25, chokolade 0.01, egg 0.60, sukker 1.31, smør, ost 2.70, poteter, grønt 0.93, frugt 0.65, salt, specerier 0.05, tilsammen kr. 16.34. Hertil kommer vin, selters, øl 0.45, olje, lys 1.18, gas 0.68, medicin 0.19, saape, pudsesaker 0.27, diverse 0 82, sporvogn, porto 0.50, tilsammen kr. 4.09.

I «Aftenposten» for 7 februar 1909 meddeles av en husmor følgende fordeling av utgifterne pr. individ (for et egtepar, 4 barn, hvorav 3 paa skole, og pike): Kjøt kr. 5.24, fisk 1.56, brød 2.58, mel og gryn 0.64, melk 3.19, egg 0.35, smør og ost 2.74, poteter og grønt 0.96, frugt 0.88, sukker 0.74, kaffe og te 0.99, salt, specerier 0.15, tilsammen 20.02.

En anden husmor (enke med 4 voksne døtre og pike) opgir sammesteds utgifterne for hver til: Kjøt og fisk 4.10, brød og kake 1.94, melk og fløte 1.64, poteter, grønt 0.55, te, kaffe, chokolade 0.86, egg 0.74, sukker 1.34, smør og ost 4.00, tilsammen kr. 15.17.

Bilag 19. Kristiania dampkjøkkens forbruk.

Fra dampkjøkkenet har man erholdt opgaver over, hvad der i 1907 medgik til middagsmat i spisesalene (lunchkaféen ikke medregnet). Der solgtes ialt 492 400 portioner, hvortil kommer ca. 54 600 portioner til betjeningen, ialt 547 000 portioner.

Forbruket ¹⁾ utgjorde:

	Ialt.	Pr. spisegjæst aarlig.
Oksekjøtt	96 087.6 kg.	66.25 kg.
Faarekjøtt	1 815 -	
Dyrestek	1 379.5 -	
Flesk	10 947.1 -	7.30 -
Talg	1 311.8 -	
Klipfisk	10 075 kg.	6.72 kg.
Makrel	2 700 stkr.	
Smør	2 785 kg.	1.86 -
Melk	69 001 ¹ / ₂ l.	46.04 l.
Brød	110 225 stkr.	²⁾ 20.53 kg.
	(= 23 882 kg.).	
Hvetemel	1 342 -	0.90 -
Potetemel	2 127 -	1.42 -
Gule erter	6 422 -	4.71 -
Grønne erter	635 -	
Helegryn	8 812 -	5.88 -
Sagogryn	672 -	0.45 -
Risengryn	4 496 -	3.00 -
Poteter	314 340 -	209.75 -
Hvitkaal	9 237 -	6.16 -
Rødløk	1 346 -	0.90 -
Pepperrot	51 -	
Tørrede grønnsaker	326 -	
Farin	8 854.5 -	5.91 -
Rosiner	5 -	
Svisker	2 675 -	1.78 -
Kanel	143.5 -	
Sennep	43 bokser.	
Pepper	6 kg.	
Krydderier og salt (til pølser osv.)	kr. 398.64.	

Det gjennomsnittlige forbruk gjælder for en hel portion, altsaa svarende til en voksen mands forbruk. Adskillige nøier sig med at dele, andre tar tillægsportioner, hvis antal ikke er oppgit og derfor ikke har kunnet tages i betraktning. Dels av denne grund og dels fordi der blir tilovers endel rester, som sælges

¹⁾ Foruten de indkjøpte raavarer forbrukes ogsaa en hel del i pølsemakeriet oparbeidede matvarer (karbonadedeig, kjøtdeig, bolledeig, knak- og kjøtpølser, medisterdeig). Man har ogsaa erholdt opgave over forbruket herav samt over hvad der medgaar av opskaaret kjøtt, flesk, melk, krydderier osv., og de hertil forbrukte raastoffer er medregnet i ovenstaaende opgave. 100 kg. opskaaret kjøtt er regnet = 137 kg. slagtevegt, for flesk er forholdet regnet til 120 kg. ²⁾ Beregnet med fradrag av de, der henter mat, da brød ikke her følger med.

eller fordeles paa anden maate, blir tallene noget høiere end det virkelige forbruk.

Kjøtforbruket er, som det vil sees, høit, men paa den anden side anvendes litet fisk. Bortset fra makreltiden er det alene en dag i uken, at der serveres fisk (klipfisk), og da ogsaa kun for den billigste av de to serveringer.

Rationerne er for fersk kjøt 93 gram, salt kjøt og flesk henholdsvis 62 og 31 gram, for bif 130 gram, men dette er rent kjøt. Klipfiskrationen er ca. 230 gram.

Det bemerkes, at i de ovenfor anførte tal er indbefattet begge serveringer (à 35 og 50 øre).

Bilag 20.

Ifølge det av Forsvarsdepartementet under 26 februar 1903 approberte *normalregulativ* for arméens forpleining utgjør rationerne pr. uke:

Fersk kjøt	945 gram	Grønsaker	120 gram
Salt oksekjøt	600 —	(eller $\frac{1}{10}$ pk. pressede).	
Salt flesk	150 —	Ris	100 —
Klipfisk	250 —	(eller 120 gr. helegryn).	
1 sild =	125 —	Løk	5 —
Margarin	525 —	Kaffe, brændt og malt . . .	108.5 —
Uskummet melk	$2\frac{3}{4}$ l.	Te	14 —
Haandskummet melk	$3\frac{1}{2}$ l.	Raffinade	70 —
Brød	5 250 gram	Farin	40 —
Poteter	2 790 —	Svisker	15 —
Helegryn	190 —	Salt	60 —
Erter	200 —	Pepper	1.5 —
		Saft	5 cl.

Gjennomsnittsprisen pr. ration andrar til (St. prp. 1, 1908, hovedpost XI A., kapitel 4, tittel 6):

Brød	kr. 0.12
Proviant	- 0.48
Forsendelse, tilberedelse, andre utgifter	- 0.015

kr. 0.615

Bilag 21.

Ifølge spisereglerne for *en fattiggaard* i Smaalenene¹⁾ (særlig for gamle folk i alderen 60—80 aar) utgjorde matrationen pr. uke:

190 gr. kjøt.	500 gr. poteter (labskaus og suppe).
210 - flesk.	120 - erter.
Sild (en gang ukentlig) ²⁾ .	175 - kaal.
222 - eksportsmør.	65 - gulrøtter.
140 - prim.	15 - persillerøtter.
12 ¹ / ₄ l. skummet melk.	15 - risgryn.
4.13 kg. brød.	36 - løk.
85 gr. byggryn	42 dl kaffe = ca. 122 gr.
40 - havregryn.	70 gr. farin.
200 - hvetemel (rundmalt).	ca 70 - sukker (til kaffen søndag).
1 050 - havremel.	³ / ₄ dl. tyttebærsaft.

Poteter og flatbrød efter behag.

Aarsforbruket blir saaledes av følgende artikler: 20.8 kg. kjøt og flesk, 11¹/₂ kg. margarin, 7.3 kg. prim, 637 l skummet melk, 214³/₄ kg. brød, 6¹/₂ kg. gryn, 65 kg. mel, 6¹/₄ kg. erter, 13¹/₄ kg. grønsaker, 780 gr. ris, 6.4 kg. kaffe, 7.3 kg. sukker.

Bilag 22. Forbruksopgaver indsamlet 1906—1907.

I Finansdepartementets henvendelse til Bureauet av 1 juni 1906 blev det henstillet særlig at belyse toldbeskatningen for følgende poster: Kjøt, urøkt, ellers, flesk do. do., smør, smult og ister, byggryn, havregryn, rugmel, kaffe, sukker, andre uldvarer ellers, andre bomuldsvarer, trykket, flerfarvet, ensfarvet eller bleket ellers og ubleket ellers, skind, barket, samt poteter.

I sin besvarelse herav tilraadet Bureauet at begrænse spørgekemaet noget, da man ved at ta for mange poster med vilde risikere, at mange vilde skræmmes for at svare, likesom opgavernes paalidelighet kunde svækkes, om de ikke begrænsedes i omfang.

Paa grundlag av disse forhandlinger utsendte Bureauet følgende skema:

¹⁾ Medicinalberetningerne 1905, side 46. Omregningen til raastoffer er utført efter opgaver, velvillig meddelt av frk. *Inga Høst*, skolekjøkkeninspektrice ved Kristiania folkeskole. ²⁾ Avvekslende benyttes ogsaa pandekaker eller duppe. Hertil er intet hensyn tat; hvetemel- og sukkerforbruket vilde i tilfælde forøkes en smule.

FORBRUKSOPGAVE.

Lensmandsdistriktets (byens) navn	
Husfarens (husmorens) stilling og erhverv	
	(saavidt muligt fuldstændigt betegnet).
Husstandens størrelse:	
Antal voksne familielemmer (husfaren medregnet)	
Antal børn (under 15 aar)	
Antal tjenere	
Andre	
	Ialt
Aarlig samlet indtægt (indbefattet fortjeneste av andre end husfaren)	
Hvor meget forbrukes aarlig av:	
<i>Kaffe</i>	kilogram
<i>Sukker</i>	kilogram
<i>Kjød (alle slags)</i>	kilogram
<i>Flesk (alle slags)</i>	kilogram
Aarlig utgift til:	
<i>Bekledning</i> ¹⁾	kroner
<i>Skotøi</i> ¹⁾	kroner

¹⁾ Iberegnet værdien av, hvad der er forbrukt av gaardens produkter.

Kan disse opgaver, der skal benyttes for en statistisk undersøgelse, ikke meddeles for samtlige poster, bedes dog udfyldt de spørgsmaal, som De kan besvare.

Det vil være ønskeligt, at der her meddeles nærmere forklaring om, hvorpaa den meddelte opgave støtter sig eller hvorledes den er beregnet.

Ligeledes ønskes oplysning om, hvorvidt de opgivne tal av en eller anden grund antages at være væsentlig over eller under det sædvanlige forbrug blandt lignende familier paa stedet.

Den husfader eller husmoder, hvem nærværende skema bliver tilstillet, anmodes om at meddele de begjærede opgaver paa skemaet saa nøiagtigt og fuldstændigt som muligt, og skemaet bedes derpaa i udfyldt stand *tilbagesendt distriktets lensmand inden 14 dage (magistraten saa snart som muligt og senest inden 1 maaned)* efter mottagelsen. Om ønskes, kan opgaven ogsaa sendes direkte til

Det statistiske Centralbureau,
Kristiania.

Anmerkning 1 var utelatt i byskemaet.

Skemaerne udsendes, ledsaget av følgeskrivelse, for landdistrikterne til lensmændene, for byerne til magistraten. Ialt omsendes til landdistrikterne 14 645 skemaer, til byerne 12 110. I følgeskrivelsen anmodedes om skemaernes fordeling blandt familier inden de forskjellige samfundsklasser, i tilfælde gjennem bestyrelserne i de lokale organisationer (fagforeninger, handels-, haandverkerforeninger osv.). Utsendelsen fandt sted i juni maaned 1906.

Besvarelserne indløp efterhaanden i løpet av 1906 og 1907 og blev derpaa underkastet revision. Et betydelig antal maatte tilbakesendes, særlig til udfyldning av indtægtsopgave. Under revisionen blev saadanne skemaer utskilt, hvor besvarelsen maatte ansees for at bero paa misforstaaelse eller av andre grunde aapenbart urigtig. Da de indkomne besvarelser for byerne var uforholdsmæssig faa, blev der gjennem «Hjemmenes Vel» i Kristiania omsendt flere hundrede skemaer til foreningens medlemmer.

Bearbeidelsen er bygget paa følgende antal skemaer:
for bygderne 2 140 husholdninger med et samlet antal medlemmer av 15 680 personer,

for byerne 243 husholdninger med et samlet antal medlemmer av 1 483 personer.

For enkelte poster er besvarelse undlatt ved endel besvarelser, saa at specialopgaverne er bygget paa et noget lavere antal end her angit.

Ved de opgaver, som indhentes og bearbejdes i 1889, indkom 7 165 brukbare opgaver, hvorav 4 456 for bygderne og 2 709 for byerne, men dengang var undersøkelsen begrænset til de tre artikler kaffe, sukker og lysoljer. Der omdeltes dengang et mindre antal skemaer end i 1906, nemlig ialt 18 000, hvorav 9 500 i byerne.

Med hensyn til opgavernes brukbarhet for bearbejdelse bemerkes, at en ikke saa ubetydelig del er utarbejdet paa grundlag av optegnelser (husholdningsregnskaper, kontrabøker og lign.), men det store flertal er dog opgjort efter et skjønsmæssig overslag over det regelmæssige forbruk. Det ligger derfor i dagen, at de ikke kan gjøre krav paa at opfattes som helt tilforladelige, idet skjønnet kan opgjøres mer eller mindre feilagtig, og de kan i sikkerhet selvfølgelig ikke maale sig med opgaver, tilblit paa grundlag av nøiagtige optegnelser. Imidlertid viser de kontrolprøver, der er foretat, at resultatene i det store og hele stiller sig sandsynlige og stemmer med andre foreliggende opgaver, og selv om man er fuldt opmerksom paa tællingens svakheter, saa er det dog det bedste materiale, som det har været mulig at fremskaffe.

Idet man gaar over til at gjengi hovedresultaterne av undersøkelsen, skal først bemerkes, at bearbejdelsen har fundet sted saavel efter indtægtsklasser som efter forsørgelsesbyrde. Naar imidlertid materialet stykkes op paa denne maate, maa tallene nødvendigvis bli meget smaa. Der er ialt 11 indtægtsgrupper, og med hensyn til forsørgelsesbyrden er der opstillet tre klasser.

Indtægtsgrupperingen er overensstemmende med den av direktør Kiær for folkeforsikringskomitéen utførte. Den er vistnok ikke opstillet paa den for nærværende øiemest tilfredsstillende maate, idet navnlig grupperingen tildels er mindre naturlig, men av hensyn til kontrolberegningerne var det nødvendig at ta inndelingen, saaledes som den engang forelaa.

Barn under 15 aar er overalt regnet lig $\frac{1}{2}$ voksen person. Et egtepar med 4 smaabarn er altsaa regnet = 4 voksne enheter.

Tallene i de følgende tabeller angir forbruket pr. voksen enhet.

Bilag 23. (Forts.) Forbruk av kaffe ¹⁾.

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familiens størrelse (antal enheter).					
	1-3 ¹ / ₂ .	4-5 ¹ / ₂ .	6 og derover.	1-3 ¹ / ₂ .	4-5 ¹ / ₂ .	6 og derover.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Under 200 kr.....	-	-	-	-	-	-
200— 299 -	3.7	(2.6)	-	-	-	-
300— 449 -	5.6	4.4	3.4	-	-	-
450— 699 -	5.8	4.8	3.5	(6.7)	-	-
700— 1 049 -	7.1	4.6	3.9	6.7	5.1	(4.4)
1 050— 1 999 -	6.4	5.2	4.4	5.9	5.6	4.7
2 000— 2 999 -	7.6	6.4	4.9	6.8	5.8	4.0
3 000— 4 499 -	(8.2)	6.9	5.4	-	5.2	(4.8)
4 500— 6 999 -	-	(7.0)	6.2	(7.2)	(4.9)	(3.4)
7 000—10 499 -	-	-	6.4	-	-	(5.4)
10 500 og derover	-	-	(6.0)	-	(5.5)	(6.9)

For at beregne det samlede forbruk vil det ikke være riktig at benytte gjennomsnittstal for hver inntægtsklasse, av den grund, at opgaverne for en stor del hidrører fra større familier. Det vil derfor være nødvendig at benytte tal, der bedre stemmer med familiernes gjennomsnittlige størrelse efter folketællingen, og denne ligger for bygderne mellem 3¹/₂ og 4 og for byerne mellem 3 og 3¹/₂ voksne enheter.

Ved denne beregning anvendes følgende gruppering av den samlede befolkning ²⁾:

Indtægt.	Antal enheter (barn under 15 aar regnet = ¹ / ₂ voksen).	
	Bygder.	Byer.
Under 200 kr.....	121 561	37 187
200— 299 -	153 490	35 456
300— 449 -	263 486	51 025
450— 699 -	431 293	72 613
700— 1 049 -	228 691	192 258
1 050— 1 999 -	95 279	106 640
2 000— 2 999 -	23 134	31 022
3 000— 4 499 -	11 198	21 959
4 500— 6 999 -	5 373	10 518
7 000—10 499 -	2 137	5 027
10 500 og derover	884	2 616

¹⁾ Hvor opgaver ikke foreligger for mindst 10 familier, er tallene i denne og de følgende tabeller sat i parentes. Saafremt der kun er ganske faa opgaver, er rubrikkerne ikke utfyldt, da resultaterne i saa fald vil være præget av tilfældigheder. ²⁾ Bygget paa opgaver over gifte mænd, fordelt efter inntægt, med skjønsmæssig beregning av andre personer med egen husholdning samt av tjenere og andre, der hører til husholdningen.

Man faar paa grundlag av de anførte tal et samlet forbruk av

6 913 670 kg. i bygderne.

3 181 013 - - byerne.

10 094 683 kg.

Der importertes av kaffe:

1904..... 10 750 000 kg.

1905..... 11 475 000 -

I gjennemsnit 11 112 500 kg.

Vore opgaver gir altsaa et resultat, der ligger noget under det virkelige tal. Regnes et tillæg av 5 pct. av hensyn til, at kaffe i adskillig utstrækning kjøpes i brændt¹⁾ tilstand, kommer man op i 10,6 mill. kg., og dertil kommer, hvad der forbrukes utenfor familiehusholdningerne (paa basarer, under reiser, paa kafeer osv.), hvilket forbruk er mere end tilstrækkelig til at forklare forskjellen.

Bilag 24. (Forts.) Sukkerforbruk.

I n d t æ g t.	By g d e r.			B y e r.		
	Familiens størrelse (antal enheter).					
	1-3½.	4-5½.	6 og derover.	1-3½.	4-5½.	6 og derover.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Under 200 kr.....	-	-	-	-	-	-
200— 299 -	3.7	(2.9)	-	-	-	-
300— 449 -	7.5	5.1	3.9	-	-	-
450— 699 -	8.4	6.5	4.1	(14.4)	-	-
700— 1 049 -	13.3	7.9	5.9	15.3	12.4	(12.9)
1 050— 1 999 -	18.1	12.5	10.2	18.1	16.7	14.2
2 000— 2 999 -	24.7	17.5	10.2	18.8	20.6	13 1
3 000— 4 499 -	(29.1)	18.9	15.1	-	17.9	(17.9)
4 500— 6 999 -	-	(25.8)	18.6	(39.8)	(25.5)	(18.7)
7 000—10 499 -	-	-	16.6	-	-	(21.6)
10 500 og derover	-	-	(21.8)	-	(27.8)	(35.7)

Utføres paa samme maate som for kaffe beregning over det samlede sukkerforbruk, faar man

10 421 729 kg. i bygderne.

8 489 257 - - byerne.

18 910 986 kg.

¹⁾ Tapsprocenten ved brændingen anslaaes til 17 à 22, i gjennemsnit 20 pct., men utover landdistrikterne sælges vistnok den største del i raa tilstand.

Der indførtes av sukker (fratrullet sukker til kondensert melk, der utføres):

1904.....	31 407 182 kg.
1905.....	32 652 150 -

Gjennemsnitlig 32 029 666 kg.

Vor beregning viser saaledes et altfor lavt resultat. Lægges 5 pct. til for forbruk utenfor familierne, kommer man op i 20 mill. eller ca. 63 pct. av importen. Ved undersøkelsen i 1889 kom man op til $\frac{3}{4}$ av importen.

En betragtelig del av differensen forklares selvfølgelig derved, at en del av det indførte sukker gaar til industrielt bruk (saft-, chokoladefabrikation, sukker-varer, konditorier osv.). Utvilsomt gaar der ogsaa nu en større del til disse forskjellige industrier end for 20 aar siden, men hvormeget det ialt utgjør, kan ikke med nogen grad av sikkerhet angives. Anslaaes det til ca. 12 pct. av importen, skulde det direkte indkjøp utgjøre ca. 28 mill. kg.

Bilag 25. (Forts.) Forbruk av kjøt og flesk.

Kjøt.

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familiens størrelse (antal enheter).					
	1—3 $\frac{1}{2}$.	4—5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.	1—3 $\frac{1}{2}$.	4—5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Under 200 kr.....	-	-	-	-	-	-
200— 299 -	8.6	(9.4)	-	-	-	-
300— 449 -	17.8	13.3	9.2	-	-	-
450— 699 -	16.7	14.9	15.1	(23.0)	-	-
700— 1 049 -	28.3	19.1	16.4	33.7	19.9	(16.3)
1 050— 1 999 -	31.5	23.2	20.4	39.0	29.0	26.9
2 000— 2 999 -	49.8	32.2	24.9	47.2	33.9	33.3
3 000— 4 499 -	(57.1)	45.9	31.5	-	47.3	(41.2)
4 500— 6 999 -	-	(54.1)	42.2	-	(61.2)	(40.0)
7 000—10 499 -	-	-	33.8	-	-	(72.0)
10 500 og derover	-	-	(51.2)	-	-	(115.4)

Flesk

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familiens størrelse (antal enheter).					
	1-3 $\frac{1}{2}$.	4-5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.	1-3 $\frac{1}{2}$.	4-5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Under 200 kr.	-	-	-	-	-	-
200— 299 -	11.3	(4.6)	-	-	-	-
300— 449 -	14.4	12.9	11.3	-	-	-
450— 699 -	15.9	13.7	12.3	(12.8)	-	-
700— 1 049 -	15.1	16.1	14.6	10.7	8.7	(8.9)
1 050— 1 999 -	18.0	17.2	16.2	10.4	6.9	7.9
2 000— 2 999 -	13.6	17.4	18.6	7.5	9.7	7.6
3 000— 4 499 -	(10.0)	14.8	20.2	-	6.6	(5.7)
4 500— 6 999 -	-	(24.8)	20.3	-	(5.4)	(5.6)
7 000—10 499 -	-	-	18.2	-	-	(11.4)
10 500 og derover	-	-	(17.5)	-	-	(7.7)

Kjøt og flesk tilsammen.

Indtægt.	Bygder.			Byer.		
	Familiens størrelse (antal enheter).					
	1-3 $\frac{1}{2}$.	4-5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.	1-3 $\frac{1}{2}$.	4-5 $\frac{1}{2}$.	6 og derover.
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Under 200 kr.	-	-	-	-	-	-
200— 299 -	19.9	(14.0)	-	-	-	-
300— 449 -	32.2	26.2	20.5	-	-	-
450— 699 -	32.6	28.6	27.4	(35.8)	-	-
700— 1 049 -	43.4	35.2	31.0	44.4	28.6	(25.2)
1 050— 1 999 -	49.5	40.4	36.6	49.4	35.9	34.8
2 000— 2 999 -	63.4	49.6	43.5	54.7	43.6	40.9
3 000— 4 499 -	(67.1)	60.7	51.7	-	53.9	(46.9)
4 500— 6 999 -	-	(78.9)	62.5	-	(66.6)	(45.6)
7 000—10 499 -	-	-	52.0	-	-	(83.4)
10 500 og derover	-	-	(68.7)	-	-	(123.1)

Opgjøres paa grundlag av de herved fremkomne middelværdier landets samlede forbrug, erholder man:

	Kjøt.	Flesk.
Bygder	23 134 085 kg.	18 683 666 kg.
Byer	16 891 120 -	5 436 416 -
Tilsammen	40 025 205 kg.	24 120 082 kg.

Disse tal gir imidlertid ikke det hele forbruk, idet man nemlig maa gaa ut fra, at indkjøpte kjøtvarer som kjøtdeig, pølse m. v. ikke er medtat. Der maa derfor gjøres et tillæg, og skjønsmæssig anslaaes dette til 12 pct. for bygder og 20 pct. for byer, hvorved man kommer op i et samlet forbruk av kjøt:

Bygder	25 900 000 kg.
Byer.....	20 300 000 -
	<hr/>
Riket.....	46 200 000 kg.

For at prøve denne beregnings rigtighet har man paa grundlag av jordbruks-tællingens opgaver for 1907 over kreaturholdet søgt at skaffe en oversigt over den samlede slagtevegt med tillæg av indførsel. Herunder har man i det væsentlige benyttet den samme fremgangsmaate som *Smitt*¹⁾.

Av den beregnede kvægstand pr. 31 decbr. 1907 (1 027 520) regnes 14.5 pct. utmønstret til slagt = 149 000 dyr. Av kjøer over 2 aar (699 748) regnes 90 pct. kalve = 629 800, hvorav paasættes 149 000 + 8.8 pct. for tilfælde av uheld = 162 100. Tilbake til slagt 467 700.

149 000 voksne dyr	à 120 kg. =	17 880 000 kg.
467 700 kalve og ungfæ under 1 aar	à 20 - =	9 354 000 -

Tilsammen 27 234 000 kg.

Av antallet av faar over 1 aar, 637 474, regnes 579 000 lambærende hundyr, hvorav beregnes 90 pct. lam = 521 100. Regnes herav 217 300 til vedlikehold og supplering av besætningen, blir der til slagt 303 800 lam. Av voksne dyr regnes 20 pct. av den hele besætning (991 200) at gaa til slagt.

198 200 voksne dyr	à 18 kg. =	3 567 600 kg.
303 800 lam	à 12 - =	3 645 600 -

Tilsammen 7 213 200 kg.

Av gjeter (222 700) regnes 54 600 til slagt. Av 165 300 gjeter over 1 aar regnes 142 700 kidbærende hundyr, der efter 90 pct. gir 128 400 kid. Med fradrag av 61 200 til vedlikehold blir der tilbake til slagt 67 200 kid.

54 600 voksne dyr	à 12 kg. =	655 200 kg.
67 200 kid	à 8 - =	537 600 -

Tilsammen 1 192 800 kg.

Av svin utgjorde antallet pr. 31 decbr. 1907 163 475, hvorav 146 400 under 1 aar. I de tre sidste maaneder er den paaregnelige slagtning opgit til 155 080, hvorav 123 100 under 1 aar. *Helland* regner antallet av slagt til det tredobbelte av bestanden pr. aarets utgang. Ifølge jordbruksstællingens opgaver

¹⁾ Statsøkonomisk tidsskrift 1904.

slagtedes i 4de kvartal et antal svin, svarende til henimot 95 pct. av bestanden ved aarets utgang. Da selvfølgelig slagtingen overveiende falder indunder jul, maa Helland's beregning antages at gi for høit resultat. Sikrere vil det være at regne med 2.

326 950 svin à 75 kg. = 24 521 250 kg.

Tilsammen faar man:

Slagtvegt av hornkvæg	27 234 000 kg.
— - faar	7 213 200 -
— - gjeter	1 192 800 -

Samlet produktion 35 640 000 kg.

Nettoimport av kjøt

Tilsammen 40 813 000 kg.

Slagtvegt av svin

Nettoimport

Tilsammen 27 187 450 kg.

For byernes vedkommende haves opgaver i kjøtkontrolstatistikken. Gjennem veterinærdirektøren er indhentet opgaver over gjennemsnittsvegten ved de forskjellige stationer, og ved hjælp av disse opgaver er antallet av dyrekropper omregnet i vegt (antal slagt, undersøgt paa og utenfor stationerne, med fradrag av kasserede) for aaret 1905.

Resultatet av denne beregning hitsættes i nedenstaaende tabel:

Byer.	Kjøt.	Flesk.	Folkemængde 1905.	Pr. indbygger.	
				Kjøt.	Flesk.
	kg.	kg.		kg.	kg.
Fredrikshald	418 040	108 715	12 263	34.1	8.9
Sarpsborg	292 678	140 675	9 200	31.8	15.3
Fredrikstad	712 070	200 857	15 250	46.7	13.2
Moss	340 519	98 125	9 000	37.8	10.9
Kristiania	7 599 488	1 571 760	226 472	33.6	6.9
Hamar	374 895	102 560	5 707	65.7	18.0
Lillehammer	151 616	49 200	3 837	39.5	12.8
Kongsberg	135 673	38 092	5 768	23.5	6.6
Drammen	681 356	138 456	24 500	27.8	5.7
Horten	217 543	45 833	8 898	24.4	5.2
Tønsberg	342 600	101 115	9 331	36.7	10.8
Sandefjord	150 568	47 380	5 023	30.0	9.4
Larvik	253 024	102 276	10 401	24.3	9.8

Byer.	Kjøt.	Flesk.	Folkemængde 1905.	Pr. indbygger.	
				Kjøt.	Flesk.
	kg.	kg.		kg.	kg.
Porsgrund	150 255	36 960	5 214	28.8	7.1
Skien	354 605	67 327	11 871	29.9	5.7
Kragerø	87 340	17 510	5 031	17.4	3.5
Risør.....	50 056	8 600	3 983	12.6	2.2
Arendal	262 634	40 398	10 560	24.9	3.8
Kristiansand	526 402	103 437	15 373	34.2	6.7
Stavanger	2 366 682	235 120	34 844	67.9	6.7
Haugesund	230 388	24 660	9 537	24.1	2.6
Bergen	2 387 005	594 788	80 000	29.8	7.4
Aalesund	503 095	49 916	14 000	35.9	3.6
Kristiansund	410 472	57 775	13 085	31.4	4.4
Trondhjem	1 603 234	332 062	40 909	39.2	8.1
Bodø	191 384	13 750	4 877	39.2	2.8
Tromsø.....	247 343	15 750	7 950	31.1	2.0
Ialt	21 040 965	4 343 097	602 884	34.9	7.2

Gjennomsnittsforbruket utgjør av

oksekjøt.....	24.3 kg.
kalvekjøt.....	3.5 -
faarekjøt	5.2 -
gjetekjøt.....	0.3 -
hestekjøt.....	1.6 -
ialt kjøt.....	34.9 kg.
flesk	7.2 -
samlet forbruk....	42.1 kg.

For 1906 utgjør forbruket, omregnet efter gjennomsnittsvegten for alle byer, 36.5 kg. kjøt og 7.3 kg. flesk.

Ved disse opgaver er imidlertid at bemerke, at endel av kjøttet ikke forbrukes i byerne, men sælges til familier, bosat i byernes nærhet, videre at endel kjøt kommer til byerne uten at passere kjøtkontrollen.

Endelig maa det erindres, at for Hamar og Stavanger, hvor ogsaa det til andre byer sendte kjøt kontrolleres paa stedet, ligger opgaverne over byernes eget forbruk.

Beregnet efter byernes samlede folketal i 1907 (efter forbruket 1906)
faar man tilsammen

24 800 000 kg. kjøt.
4 950 000 - flesk.

Tilsammen 29 750 000 kg.

Bilag 26. (Forts.) Forbruk i de enkelte landsdele.

For at belyse forskjellighetene *inden de enkelte landsdele* utvælger vi enkelte av de inntægts- og forsørgelsesgrupper, som er talrigst representert.

Indtægtsklasser (antal voksne enheter).	Forbruk pr. enhet.				
	Kaffe.	Sukker.	Kjøt.	Flesk.	
	kg.	kg.	kg.	kg.	
600—799 (5—5½)	I	5.2	6.7	19.3	16.9
	II	6.3	10.7	16.5	20.6
	III	4.4	7.9	14.4	15.1
	IV	2.5	3.2	22.8	12.9
	V	4.8	5.6	12.6	17.3
	VI	3.9	6.3	19.6	4.2
800—999 (5—5½)	I	4.3	11.1	26.7	16.2
	II	5.2	13.1	13.5	13.7
	III	5.6	8.2	19.4	13.5
	IV	2.7	3.3	19.8	16.2
	V	4.9	6.0	17.2	17.5
	VI	4.8	8.4	16.1	4.7
1 000—1 499 (7 eller flere)	I	5.5	10.7	22.1	22.5
	II	6.1	8.6	26.6	16.4
	III	5.1	6.5	13.1	13.5
	IV	2.2	2.9	15.8	13.3
	V	4.8	4.6	17.0	15.5
	VI	3.9	8.2	16.3	5.2
1 500—1 999 (7 eller flere)	I	5.1	11.7	21.8	20.6
	II	6.0	16.1	28.8	25.7
	III	4.9	12.9	14.0	18.3
	IV	2.8	5.2	18.4	15.2
	V	4.0	5.0	20.8	18.8
	VI	4.2	8.3	22.3	8.0

I betegner Østlandet, II Oplandene, III Sørlandet, IV Vestlandet, V Trøndelagen, VI Nordlandet.

Bygder.

Bilag 27. Kommunal skatteligning

Amter.	Indtægts-					
	Under 600 kr.			600—800 kr.		
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
1. Smaalenene	19 997	7 001 983	156 116	5 799	3 755 390	100 57
2. Akershus	23 118	7 857 445	180 560	5 920	3 891 807	93 70
3. Hedemarken	29 951	10 161 065	216 577	3 411	2 313 754	86 50
4. Kristians	26 576	8 113 147	253 098	2 584	1 733 176	96 26
5. Buskerud	17 279	6 277 326	156 462	4 384	2 884 666	84 24
6. Jarlsberg og Larvik.....	12 486	4 126 446	130 218	3 148	2 100 224	82 64
7. Bratsberg.....	15 781	5 520 822	154 967	2 994	1 963 623	71 09
8. Nedenes	10 543	3 514 932	141 646	2 261	1 497 802	83 86
9. Lister og Mandal	10 383	3 414 218	148 118	2 124	1 425 898	73 20
10. Stavanger	16 836	4 790 404	227 857	2 292	1 516 814	92 72
11. Søndre Bergenhus	32 075	9 207 683	352 508	4 447	2 954 232	138 66
12. Nordre Bergenhus.....	25 189	6 621 935	164 315	2 112	1 398 410	56 93
13. Romsdal	34 586	8 974 615	277 970	2 802	1 867 922	83 05
14. Søndre Trondhjem	24 194	6 874 049	220 422	2 812	1 835 390	86 52
15. Nordre Trondhjem	22 045	5 819 614	178 868	1 792	1 196 842	60 37
16. Nordland	33 014	9 948 952	491 237	4 324	2 865 207	181 52
17. Tromsø	11 288	3 861 613	163 850	2 406	1 553 420	87 31
18. Finmarken.....	5 572	1 880 815	96 493	715	464 920	29 71
Tilsammen	370 913	113 967 064	3 711 282	56 327	37 219 497	1 588 97
Landsdele.						
I. Østlandet	72 880	25 263 200	623 356	19 251	12 632 087	361 17
II. Oplandene.....	56 527	18 274 212	469 675	5 995	4 046 930	182 77
III. Sørlandet	36 707	12 449 972	444 731	7 379	4 887 323	228 17
IV. Vestlandet	74 100	20 620 022	744 680	8 851	5 869 456	288 34
V. Trøndelagen	80 825	21 668 278	677 260	7 406	4 900 154	229 95
VI. Nordlandet.....	49 874	15 691 380	751 580	7 445	4 883 547	298 55

or 1907 (fordeling paa indtægtsklasser).

klasser.						Nr.
800—1 000 kr.			1 000—1 200 kr.			
Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	
2 907	2 501 835	82 575	1 313	1 394 240	59 735	1.
3 555	3 041 255	89 439	1 742	1 814 095	81 247	2.
1 522	1 339 974	66 269	847	905 925	54 260	3.
1 313	1 141 013	80 894	729	784 968	64 830	4.
1 863	1 628 475	64 524	993	1 059 089	51 354	5.
1 541	1 339 440	67 192	691	735 111	45 416	6.
1 252	1 079 456	56 396	569	606 940	38 343	7.
998	848 086	61 120	439	476 374	40 980	8.
1 117	967 788	52 435	502	538 363	32 158	9.
1 122	990 357	63 536	537	583 482	42 752	10.
1 720	1 478 821	80 717	755	806 509	50 844	11.
1 028	899 239	40 931	463	496 998	25 029	12.
1 060	991 758	47 994	400	428 119	24 919	13.
1 266	1 081 300	63 476	602	639 882	42 477	14.
1 069	936 575	57 747	542	582 610	40 498	15.
1 589	1 332 543	96 928	706	743 896	55 814	16.
881	771 092	47 414	361	385 624	25 404	17.
273	236 670	17 238	127	134 205	10 353	18.
26 076	22 605 677	1 136 825	12 318	13 116 430	786 413	
9 866	8 511 005	303 730	4 739	5 002 535	237 752	I.
2 835	2 480 987	147 163	1 576	1 690 893	119 090	II.
3 367	2 895 330	169 951	1 510	1 621 677	111 481	III.
3 870	3 368 417	185 184	1 755	1 886 989	118 625	IV.
3 395	3 009 633	169 217	1 544	1 650 611	107 894	V.
2 743	2 340 305	161 580	1 194	1 263 725	91 571	VI.

Bygder.

Bilag 27 (forts.). Kommunal skatteligning

	Indtægts-					
	1 200—1 500 kr.			1 500—2 000 kr.		
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Amter.						
1. Smaalenene	890	1 163 690	58 514	610	1 020 010	68 800
2. Akershus	1 366	1 753 940	87 129	1 116	1 843 893	113 544
3. Hedemarken	720	943 395	65 088	687	1 162 321	96 736
4. Kristians	623	824 600	78 238	530	895 184	95 275
5. Buskerud	677	889 176	54 251	500	846 270	60 290
6. Jarlsberg og Larvik	569	733 606	48 061	395	661 402	47 859
7. Bratsberg	491	642 273	47 433	453	766 728	68 202
8. Nedenes	412	550 776	51 288	296	502 668	52 738
9. Lister og Mandal	317	412 053	27 397	197	330 003	25 591
10. Stavanger	400	529 010	38 808	237	400 932	31 718
11. Søndre Bergenhus	505	650 031	42 026	351	591 981	41 866
12. Nordre Bergenhus	286	372 569	20 488	192	322 718	19 882
13. Romsdal	317	420 798	25 558	185	308 377	19 852
14. Søndre Trondhjem	496	653 020	46 345	316	532 700	40 171
15. Nordre Trondhjem	464	609 185	48 712	316	534 608	44 090
16. Nordland	486	632 351	51 012	356	601 609	50 996
17. Tromsø	228	300 966	21 588	135	226 791	17 364
18. Finmarken	77	99 665	9 151	94	157 215	13 998
Tilsammen	9 324	12 181 104	821 087	6 966	11 705 410	908 472
Landsdele.						
I. Østlandet	3 502	4 540 412	247 955	2 621	4 371 575	289 993
II. Oplandene	1 343	1 767 995	143 326	1 217	2 057 505	192 011
III. Sørlandet	1 220	1 605 102	126 118	946	1 599 399	146 531
IV. Vestlandet	1 191	1 551 610	101 322	780	1 315 631	93 466
V. Trøndelagen	1 277	1 683 003	120 615	817	1 375 685	104 113
VI. Nordlandet	791	1 032 982	81 751	585	985 615	82 358

or 1907 (fordeling paa indtægtsklasser).

klasser.									Nr.
2 000—3 000 kr.			3 000—4 000 kr.			4 000—5 000 kr.			
Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	
453	1 061 470	75 826	143	475 440	35 716	91	394 105	36 677	1.
968	2 228 106	174 694	429	1 394 040	120 493	250	1 061 875	100 749	2.
570	1 364 957	132 476	253	852 960	89 914	131	575 303	62 999	3.
430	1 016 000	120 891	151	512 294	67 185	58	256 115	34 991	4.
379	892 090	75 874	144	489 549	45 251	75	327 866	28 466	5.
323	747 165	57 458	145	487 455	39 408	66	288 155	23 146	6.
320	750 162	69 437	134	450 894	45 061	73	318 101	36 440	7.
255	609 512	70 180	117	398 568	45 215	49	215 050	24 880	8.
141	331 252	29 037	47	157 737	13 903	27	116 155	11 797	9.
165	380 892	31 416	59	196 751	14 746	19	82 891	6 893	10.
243	570 274	42 758	113	376 517	28 799	49	220 730	18 723	11.
135	321 150	21 279	59	200 999	14 146	23	101 315	7 286	12.
135	315 625	20 062	61	204 961	13 188	15	66 330	4 086	13.
207	485 260	40 664	79	266 358	23 398	39	166 585	16 724	14.
201	482 280	43 991	78	264 682	24 771	38	166 345	15 688	15.
298	695 470	63 881	135	440 365	43 710	89	385 200	36 881	16.
74	175 174	14 844	37	127 162	12 634	26	114 531	11 570	17.
92	217 610	20 466	38	123 780	11 994	19	82 390	7 441	18.
5 389	12 644 449	1 105 234	2 222	7 420 512	689 532	1 137	4 939 042	485 437	
2 123	4 928 831	383 852	861	2 846 484	240 868	482	2 072 001	189 038	I.
1 000	2 380 957	253 367	404	1 365 254	157 099	189	831 418	97 990	II.
716	1 690 926	168 654	298	1 007 199	104 179	149	649 306	73 117	III.
543	1 272 316	95 453	231	774 267	57 691	91	404 936	32 902	IV.
543	1 283 165	104 717	218	736 001	61 357	92	399 260	36 498	V.
464	1 088 254	99 191	210	691 307	68 338	134	582 121	55 892	VI.

Bygder.

Bilag 27 (forts.). Kommunal skatteligning

	Indtægts-					
	5 000—6 000 kr.			6 000—7 000 kr.		
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Amter.						
1. Smaalenene	47	248 910	20 866	24	153 505	13 257
2. Akershus	158	824 875	88 998	69	427 840	43 276
3. Hedemarken	85	457 663	53 583	40	257 255	31 770
4. Kristians	40	218 005	33 056	20	125 350	18 367
5. Buskerud	39	209 342	18 664	26	165 535	17 617
6. Jarlsberg og Larvik	39	204 985	18 280	27	170 540	14 493
7. Bratsberg	36	191 834	22 010	22	141 565	16 154
8. Nedenes	31	166 455	20 157	11	72 655	10 721
9. Lister og Mandal	12	63 565	6 596	5	31 700	3 291
10. Stavanger	10	52 819	4 729	5	31 350	2 699
11. Søndre Bergenhus	38	201 145	17 980	18	110 405	8 761
12. Nordre Bergenhus	12	65 877	5 053	7	43 430	3 807
13. Romsdal	12	64 400	4 430	11	69 170	3 992
14. Søndre Trondhjem	14	73 745	8 246	11	69 010	7 194
15. Nordre Trondhjem	16	86 075	8 828	6	37 400	4 215
16. Nordland	27	140 940	12 686	21	134 170	13 432
17. Tromsø	17	91 158	8 839	8	51 200	5 086
18. Finnmarken	16	85 290	8 414	7	43 925	5 204
Tilsammen	649	3 447 083	361 415	338	2 136 005	223 336
Landsdele.						
I. Østlandet	283	1 488 112	146 808	146	917 420	88 643
II. Oplandene	125	675 668	86 639	60	382 605	50 137
III. Sørlandet	79	421 854	48 763	38	245 920	30 166
IV. Vestlandet	60	319 841	27 762	30	185 185	15 267
V. Trøndelagen	42	224 220	21 504	28	175 580	15 401
VI. Nordlandet	60	317 388	29 939	36	229 295	23 722

or 1907 (fordeling paa indtægtsklasser).

klasser.									Nr.
7 000—8 000 kr.			8 000—9 000 kr.			9 000—10 000 kr.			
Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	
10	72 950	8 449	16	132 075	10 977	15	142 375	13 874	1.
50	361 350	40 891	37	299 765	31 835	19	175 730	19 780	2.
39	289 490	37 183	31	261 525	34 200	11	104 240	13 703	3.
15	111 850	16 246	7	58 725	7 444	8	75 718	10 471	4.
19	138 970	13 693	10	85 682	9 436	7	66 160	7 981	5.
7	52 625	4 008	14	117 805	11 489	5	47 300	5 413	6.
16	117 128	11 596	13	109 420	10 937	7	65 819	6 916	7.
9	66 477	7 749	7	58 886	7 769	2	18 850	3 457	8.
5	38 000	3 935	2	17 100	1 764	-	-	-	9.
1	7 000	738	-	-	-	2	19 000	1 555	10.
13	96 800	8 061	10	83 650	8 119	4	37 500	3 538	11.
2	14 300	1 133	3	24 200	2 068	1	9 800	485	12.
2	14 640	954	2	16 450	977	1	9 000	370	13.
7	50 780	6 010	5	40 850	5 271	2	18 500	2 758	14.
6	45 390	5 559	5	41 740	3 623	2	18 700	2 334	15.
11	79 850	7 603	3	24 300	2 277	-	-	-	16.
3	21 025	2 499	3	25 195	2 226	-	-	-	17.
2	14 775	1 379	1	8 000	810	3	27 450	3 063	18.
217	1 593 400	177 686	169	1 405 368	151 222	89	836 142	95 698	
86	625 895	67 041	77	635 327	63 737	46	431 565	47 048	I.
54	401 340	53 429	38	320 250	41 644	19	179 958	24 174	II.
30	221 605	23 280	22	185 406	20 470	9	84 669	10 373	III.
16	118 100	9 932	13	107 850	10 187	7	66 300	5 578	IV.
15	110 810	12 523	12	99 040	9 871	5	46 200	5 462	V.
16	115 650	11 481	7	57 495	5 313	3	27 450	3 063	VI.

Bygder.

Bilag 27 (forts.). Kommunal skatteligning

Amter.	Indtægts-					
	10 000—15 000 kr.			15 000—20 000 kr.		
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
1. Smaalene	21	249 035	22 831	12	198 516	17 667
2. Akershus	68	790 680	96 021	31	533 520	67 641
3. Hedemarken	54	642 985	83 179	21	354 535	47 186
4. Kristians	14	169 725	25 469	3	55 185	9 099
5. Buskerud	22	265 380	31 233	9	156 500	18 167
6. Jarlsberg og Larvik	22	265 625	21 163	5	82 050	8 294
7. Bratsberg	19	226 650	28 547	9	145 195	16 571
8. Nedenes	7	81 259	14 256	4	69 362	10 488
9. Lister og Mandal	5	58 950	5 727	1	18 000	2 258
10. Stavanger	6	67 200	5 882	3	53 100	5 970
11. Søndre Bergenhus	20	239 800	24 917	13	211 200	16 333
12. Nordre Bergenhus	3	31 775	3 196	-	-	-
13. Romsdal	5	57 675	3 798	1	18 000	718
14. Søndre Trondhjem	7	82 510	9 360	5	88 560	9 991
15. Nordre Trondhjem	4	48 100	5 600	2	33 925	3 267
16. Nordland	14	177 300	16 803	5	84 550	24 139
17. Tromsø	1	12 150	1 477	1	18 675	2 087
18. Finmarken	7	73 495	16 456	1	17 700	2 253
Tilsammen	299	3 540 294	415 915	126	2 138 573	262 129
Landsdele.						
I. Østlandet	133	1 570 720	171 248	57	970 586	111 769
II. Oplandene	68	812 710	108 648	24	409 720	56 285
III. Sørlandet	31	366 859	48 530	14	232 557	29 317
IV. Vestlandet	29	338 775	33 995	16	264 300	22 303
V. Trøndelagen	16	188 285	18 758	8	140 485	13 976
VI. Nordlandet	22	262 945	34 736	7	120 925	28 479

for 1907 (fordeling paa indtægtsklasser).

klasser.						Nr.
20 000 kroner og derover.			Tilsammen.			
Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	
28	2 379 404	159 938	32 376	22 344 933	941 892	1.
47	2 142 085	281 978	38 943	30 442 301	1 711 981	2.
34	1 053 521	147 976	38 407	23 040 868	1 319 606	3.
7	288 210	35 043	33 108	16 379 265	1 046 860	4.
23	1 367 765	113 761	26 449	17 749 841	851 272	5.
26	1 098 230	101 905	19 509	13 258 164	726 446	6.
24	1 511 480	165 739	22 213	14 608 090	865 847	7.
1	35 370	5 571	15 442	9 183 082	652 081	8.
6	239 100	21 287	14 891	8 159 882	458 500	9.
4	152 630	9 242	21 698	9 854 632	581 264	10.
15	908 980	75 769	40 389	18 746 258	960 406	11.
-	-	-	29 515	10 924 715	386 036	12.
1	26 000	995	39 596	13 853 840	532 919	13.
8	269 080	19 898	30 070	13 227 579	648 926	14.
8	307 325	33 808	26 594	11 211 396	581 978	15.
7	1 162 000	69 864	41 085	19 448 703	1 218 790	16.
3	83 608	9 841	15 472	7 819 384	434 034	17.
-	-	-	7 044	3 667 905	254 431	18.
242	13 024 788	1 252 615	492 801	263 920 838	14 173 269	
124	6 987 484	657 582	117 277	83 795 239	4 231 591	I.
41	1 341 731	183 019	71 515	39 420 133	2 366 466	II.
31	1 785 950	192 597	52 546	31 951 054	1 976 428	III.
19	1 061 610	85 011	91 602	39 525 605	1 927 706	IV.
17	602 405	54 701	96 260	38 292 815	1 763 823	V.
10	1 245 608	79 705	63 601	30 935 992	1 907 255	VI.

Bygder. Bilag 28. Kommunal skatteligning for 1907 (specifikation)

	Indtægts-									
	Indtil 100 kr.									
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til- sammen
Amtet.										
1. Smaalenene	108	1	-	-	-	-	-	-	121	230
2. Akershus	195	-	1	-	-	-	-	-	17	213
3. Hedemarken	270	1	-	-	2	-	1	1	41	316
4. Kristians	482	22	14	16	8	11	1	3	82	639
5. Buskerud	107	4	1	-	-	1	-	-	60	173
6. Jarlsberg og Larvik ..	164	3	2	-	-	1	1	1	86	258
7. Bratsberg	192	4	1	-	-	-	-	-	63	260
8. Nedenes	135	1	1	2	-	1	-	-	64	204
9. Lister og Mandal ...	227	2	1	-	-	-	-	-	136	366
10. Stavanger	168	-	1	-	1	-	1	-	47	218
11. Søndre Bergenhus ...	359	-	-	-	-	-	-	-	55	414
12. Nordre Bergenhus ...	197	-	-	-	-	-	-	-	33	230
13. Romsdal	104	-	-	1	-	-	-	-	77	182
14. Søndre Trondhjem ...	327	5	4	8	6	3	1	-	112	466
15. Nordre Trondhjem ...	447	3	-	-	-	-	-	-	141	591
16. Nordland	424	37	29	26	18	9	10	10	76	639
17. Tromsø	74	-	-	-	-	-	-	-	21	95
18. Finmarken	27	1	-	-	-	-	-	-	93	121
Tilsammen	4 007	84	55	53	35	26	15	15	1 325	5 615
Landsdele.										
I. Østlandet	574	8	4	-	-	2	1	1	284	874
II. Oplandene	752	23	14	16	10	11	2	4	123	955
III. Sørlandet	554	7	3	2	-	1	-	-	263	830
IV. Vestlandet	724	-	1	-	1	-	1	-	135	862
V. Trøndelagen	878	8	4	9	6	3	1	-	330	1 239
VI. Nordlandet	525	38	29	26	18	9	10	10	190	855

¹⁾ Opgave mangler for følgende kommuner: Eidskogen (Hedemarken), Sandsvør, Hol, Hemsedal (Buske-
Tilder (Søndre Trondhjem), Gravik, Lierne (Nordre Trondhjem), Trænen, Kjerringøy (Nordland).

or skatydere med indtægt under 600 kroner efter forsørgelsesbyrde)¹⁾.

klasser.										Nr.
101—200 kr.										
1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til- sammen.	
2 413	42	5	2	1	-	-	-	13	2 476	1.
1 996	34	19	10	2	5	2	1	9	2 078	2.
4 098	58	11	2	2	7	-	-	10	4 188	3.
4 177	146	40	15	12	5	2	1	6	4 404	4.
1 148	17	6	1	1	-	-	-	68	1 241	5.
2 161	52	8	1	3	2	-	-	201	2 428	6.
1 664	41	10	9	7	4	-	-	29	1 764	7.
1 944	23	8	4	3	-	-	3	8	1 993	8.
2 147	63	16	7	7	-	-	-	15	2 255	9.
5 434	125	12	5	2	-	-	1	43	5 622	10.
0 619	186	12	6	6	4	1	-	11	10 845	11.
1 581	207	17	4	-	-	-	-	15	11 824	12.
6 078	230	3	2	2	1	-	-	12	16 328	13.
8 025	440	50	26	16	11	4	2	6	8 580	14.
8 104	228	64	37	9	3	-	-	299	8 744	15.
0 412	283	49	35	22	16	17	11	3	10 848	16.
2 326	84	1	2	-	-	-	-	1	2 414	17.
775	72	7	7	4	2	-	-	10	877	18.
95 102	2 331	338	175	99	60	26	19	759	98 909	
7 718	145	38	14	7	7	2	1	291	8 223	I.
8 275	204	51	17	14	12	2	1	16	8 592	II.
5 755	127	34	20	17	4	-	3	52	6 012	III.
27 634	518	41	15	8	4	1	1	69	28 291	IV.
32 207	898	117	65	27	15	4	2	317	33 652	V.
13 513	439	57	44	26	18	17	11	14	14 139	VI.

ud), Seljord (Bratsberg), Valle (Nedenes), Torvestad (Stavanger), Fitjar, Hammer (Søndre Bergenhus), Rennebu,

Bygder. Bilag 28 (forts.). Kommunal skatteligning for 1907 (specifika)

	Indtægts-									
	201—300 kr.									
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til- sammer
Amter.										
1. Smaalenene	5 912	172	69	40	10	3	1	-	5	6 21
2. Akershus	6 931	221	112	50	19	9	2	1	4	7 34
3. Hedemarken	7 686	485	247	145	56	33	13	3	8	8 67
4. Kristians	8 345	660	295	149	86	27	3	7	3	9 57
5. Buskerud	3 834	121	61	27	13	7	6	2	13	4 08
6. Jarlsberg og Larvik	2 435	166	107	50	10	6	2	-	12	2 78
7. Bratsberg	3 373	146	71	52	21	14	6	1	8	3 69
8. Nedenes	1 814	185	96	45	19	14	2	3	6	2 18
9. Lister og Mandal	1 479	172	117	60	26	11	7	3	5	1 88
10. Stavanger	2 580	400	272	106	17	8	3	3	4	3 39
11. Søndre Bergenhus	4 859	793	439	188	36	17	8	6	14	6 36
12. Nordre Bergenhus	4 452	564	390	201	43	25	5	-	5	5 68
13. Romsdal	5 093	818	523	214	17	10	1	3	3	6 68
14. Søndre Trondhjem	4 341	645	489	239	70	22	6	1	4	5 81
15. Nordre Trondhjem	3 648	562	387	253	114	43	14	8	7	5 03
16. Nordland	4 766	919	649	278	47	31	19	3	8	6 72
17. Tromsø	1 454	343	185	71	9	1	1	-	-	2 06
18. Finnmarken	1 023	253	141	85	18	13	3	-	3	1 53
Tilsammen	74 025	7 625	4 650	2 253	631	294	102	44	112	89 73
Landsdele.										
I. Østlandet	19 112	680	349	167	52	25	11	3	34	20 43
II. Oplandene	16 031	1 145	542	294	142	60	16	10	11	18 25
III. Sørlandet	6 666	503	284	157	66	39	15	7	19	7 75
IV. Vestlandet	11 891	1 757	1 101	495	96	50	16	9	23	15 43
V. Trøndelagen	13 082	2 025	1 399	706	201	75	21	12	14	17 53
VI. Nordlandet	7 243	1 515	975	434	74	45	23	3	11	10 32

ion for skatydere med indtægt under 600 kr. efter forsørgelsesbyrde).

klasser.

301—400 kr.

Nr.

1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til sammen.	
3 236	332	198	143	115	69	6	1	1	4 101	1.
4 870	428	327	204	136	85	34	8	4	6 096	2.
4 512	703	548	503	332	163	63	31	3	6 863	3.
3 277	816	600	519	349	179	69	36	2	5 847	4.
2 359	253	183	114	79	36	8	2	10	3 044	5.
1 748	311	218	137	72	46	12	3	11	2 558	6.
2 364	319	228	173	109	61	17	14	6	3 291	7.
1 462	281	184	147	90	49	18	11	2	2 244	8.
1 267	217	167	162	133	56	17	3	2	2 024	9.
1 509	401	310	233	221	90	17	9	3	2 793	10.
2 464	814	659	531	406	145	13	8	12	5 052	11.
1 499	528	418	365	327	155	22	16	3	3 333	12.
2 174	845	668	553	409	150	12	1	3	4 815	13.
1 901	587	446	384	315	135	25	3	6	3 802	14.
1 857	561	426	330	199	102	24	8	8	3 515	15.
2 616	1 054	870	695	544	266	22	6	3	6 076	16.
1 116	455	328	267	176	63	4	-	-	2 409	17.
533	287	200	162	135	58	11	4	-	1 390	18.
40 764	9 192	6 978	5 622	4 147	1 908	399	164	79	69 253	
12 213	1 324	926	598	402	236	60	14	26	15 799	I.
7 789	1 519	1 148	1 022	681	342	137	67	5	12 710	II.
5 093	817	579	482	332	166	52	28	10	7 559	III.
5 472	1 743	1 387	1 129	954	390	52	33	18	11 178	IV.
5 932	1 993	1 540	1 267	923	387	61	12	17	12 132	V.
4 265	1 796	1 398	1 124	855	387	37	10	3	9 875	VI.

Bygder. Bilag 28 (forts.). Kommunal skatteligning for 1907 (specifika-

	Indtægts-									
	401—500 kr.									
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til- sammen
Amtet.										
1. Smaalenene	2 576	556	409	315	252	169	120	67	-	4 464
2. Akershus	2 644	514	398	318	257	212	111	56	5	4 513
3. Hedemarken	2 672	732	612	582	481	397	205	87	4	5 773
4. Kristians	1 405	440	426	366	342	278	141	36	1	3 433
5. Buskerud	1 726	374	321	240	187	98	62	23	8	3 033
6. Jarlsberg og Larvik	1 233	368	303	264	164	129	56	27	9	2 553
7. Bratsberg	1 802	447	351	262	201	134	60	29	3	3 283
8. Nedenes	904	297	202	150	146	87	57	14	-	1 857
9. Lister og Mandal	1 158	272	230	210	146	118	68	38	1	2 241
10. Stavanger	917	302	268	249	222	196	109	36	2	2 301
11. Søndre Bergenhus	1 413	639	567	540	440	335	220	116	21	4 291
12. Nordre Bergenhus	767	370	340	288	306	227	163	69	3	2 533
13. Romsdal	1 048	573	534	508	422	331	220	64	4	3 704
14. Søndre Trondhjem	1 178	407	324	313	205	178	93	35	4	2 737
15. Nordre Trondhjem	926	369	285	193	179	94	42	21	3	2 113
16. Nordland	1 589	873	693	707	607	462	316	86	2	5 333
17. Tromsø	752	429	390	348	261	153	42	8	-	2 333
18. Finmarken	300	217	144	164	93	89	64	26	2	1 093
Tilsammen	25 010	8 179	6 797	6 017	4 911	3 687	2 149	838	72	57 660
Landsdele.										
I. Østlandet	8 179	1 812	1 431	1 137	860	608	349	173	22	14 571
II. Oplandene	4 077	1 172	1 038	948	823	675	346	123	5	9 207
III. Sørlandet	3 864	1 016	783	622	493	339	185	81	4	7 387
IV. Vestlandet	3 097	1 311	1 175	1 077	968	758	492	221	26	9 125
V. Trøndelagen	3 152	1 349	1 143	1 014	806	603	355	120	11	8 553
VI. Nordlandet	2 641	1 519	1 227	1 219	961	704	422	120	4	8 817

tion for skatydere med indtægt under 600 kr. efter forsørgelsesbyrde).

klasser.										Nr.
501—600 kr.										
1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Uten- bygds.	Til- sammen.	
1 438	452	349	335	241	183	115	58	1	3 172	1.
1 552	370	311	220	170	149	74	44	1	2 891	2.
940	326	335	247	227	170	111	88	2	2 446	3.
731	247	238	182	154	130	83	47	1	1 813	4.
1 392	423	354	302	262	149	92	54	6	3 034	5.
800	308	278	192	141	98	55	21	-	1 893	6.
1 005	381	343	301	248	146	90	42	3	2 559	7.
579	195	150	119	105	86	51	19	2	1 306	8.
676	217	161	150	124	93	39	34	-	1 494	9.
623	241	189	203	181	140	86	50	1	1 714	10.
1 057	477	408	379	334	293	186	127	6	3 267	11.
429	217	222	216	169	150	93	60	-	1 556	12.
591	369	338	313	286	219	144	102	-	2 362	13.
840	323	261	232	188	113	55	37	1	2 050	14.
456	181	173	107	104	61	30	14	4	1 130	15.
748	507	468	456	411	348	194	98	1	3 231	16.
463	336	279	277	238	171	50	24	-	1 838	17.
132	108	72	82	77	85	32	18	1	607	18.
14 452	5 678	4 929	4 313	3 660	2 784	1 580	937	30	38 363	
5 182	1 553	1 292	1 049	814	579	336	177	8	10 990	I.
1 671	573	573	429	381	300	194	135	3	4 259	II.
2 260	793	654	570	477	325	180	95	5	5 359	III.
2 109	935	819	798	684	583	365	237	7	6 537	IV.
1 887	873	772	652	578	393	229	153	5	5 542	V.
1 343	951	819	815	726	604	276	140	2	5 676	VI.

Bygder. Bilag 29. Kommunal skatteligning for 1907 (skatte-

Indtægtsklasser.	Østlandet.			Oplandene.		
	Gjennem- snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.	Gjennem- snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	347	8.55	2.47	323	8.31	2.57
600— 800 -	656	18.76	2.86	675	30.49	4.52
800— 1 000 -	863	30.79	3.57	875	51.91	5.93
1 000— 1 200 -	1 056	50.17	4.75	1 073	75.56	7.04
1 200— 1 500 -	1 297	70.80	5.46	1 316	106.72	8.11
1 500— 2 000 -	1 668	110.64	6.63	1 691	157.77	9.33
2 000— 3 000 -	2 322	180.81	7.79	2 381	253.37	10.64
3 000— 4 000 -	3 306	279.75	8.46	3 379	388.86	11.51
4 000— 5 000 -	4 299	392.20	9.12	4 399	518.51	11.79
5 000— 6 000 -	5 258	518.76	9.87	5 405	693.11	12.82
6 000— 7 000 -	6 284	607.14	9.66	6 377	835.62	13.10
7 000— 8 000 -	7 278	779.55	10.71	7 432	989.43	13.31
8 000— 9 000 -	8 251	827.75	10.03	8 428	1 095.89	13.00
9 000— 10 000 -	9 382	1 022.78	10.90	9 471	1 272.32	13.43
10 000— 15 000 -	11 810	1 287.58	10.90	11 952	1 597.76	13.37
15 000— 20 000 -	17 028	1 960.86	11.52	17 072	2 345.21	13.74
20 000 kr. og derover	56 351	5 303.08	9.41	32 725	4 463.88	13.64
Tilsammen			5.05			6.00
	Trøndelagen.			Nordlandet.		
Under 600 kr.	268	8.38	3.13	315	15.07	4.79
600— 800 -	662	31.05	4.69	656	40.10	6.11
800— 1 000 -	886	49.84	5.62	853	58.91	6.90
1 000— 1 200 -	1 069	69.88	6.54	1 058	76.69	7.25
1 200— 1 500 -	1 318	94.45	7.17	1 306	103.35	7.91
1 500— 2 000 -	1 684	127.43	7.57	1 685	140.78	8.36
2 000— 3 000 -	2 363	192.85	8.16	2 345	213.77	9.11
3 000— 4 000 -	3 376	281.45	8.34	3 292	325.42	9.89
4 000— 5 000 -	4 340	396.72	9.14	4 344	417.10	9.60
5 000— 6 000 -	5 339	512.00	9.59	5 290	498.98	9.43
6 000— 7 000 -	6 271	550.04	8.77	6 369	658.94	10.35
7 000— 8 000 -	7 387	834.87	11.30	7 228	717.56	9.93
8 000— 9 000 -	8 253	822.58	9.97	8 214	759.00	9.24
9 000— 10 000 -	9 240	1 092.40	11.82	9 150	1 021.00	11.16
10 000— 15 000 -	11 768	1 172.38	9.96	11 952	1 578.91	13.21
15 000— 20 000 -	17 561	1 747.00	9.95	17 275	4 068.43	23.55
20 000 kr. og derover	35 436	3 217.71	9.08	124 561	7 970.50	6.40
Tilsammen			4.61			6.17

procenten i de forskjellige indtægtsklasser).

Indtægtsklasser.	Sørlandet.			Vestlandet.		
	Gjennem- snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.	Gjennem- snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.....	339	12.12	3.57	278	10.05	3.61
600— 800 -	662	30.92	4.67	663	32.58	4.91
800— 1 000 -	860	50.48	5.87	870	47.85	5.50
1 000— 1 200 -	1 074	73.83	6.87	1 075	67.59	6.29
1 200— 1 500 -	1 316	103.38	7.86	1 303	85.07	6.53
1 500— 2 000 -	1 691	154.90	9.16	1 687	119.83	7.10
2 000— 3 000 -	2 362	235.55	9.97	2 343	175.79	7.50
3 000— 4 000 -	3 380	349.59	10.34	3 352	249.74	7.45
4 000— 5 000 -	4 358	490.72	11.26	4 450	361.56	8.13
5 000— 6 000 -	5 340	617.25	11.56	5 331	462.70	8.68
6 000— 7 000 -	6 472	793.84	12.27	6 173	508.90	8.24
7 000— 8 000 -	7 387	776.00	10.51	7 381	620.75	8.41
8 000— 9 000 -	8 428	930.45	11.04	8 296	783.62	9.45
9 000— 10 000 -	9 408	1 152.56	12.25	9 471	796.86	8.41
10 000— 15 000 -	11 834	1 565.48	13.23	11 682	1 172.24	10.03
15 000— 20 000 -	16 611	2 094.07	12.61	16 519	1 393.94	8.44
20 000 kr. og derover	57 611	6 212.81	10.78	55 874	4 474.26	8.01
Tilsammen			6.19			4.88
				Rikets bygder.		
Under 600 kr.....				307	10.01	3.26
600— 800 -				661	28.21	4.27
800— 1 000 -				867	43.60	5.03
1 000— 1 200 -				1 065	63.84	6.00
1 200— 1 500 -				1 306	88.06	6.74
1 500— 2 000 -				1 680	130.42	7.76
2 000— 3 000 -				2 346	205.09	8.74
3 000— 4 000 -				3 340	310.32	9.29
4 000— 5 000 -				4 344	426.95	9.83
5 000— 6 000 -				5 311	556.88	10.48
6 000— 7 000 -				6 320	660.76	10.46
7 000— 8 000 -				7 343	818.83	11.15
8 000— 9 000 -				8 316	894.80	10.76
9 000— 10 000 -				9 395	1 075.26	11.45
10 000— 15 000 -				11 840	1 391.02	11.75
15 000— 20 000 -				16 973	2 080.39	12.26
20 000 kr. og derover				53 821	5 176.10	9.62
Tilsammen						5.37

Byer.

Bilag 30. Kommunal skatteligning for 1907

Indtægtsklasser.	Kristiania.					
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Gjennemsnitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	14 556	5 513 020	38 711	379	2.66	0.70
600— 800 -	8 716	5 588 500	63 178	641	7.25	1.13
800— 1 000 -	18 573	15 737 200	201 841	847	10.87	1.28
1 000— 1 200 -	9 037	9 236 200	186 331	1 022	20.62	2.02
1 200— 1 500 -	7 433	9 286 800	258 086	1 249	34.72	2.78
1 500— 2 000 -	4 486	7 276 900	327 489	1 622	73.00	4.50
2 000— 3 000 -	3 600	8 180 500	528 604	2 272	146.83	6.46
3 000— 4 000 -	1 694	5 437 000	443 845	3 210	262.01	8.16
4 000— 5 000 -	957	3 996 300	380 283	4 176	397.37	9.52
5 000— 6 000 -	544	2 777 400	298 400	5 106	548.53	10.74
6 000— 7 000 -	391	2 383 500	269 131	6 096	688.31	11.29
7 000— 8 000 -	204	1 455 200	177 976	7 133	872.43	12.23
8 000— 9 000 -	208	1 676 800	209 988	8 062	1 009.56	12.52
9 000—10 000 -	91	827 400	110 894	9 092	1 218.62	13.40
10 000—15 000 -	370	4 218 000	579 713	11 400	1 566.79	13.74
15 000—20 000 -	140	2 264 000	333 172	16 171	2 379.80	14.72
20 000 kr. og derover	285	15 972 900	2 508 008	56 045	8 800.00	15.70
Tilsammen	71 285	101 827 620	6 915 650			6.79
	Østlandet forøvrig.					
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	6 600	2 417 304	62 253	366	9.43	2.58
600— 800 -	6 770	4 412 880	80 932	652	11.95	1.83
800— 1 000 -	7 346	6 247 035	118 211	850	16.09	1.83
1 000— 1 200 -	3 356	3 439 610	99 480	1 025	29.64	2.83
1 200— 1 500 -	2 533	3 236 490	118 047	1 278	46.60	3.63
1 500— 2 000 -	1 665	2 724 130	136 315	1 636	81.87	5.00
2 000— 3 000 -	1 496	3 399 470	225 613	2 272	150.81	6.64
3 000— 4 000 -	706	2 297 555	184 955	3 254	261.98	8.03
4 000— 5 000 -	387	1 642 350	148 465	4 244	383.63	9.04
5 000— 6 000 -	224	1 159 850	115 880	5 178	517.32	9.93
6 000— 7 000 -	132	812 050	86 031	6 152	651.75	10.53
7 000— 8 000 -	76	545 350	60 286	7 176	793.24	11.03
8 000— 9 000 -	66	536 700	62 098	8 132	940.88	11.57
9 000—10 000 -	30	275 100	35 067	9 170	1 168.90	12.71
10 000—15 000 -	112	1 304 400	161 665	11 646	1 443.44	12.31
15 000—20 000 -	52	863 727	113 301	16 610	2 178.87	13.11
20 000 kr. og derover	108	5 951 680	807 906	55 108	7 480.61	13.57
Tilsammen	31 659	41 265 681	2 616 505			6.31

(skatydere og skatteprocent i de forskjellige indtægtsklasser).

Indtægtsklasser.	Oplandene.					
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Gjennem-snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	1 661	560 525	9 571	337	5.76	1.71
600— 800 -	929	588 390	12 703	633	13.67	2.16
800— 1 000 -	714	612 240	15 262	857	21.38	2.49
1 000— 1 200 -	282	291 100	8 933	1 032	31.68	3.07
1 200— 1 500 -	293	370 750	13 382	1 265	45.67	3.61
1 500— 2 000 -	238	410 030	18 318	1 723	76.97	4.47
2 000— 3 000 -	260	597 430	37 431	2 298	143.97	6.27
3 000— 4 000 -	133	435 200	32 535	3 272	244.62	7.48
4 000— 5 000 -	68	290 700	23 560	4 275	346.47	8.10
5 000— 6 000 -	39	207 550	17 829	5 322	457.15	8.59
6 000— 7 000 -	20	126 625	13 160	6 331	658.00	10.39
7 000— 8 000 -	10	71 900	6 712	7 190	671.20	9.34
8 000— 9 000 -	3	24 000	2 733	8 000	911.00	11.39
9 000—10 000 -	2	19 000	2 234	9 500	1 117.00	11.76
10 000—15 000 -	11	117 400	13 879	10 673	1 261.73	11.82
15 000—20 000 -	2	36 000	4 784	18 000	2 392.00	13.29
20 000 kr. og derover	19	742 800	88 553	39 095	4 660.68	11.92
Tilsammen	4 684	5 501 640	321 579			5.85
	Sørlandet.					
Under 600 kr.	4 379	1 488 554	45 814	340	10.46	3.08
600— 800 -	4 149	2 706 701	56 603	652	13.64	2.09
800— 1 000 -	3 647	3 142 990	85 013	862	23.31	2.70
1 000— 1 200 -	1 155	1 194 723	44 403	1 034	38.44	3.72
1 200— 1 500 -	1 095	1 381 257	63 212	1 261	57.73	4.58
1 500— 2 000 -	924	1 500 843	89 686	1 624	97.06	5.98
2 000— 3 000 -	911	2 116 358	170 251	2 323	186.88	8.04
3 000— 4 000 -	537	1 763 676	169 817	3 284	316.23	9.63
4 000— 5 000 -	226	963 453	103 267	4 263	456.93	10.72
5 000— 6 000 -	137	722 260	84 579	5 272	617.36	11.71
6 000— 7 000 -	82	513 010	61 344	6 256	748.10	11.96
7 000— 8 000 -	51	373 050	49 472	7 315	970.04	13.26
8 000— 9 000 -	36	295 430	42 596	8 206	1 183.22	14.42
9 000—10 000 -	31	286 930	38 879	9 256	1 254.16	13.55
10 000—15 000 -	63	733 585	106 127	11 644	1 684.56	14.47
15 000—20 000 -	22	366 986	57 800	16 681	2 627.27	15.75
20 000 kr. og derover	44	2 011 200	334 579	45 709	7 604.07	16.64
Tilsammen	17 489	21 561 006	1 603 442			7.44

Byer.

Bilag 30 (forts.). Kommunal skatteligning for 1907

Indtægtsklasser.	Vestlandet.					
	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Gjennem- snitlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	6 829	2 704 072	44 197	396	6.47	1.63
600— 800 -	7 437	4 846 724	66 091	652	8.89	1.36
800— 1 000 -	6 952	5 788 278	96 721	833	13.91	1.67
1 000— 1 200 -	2 611	2 682 410	76 683	1 027	29.37	2.86
1 200— 1 500 -	2 257	2 832 472	103 597	1 255	45.90	3.66
1 500— 2 000 -	1 535	2 497 829	127 782	1 627	83.25	5.12
2 000— 3 000 -	1 619	3 677 645	257 670	2 272	159.15	7.01
3 000— 4 000 -	725	2 344 720	203 442	3 234	280.61	8.68
4 000— 5 000 -	444	1 868 910	188 924	4 209	425.50	10.11
5 000— 6 000 -	252	1 299 420	142 915	5 156	567.12	11.00
6 000— 7 000 -	180	1 105 520	132 284	6 142	734.91	11.97
7 000— 8 000 -	103	736 500	95 606	7 150	928.21	12.98
8 000— 9 000 -	73	591 775	80 676	8 107	1 105.15	13.63
9 000—10 000 -	35	321 400	45 088	9 183	1 288.23	14.03
10 000—15 000 -	139	1 602 600	227 295	11 529	1 635.22	14.18
15 000—20 000 -	57	926 500	136 619	16 254	2 396.82	14.75
20 000 kr. og derover	126	6 094 400	973 987	48 368	7 730.06	15.98
Tilsammen	31 374	41 921 175	2 999 577			7.16
	Trøndelagen.					
Under 600 kr.	3 779	1 383 875	25 740	366	6.81	1.86
600— 800 -	4 385	2 861 920	38 762	653	8.84	1.37
800— 1 000 -	5 528	4 631 185	79 025	838	14.30	1.71
1 000— 1 200 -	1 643	1 682 170	37 354	1 024	22.74	2.23
1 200— 1 500 -	1 635	2 071 610	61 946	1 267	37.89	2.99
1 500— 2 000 -	1 083	1 790 950	82 428	1 654	76.11	4.60
2 000— 3 000 -	1 154	2 609 500	156 319	2 261	135.46	5.99
3 000— 4 000 -	503	1 628 550	120 858	3 238	240.27	7.43
4 000— 5 000 -	289	1 206 100	104 890	4 173	362.94	8.70
5 000— 6 000 -	162	831 450	76 425	5 132	471.76	9.11
6 000— 7 000 -	123	753 300	76 778	6 124	624.21	10.11
7 000— 8 000 -	82	587 400	66 259	7 163	808.04	11.23
8 000— 9 000 -	49	397 000	46 637	8 102	951.78	11.73
9 000—10 000 -	22	199 900	26 228	9 086	1 192.18	13.11
10 000—15 000 -	84	938 700	121 944	11 175	1 451.71	12.91
15 000—20 000 -	40	659 500	83 776	16 488	2 094.40	12.70
20 000 kr. og derover	68	3 072 500	431 453	45 184	6 344.90	14.00
Tilsammen	20 629	27 305 610	1 636 822			5.9

(skatydere og skatteprocent i de forskjellige indtægtsklasser).

Nordlandet.						
Indtægtsklasser.	Antal skatydere.	Antat indtægt.	Samlet skat.	Gjennemsnittlig indtægt.	Skat pr. skatyder.	Skat pr. 100 kr. antat indtægt.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Under 600 kr.	2 641	965 385	17 018	366	6.44	1.76
600— 800 -	1 596	1 037 100	22 556	650	14.13	2.17
800— 1 000 -	1 019	858 400	22 099	842	21.69	2.57
1 000— 1 200 -	593	613 150	20 183	1 034	34.04	3.29
1 200— 1 500 -	499	632 250	24 255	1 267	48.61	3.84
1 500— 2 000 -	403	653 550	32 437	1 622	80.49	4.96
2 000— 3 000 -	347	793 450	52 991	2 287	152.71	6.68
3 000— 4 000 -	183	604 650	47 718	3 304	260.75	7.89
4 000— 5 000 -	99	418 750	35 809	4 230	361.71	8.55
5 000— 6 000 -	44	231 050	23 296	5 251	529.45	10.08
6 000— 7 000 -	59	365 650	38 192	6 197	647.32	10.44
7 000— 8 000 -	12	84 200	9 282	7 017	773.50	11.02
8 000— 9 000 -	16	131 800	14 327	8 238	895.44	10.87
9 000—10 000 -	8	73 700	9 482	9 213	1 185.25	12.87
10 000—15 000 -	19	209 000	25 658	11 000	1 350.42	12.28
15 000—20 000 -	10	171 500	21 766	17 150	2 176.60	12.69
20 000 kr. og derover	18	1 285 300	141 548	71 406	7 863.78	11.01
Tilsammen	7 566	9 128 885	558 617			6.12
Rikets byer.						
Under 600 kr.	40 445	15 032 735	243 304	372	6.02	1.62
600— 800 -	33 982	22 042 215	340 825	649	10.03	1.55
800— 1 000 -	43 779	37 017 328	618 172	846	14.12	1.67
1 000— 1 200 -	18 677	19 139 363	473 367	1 025	25.34	2.47
1 200— 1 500 -	15 745	19 811 629	642 525	1 258	40.81	3.24
1 500— 2 000 -	10 334	16 854 232	814 455	1 631	78.81	4.83
2 000— 3 000 -	9 387	21 374 353	1 428 879	2 277	152.22	6.69
3 000— 4 000 -	4 481	14 511 351	1 203 170	3 238	268.50	8.29
4 000— 5 000 -	2 470	10 386 563	985 198	4 205	398.87	9.49
5 000— 6 000 -	1 402	7 228 980	759 324	5 156	541.60	10.50
6 000— 7 000 -	987	6 059 655	676 920	6 139	685.84	11.17
7 000— 8 000 -	538	3 853 600	465 593	7 163	865.41	12.08
8 000— 9 000 -	451	3 653 505	459 055	8 101	1 017.86	12.56
9 000—10 000 -	219	2 003 430	267 872	9 148	1 223.16	13.37
10 000—15 000 -	798	9 123 685	1 236 281	11 433	1 549.22	13.55
15 000—20 000 -	323	5 288 213	751 218	16 372	2 325.75	14.21
20 000 kr. og derover	668	35 130 780	5 286 034	52 591	7 913.22	15.05
Tilsammen	184 686	248 511 617	16 652 192			6.71

**Bilag 31. Kommunal skatteligning for 1907 (specifikation for
Byer. —————)**

	I n d t æ g t s -											
	Indtil 300 kr.											
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Til- sammen.	1. kl.	2. kl.	
1. Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Østlandet forøvrig	1 030 (118)	31	3 (2)	3 (1)	1	-	-	-	1 068 (121)	1 004 (271)	102 (16)	
3. Oplandene	672	21	-	-	-	-	-	-	693	485	13	
4. Sørlandet	376	25	2	1	1	1	-	-	406	790 (174)	129	
5. Vestlandet	384	13	-	-	-	-	-	-	397	881	49	
6. Trøndelagen	617	5	-	-	-	-	-	-	622	471	28	
7. Nordlandet	760 (146)	21	6	1	2	1	2	-	793 (146)	575 (37)	67 (4)	
Tilsammen	3 839	116	11	5	4	2	2	-	3 979	4 206	388	

Bilag 31 (forts.).

	I n d t æ g t s k l a s s e r .									
	501—600 kr.									
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Til- sammen.	
Kristiania	4 165	-	-	-	-	-	-	-	-	4 165
Østlandet forøvrig	1 061 (8)	142 (3)	109	70	43	25	22	14	1 486 (11)	
Oplandene	300	67	49	43	32	24	10	7	532	
Sørlandet	691	248 (3)	122	87	62	19	14	2	1 245 (5)	
Vestlandet	1 765	719	350	269	76	52	22	12	3 265	
Trøndelagen	550	248	203	122	25	12	7	10	1 177	
Nordlandet	430 (29)	151 (22)	120 (16)	75	42	18	18	6	860 (67)	
Tilsammen	8 962	1 575	953	666	280	150	93	51	12 730	

¹⁾ Opgave mangler fra Langesund og Stathelle.

Tallene i parentes gjælder for de byer, som alene har 4 klasser. Disse tal er indbefattet i totalsummerne.

katydere med indtægt under 600 kroner efter forsørgelsesbyrde samt katydere¹⁾.

klasser.															Nr.	
301—400 kr.							401—500 kr.									
1. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	Til- sammen.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.		Til- sammen.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
29	14	3	1	-	-	1 153 (287)	1 336 (157)	199 (26)	90 (6)	68 (1)	36	18	8	4	1 759 (190)	2.
7	1	1	-	-	-	507	212	28	22	15	7	3	-	-	287	3.
35	10	5	4	1	1	975 (174)	720 (57)	168	79	33	10	5	3	-	1 018 (57)	4.
24	7	1	1	-	-	963	2 037	167	101	30	24	16	3	1	2 379	5.
3	-	-	-	-	-	502	460	147	30	16	10	2	3	-	668	6.
29	5	1	-	-	-	677 (41)	514 (52)	113 (9)	69	53	15	10	-	-	774 (61)	7.
127	37	11	6	1	1	4 777	5 279	822	391	215	102	54	17	5	6 885	

Mindsteskatydere.

Indtægtsklasser.

400—500 kr. 501—600 kr. over 600 kr. Tilsammen.

Kristiania	12 833	763	6 233	19 829
Østlandet førøvrig.....	1 111	245	1 165	2 521
Opplandene	13	10	4	27
Sørlandet	925	184	698	1 807
Vestlandet	2 091	427	2 419	4 937
Frøndelagen	1 191	564	1 922	3 677
Nordlandet.....	172	89	345	606
Tilsammen	18 336	2 282	12 786	33 404

Bilag 32. Oversigt over de i landdistrikterne benyttede skatte- (degressions-) tabeller¹⁾.

Skattedistrikter.

Tabel I.

Smaalene: Askim, Rakkestad, Eidsberg, Rødenes, Rømskogen, Spydeberg, Aremark, Ømark, Id, Berg, Skjeberg, Borge, Torsnes, Tune, Glemminge, Onsø, Raade, Vaaler, Hobøl, Rygge, Moss.

Akershus: Vestby, Urskog, Blaker, Høland, Setskogen, Enebak, Fet, Sørum, Skedsmo, Nittedal, Ullensaker, Eidsvold, Nannestad, Hurdalen.

Hedemarken: Nes, Søndre Odalen, Nordre Odalen, Eidskogen, Vinger, Brandval, Grue, Hof, Aasnes, Vaaler, Sollien, Ytre Rendalen, Lille-Elvedalen, Kvikne og Inset.

Kristians: Nordre Frøn, Østre Toten, Jevnaker, Gran, Brandbu.

Buskerud: Hole, Norderhov, Aadalen, Nes, Flaa, Sigdal, Krødsherred, Modum, Øvre Eker, Nedre Eker, Hurum, Røllag.

Jarlsberg og Larvik: Hof, Vaale, Borre, Andebu, Stokke, Tjømø, Sandeherred, Tjølling, Fredriksvern.

Bratsberg: Drangedal, Hollen, Saude, Gransherred, Hjartdal, Kviteseid, Nissedal, Laardal.

Nedenes: Aamli, Mykland, Herefoss, Frøland, Hisø, Høvaag, Birkenes, Bykle.

Lister og Mandal: Oddernes, Randø Sund, Vennesla, Halsaa og Hartmark, Holme, Øislebø, Laudal, Finsland, Bjelland, Grindum, Aaseral, Aa, Austad, Kvaas, Øvre Siredalen.

Stavanger: Heskestad, Helleland, Høiland, Vikedal, Vats.

Søndre Bergenhus: Alversund.

Nordre Bergenhus: Leikanger, Lavik, Brekke, Stryn

Romsdal: Ulstein, Hjørundfjord, Ørskog, Søkkelven, Nesset, Tusteren, Aure, Valsøfjorden.

Søndre Trondhjem: Roan, Agdenes, Sørfroya, Fillan, Orkedalen, Røros, Singasaas, Børsen, Klæbu.

¹⁾ Jfr. Finansdepartementets cirkulære av 20 august 1891.

Nordre Trondhjem: Hegre, Meraker, Stjørdalen, Laanke, Skatval, Egge, Lierne, Klingen, Gravik.

Nordland: Hatfjelldalen, Træna, Kjerringøy, Tysfjord, Evenes, Borge, Moskenes.

Finmarken: Talvik, Kistrand.

Tabel II.

Akershus: Aas, Asker.

Hedemarken: Ringsaker, Vang, Furnes, Løiten, Romedal, Aamot.

Kristians: Søndre Land.

Buskerud: Lier, Flesberg, Nore, Opdal.

Jarlsberg og Larvik: Skoger, Strømsgodset.

Bratsberg: Bø, Hitterdal.

Nedenes: Dybvaag, Fløsta, Fjære.

Lister og Mandal: Hægebostad og Eiken.

Nordre Bergenhus: Lyster.

Romsdal: Aasgaard.

Tabel III.

Hedemarken: Stange.

Buskerud: Røken.

Bratsberg: Eidanger, Slemdal.

Nedenes: Vestre Moland.

Søndre Trondhjem: Malvik.

Tabel V.

Akershus: Aker, Bærum.

Tabel VII.

Smaalenene: Skiptvet, Varteig.

Hedemarken: Øvre Rendalen.

Kristians: Dovre, Lesje, Vaage, Vang.

Buskerud: Hol.

Jarlsberg og Larvik: Strømmen, Konnerud, Ramnes, Sem, Lardal.

Bratsberg: Tinn, Vinje.

Lister og Mandal: Øvrebø, Hægeland, Herred, Fede, Hitterø, Nes.

Stavanger: Ekersund, Ogne, Gjesdal.

Søndre Bergenhus: Sveen, Vikebygd, Valestrand, Vossestranden.

Nordre Bergenhus: Sogndal, Aurland, Gulen.

Romsdal: Volden, Surendalen.

Søndre Trondhjem: Aa, Jøssund, Hitteren, Hevne, Stadsbygden, Meldalen, Opdal, Horg, Byneset, Tydalen.

Nordre Trondhjem: Leksviken, Frosten, Skogn, Ytterøen, Mosviken, Verran, Sparbu, Ogdalen, Beitstaden, Namdalseidet, Snaasen, Overhallen, Vemundvik, Fosnes, Flatanger, Vikten.

Nordland: Brønnøy, Vefsen, Sørfold, Dverberg.

Finmarken: Tanen, Nordvaranger, Vardø.

Tabel VIII.

Smaalenene: Trøgstad, Hvaler.

Akershus: Nes, Udenes, Fenstad.

Hedemarken: Trysil, Tønset, Tolgen.

Kristians: Søndre Fron, Ringeby, Øier, Vestre Gausdal, Vestre Toten, Vardal, Lunner, Søndre Aurdal, Etnedalen, Nordre Aurdal, Vestre Slidre.

Buskerud: Gol, Hemsedal, Aal, Torpe.

Jarlsberg og Larvik: Sande, Botne, Bruulanes, Hedrum.

Bratsberg: Sannikedal, Skaatø, Lunde, Hovin, Mo, Rauland.

Nedenes: Gjerstad, Tromø, Landvig, Eide, Evje, Hornnes.

Lister og Mandal: Søgne og Greipstad, Spind, Liknes.

Stavanger: Nærbø, Varhaug, Rennesø.

Søndre Bergenhus: Ulvik, Voss.

Nordre Bergenhus: Sulen, Ytre Holmedal, Indre Holmedal, Daviken, Breim.

Søndre Trondhjem: Aalen, Soknedalen, Selbu.

Nordre Trondhjem: Aasen, Værdalen, Levanger, Inderøen, Røra, Hustad, Stod.

Tabel IX,

d. e. den i lov av 15 april 1882 med tillægslov av 30 mai 1891 § 34 indtagne tabel, naar de i tabellens 1ste rubrik anførte brøker nedsættes med halvdelen (50 %).

Nordre Bergenhus: Hafslo, Aardal, Lærdal og Borgund, Balestrand, Vik, Kirkebø, Hyllestad, Askvold, Jølster, Førde, Naustdal, Bremanger, Selje, Eid, Hornindalen, Gloppen, Indviken.

Tromsø: Kvæfjord, Trondenes, Bjarkøy, Tranøy, Dyrøy, Berg, Torsken, Salangen, Maalselven, Lenvik, Hillesøy, Balsfjord, Malangen, Tromsøysund, Lyngen, Sørkjøl, Karlsøy.

Den i skattelovens § 34 indtagne tabel med ændringer i brøkerne.

Akershus: 1) Feiring.

Hedemarken: 2) Elverum.

Kristians: 3) Nordre Land.

1) Brøkerne $\frac{8}{10}$ nedsat til $\frac{6}{10}$. 2) Brøkerne $\frac{8}{10}$, $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$ og $\frac{2}{10}$ forandret til henholdsvis $\frac{8}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$ og $\frac{1}{10}$. 3) Brøkerne nedsat med $\frac{1}{10}$.

Lister og Mandal: ¹⁾ Søndre Undal, ¹⁾ Spangereid.

Stavanger: ²⁾ Klepp.

Søndre Bergenhus: ³⁾ Fane, ⁴⁾ Sund, ⁵⁾ Austevold, ⁵⁾ Møgster, ⁶⁾ Ullensvang, ⁷⁾ Granvin, ⁸⁾ Eidfjord, ⁹⁾ Vikør.

Tromsø: ¹⁰⁾ Ibbestad, ¹⁰⁾ Lavangen, ¹¹⁾ Skjervøy, ¹¹⁾ Nordreisa, ¹²⁾ Kvæningen.

Den i skattelovens § 34 indtagne tabel med forskjellige ændringer
(helt skattefrie og delvis skattefrie beløb).

Hedemarken: ¹³⁾ Storelvedalen.

Kristians: ¹⁴⁾ Lom, ¹⁵⁾ Østre Gausdal, ¹⁶⁾ Faaberg, ¹⁷⁾ Biri, ¹⁸⁾ Østre Slidre.

Bratsberg: ¹⁹⁾ Gjerpen, ²⁰⁾ Solum.

Nedenes: ¹⁷⁾ Holt, ²¹⁾ Øiestad, ²¹⁾ Østre Moland.

Lister og Mandal: ²²⁾ Tveid.

Søndre Bergenhus: ²³⁾ Aarstad.

Søndre Trondhjem: ²⁴⁾ Strinden.

Nordland: ²⁵⁾ Værøy.

Tromsø: ²⁶⁾ Sørreisa, ²⁷⁾ Bardu, ²⁸⁾ Helgøy.

**Ingen degressionstabel (avkortningen alene beroende paa
familiens størrelse).**

Akershus: ²⁹⁾ Frogn, ³⁰⁾ Nesodden, ³¹⁾ Oppegaard, ³²⁾ Gjerdrum.

Kristians: ³³⁾ Skaaker.

¹⁾ Brøkerne nedsat til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$. ²⁾ Brøkerne nedsat til $\frac{5}{10}$, $\frac{4}{10}$ og $\frac{2}{10}$.
³⁾ Nedsat til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$ og $\frac{2}{10}$. ⁴⁾ Nedsat til $\frac{3}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{2}{10}$ og $\frac{1}{10}$. ⁵⁾ Nedsat til det halve.
⁶⁾ Nedsat til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{2}{10}$. ⁷⁾ $\frac{3}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{10}$. ⁸⁾ $\frac{5}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{10}$. ⁹⁾ Kun anvendt brøkerne $\frac{6}{10}$ og $\frac{2}{10}$. ¹⁰⁾ $\frac{4}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$. ¹¹⁾ $\frac{5}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{2}{10}$. ¹²⁾ Overalt kun anvendt brøken $\frac{2}{10}$. ¹³⁾ Det helt skattefrie beløb forhøjet med 50 kr. i hver klasse og brøken $\frac{8}{10}$ nedsat til $\frac{6}{10}$. ¹⁴⁾ De helt skattefrie beløb er 100—275 kroner, brøkerne uforandret, men de delvis skattefrie indtægtsbeløb grupperet noget anderledes end efter § 34. ¹⁵⁾ De helt skattefrie beløb er 100—150—200—250—275—300—350—375. Brøkerne uforandret, men indtægtsbeløbene grupperet noget anderledes end § 34. ¹⁶⁾ Skattefrit 150 til 675, brøkerne forandret til $\frac{5}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{2}{10}$. ¹⁷⁾ Skattefrie beløb forhøjet med 50 kr. og brøkerne nedsat til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$. ¹⁸⁾ Tabel VIII reduceret med 25 % og med anvendelse av brøkerne $\frac{7}{10}$, $\frac{5}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{10}$. ¹⁹⁾ Skattefrit 300—510 kr. og benyttelse av brøkerne $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$. ²⁰⁾ Skattefrit 300 til 650 kr. Brøkerne uforandret. ²¹⁾ De skattefrie beløb forhøjet med 25 kr. og brøkerne nedsat med $\frac{1}{10}$. ²²⁾ Skattefrit 150—675 kr., brøkerne nedsat til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$. ²³⁾ Skattefrit 200—300—350—400—450—500—550—600 og kun med anvendelse av brøken $\frac{5}{10}$. ²⁴⁾ De helt skattefrie beløb forhøjet med 50 %. ²⁵⁾ De skattefrie beløb nedsat til det halve og brøkerne til $\frac{6}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$. ²⁶⁾ Saavel de helt skattefrie beløb som brøkerne nedsat til det halve. ²⁷⁾ Skattefrit 100—150—180—210—230—250—265—280 og med anvendelse av brøkerne $\frac{6}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{10}$. ²⁸⁾ Alle brøker nedsat til $\frac{1}{10}$ og det skattefrie beløb nedsat til det halve. ²⁹⁾ 250—300—350—400—475—550—600—650 kroner. ³⁰⁾ 350—400—450—500—600—700—800—900 kr. ³¹⁾ 350 til 700 kr. ³²⁾ 250 til 600 kr. ³³⁾ 150 til 500 kroner.

Jarlsberg og Larvik: ¹⁾Nøterø.

Bratsberg: ²⁾Bamle, ³⁾Fyresdal.

Nedenes: ⁴⁾Vegaarsheien, ⁵⁾Søndeled, ⁴⁾Vegusdal, ⁶⁾Iveland, ⁶⁾Bygland, ¹⁾Valle.

Lister og Mandal: ⁴⁾Vigmostad, ⁴⁾Konsmo, ¹⁾Vanse, ¹⁾Fjotland, ¹⁾Bakke, ¹⁾Gyland, ¹⁾Tonstad.

Stavanger: ¹⁾Sogndal, ¹⁾Lund, ¹⁾Bjerkreim, ⁷⁾Time, ¹⁾Haaland, ⁴⁾Frue, ⁴⁾Randeberg, ⁴⁾Riskekverven, ¹⁾Sandeid, ¹⁾Imslund, ¹⁾Nerstrand, ¹⁾Sjernerø, ¹⁾Hjelmeland, ¹⁾Fister, ¹⁾Aardal, ¹⁾Jelsa, ¹⁾Erfjord, ¹⁾Sand, ⁸⁾Saude, ¹⁾Suldal, ¹⁾Høle, ⁹⁾Fossan, ¹⁾Strand, ¹⁾Finnø, ¹⁾Talgø, ¹⁾Kvitingsø, ¹⁾Mosterø, ¹⁾Skudenes, ¹⁾Aakre, ¹⁾Avaldsnes, ¹⁾Tysvær, ¹⁾Bokn, ¹⁰⁾Skjold, ¹⁾Torvestad, ¹⁾Utsire, ¹⁾Skaare.

Søndre Bergenhus: ¹⁾Strandebarm, ¹⁾Varaldsø, ¹⁾Kvinnherred, ¹⁾Skaanevik, ¹⁾Etne, ¹⁾Fjellberg, ¹⁾Bjoa, ¹⁾Ølen, ¹⁾Eid, ¹⁾Finnaas, ⁴⁾Stord, ¹¹⁾Fitjar, ¹⁾Tysnes, ¹⁾Opdal, ¹⁾Onarheim, ¹⁾Fuse, ¹⁾Haalandsdalen, ¹⁾Strandvik, ¹²⁾Os, ¹²⁾Samnanger, ¹³⁾Fjeld, ¹⁾Askøen, ¹⁾Haus, ¹⁾Bruvik, ¹⁾Hosanger, ¹⁾Hammer, ¹⁾Aasene, ¹⁾Herlø, ¹⁾Manger, ¹⁾Lindaas, ¹⁾Masfjorden, ¹⁾Røldal, ¹⁾Jondal, ¹⁾Evanger.

Nordre Bergenhus: ¹⁾Jostedalen, ¹⁾Vevring, ¹⁾Kinn.

Romsdal: ¹⁾Vannelven, ¹⁾Sande, ¹⁾Rovde, ¹⁾Herø, ¹⁾Leikanger, ¹⁾Ørsten, ¹⁾Vartdalsstranden, ¹⁾Sunnelven, ¹⁾Norddalen, ¹⁾Stranden, ¹⁾Stordalen, ¹⁾Skodje, ¹⁾Vatne, ¹⁾Borgund, ¹⁾Haram, ¹⁾Roald, ¹⁾Vestnes, ¹⁾Sylte, ¹⁾Eid, ¹⁾Vold, ¹⁾Grytten, ¹⁾Hen, ¹⁾Veø, ¹⁾Eresfjord og Vistdalen, ¹⁾Bolsø, ¹⁾Akerø, ¹⁾Sandø, ¹⁾Frænen, ¹⁾Bud, ¹⁾Grip, ¹⁾Frei, ¹⁾Øre, ¹⁾Gjemnes, ¹²⁾Tingvold, ¹⁾Strømsneset, ¹⁾Kvernes, ¹⁾Bremsnes, ¹⁾Kornstad, ¹⁾Eide, ¹⁾Øksendalen, ²⁾Ulvundeidet, ¹⁴⁾Sundalen, ¹⁾Stangvik, ¹⁵⁾Halse, ¹⁾Edø, ¹⁾Rindalen.

Søndre Trondhjem: ¹⁾Osen, ¹⁾Stoksund, ¹⁾Bjugn, ¹⁾Nes, ¹⁾Skjørn, ¹⁾Ørlandet, ¹⁾Nordfrøya, ¹⁾Sandstad, ¹⁾Rissen, ¹⁾Lensviken, ¹⁶⁾Rennebu, ⁴⁾Holtaalen, ¹⁾Støren, ¹⁾Budalen, ¹⁾Melhus, ¹⁾Flaa, ¹⁾Høilandet, ¹⁷⁾Leinstranden, ¹⁾Gjeitestranden, ¹⁾Børseskognen, ¹⁾Buviken.

Nordre Trondhjem: ¹⁾Grong, ¹⁾Høilandet, ¹⁾Nærø, ¹⁾Leka, ¹⁾Kolvereid, ¹⁾Foldereid.

Nordland: ¹⁾Bindalen, ¹⁾Vik, ¹⁾Velfjord, ¹⁾Vega, ¹⁾Tjøtta, ¹⁾Stamnes, ¹⁾Alstahaug, ¹⁾Herøy, ¹⁾Nesna, ¹⁾Dønnes, ¹⁾Hemnes, ¹⁾Mo, ¹⁾Lurøy, ¹⁾Rødøy, ¹⁾Meløy, ¹⁾Bodin, ¹⁾Gildeskaal, ¹⁾Beiarn, ¹⁾Skjerstad, ¹⁾Fauske, ¹⁾Saltdalen,

¹⁾ Den skattefrie del av hver inntægt bestemt efter det i landsskattelovens § 33 fastsatte minstebeløp for hver klasse (100, 150, 200, 250, 300, 350, 400 og 450 kroner. ²⁾ 120 til 470 kroner. ³⁾ 225 til 575 kroner. ⁴⁾ 150 til 500 kroner. ⁵⁾ 250 til 600 kroner. ⁶⁾ 200 til 550 kroner. ⁷⁾ 180 til 530 kroner. ⁸⁾ 80 til 360 kroner. ⁹⁾ 100 til 380 kroner. ¹⁰⁾ 60 til 270 kroner. ¹¹⁾ 100—140—180—220—260—280—300—320 kroner. ¹²⁾ 120 til 540 kroner. ¹³⁾ 50 til 400 kroner. ¹⁴⁾ 130 til 585 kroner. ¹⁵⁾ 150 til 570 kroner. ¹⁶⁾ 120—180—230—280—330—380—420 kroner. ¹⁷⁾ 200 til 760 kroner.

¹⁾Nordfold, ¹⁾Steigen, ¹⁾Ledingen, ¹⁾Hamarøy, ¹⁾Lødingen, ¹⁾Ankenes, ¹⁾Vaagan,
¹⁾Grimsey, ¹⁾Valberg, ¹⁾Buksnes, ¹⁾Hol, ¹⁾Flakstad, ¹⁾Hadsel, ¹⁾Bø, ¹⁾Øksnes,
¹⁾Sortland, ¹⁾Bjørnskin, ¹⁾Andenes.

Finmarken: ¹⁾Kautokeino, ¹⁾Alten, ¹⁾Loppen og Øksfjord, ¹⁾Hasvik,
¹⁾Maasø, ¹⁾Kjelvik, ¹⁾Kvalsund, ¹⁾Hammerfest, ¹⁾Karasjok, ¹⁾Lebesby, ¹⁾Næsseby,
¹⁾Polmak, ¹⁾Sydvaranger.

¹⁾ Den skattefrie del av hver inntækt bestemt efter det i landsskattelovens § 33 fastsatte mindstebeløp for hver klasse (100, 150, 200, 250, 300, 350, 400 og 450 kroner).

Bilag 33. Oversigt over skatbar

Byer.	Mindste- skattens beløp.	Skattefrit minimum.	Skatte- tabellen begynder med antat indtægt paa ¹⁾	Antal klasser.	Regnes hu- struen som for- sørget?	Skatbar			
						kr. 400.	kr. 600.	kr. 800.	kr. 1 000.
	Kr.	Kr.	Kr.			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fredrikshald	1.50	400 (1 000)	450 (1 050)	8	Ja	15 (0)	60 (0)	140 (0)	260 (0)
Sarpsborg	1.60	200 (480)	210 (490)	4	Nei	40 (0)	100 (12)	180 (40)	300 (80)
Fredrikstad	1.60	200 (500)	300 (600)	8	Ja	40 (0)	100 (5)	180 (30)	300 (70)
Moss	1.00	200 (450)	300 (500)	4	Ja				
Son	1.40	200 (550)	210 (560)	8	Nei	60 (0)	140 (10)	240 (55)	380 (115)
Hølen	2.00	200 (550)	210 (560)	8	Nei	40 (0)	100 (5)	180 (30)	300 (70)
Drøbak	1.20	200 (550)	210 (560)	8	Nei				
Kristiania	2.00	500 (1 200)	600 (1 300)	8	Ja	0	30 (0)	110 (0)	230 (0)
Hamar	1.00	200 (550)	250 (600)	8	Nei				
Kongsvinger	1.60	200 (750)	210 (760)	8	Nei	40 (0)	100 (0)	180 (10)	300 (50)
Lillehammer	1.50	300 (1 000)	400 (1 100)	8	Nei	20 (0)	80 (0)	160 (0)	280 (0)
Gjøvik	2.00	200 (550)	250 (600)	8	Nei	80 (0)	160 (20)	240 (100)	360 (180)
Hønefoss	1.00	200 (550)	210 (560)	8	Ja				
Drammen	1.00	400 (1 100)	410 (1 110)	8	Nei	0	60 (0)	140 (0)	260 (0)
Kongsberg	0.50	250 (750)	300 (800)	8	Nei	30 (0)	90 (0)	170 (10)	290 (50)
Svelviken	1.50	200 (550)	210 (560)	8	Nei	80 (0)	160 (15)	260 (80)	400 (160)
Holmestrand	1.50	200 (550)	300 (600)	8	Nei				
Horten	1.00	400 (750)	450 (800)	8	Nei	0	60 (0)	140 (10)	260 (50)
Aasgaardstrand	?	200 (550)	210 (560)	8	Nei				
Tønsberg	1.60	200 (550)	210 (560)	8	Nei				
Sandefjord	-	200 (480)	210 (490)	4	Nei	100 (0)	220 (48)	360 (136)	540 (236)
Larvik	2.00	350 (1 050)	400 (1 100)	8	Nei	10 (0)	70 (0)	150 (0)	270 (0)
Kragerø	2.00	200 (550)	210 (560)	8	Ja				
Brevik	-	350 (450)	400 (500)	4	Nei	80 (0)	180 (36)	300 (104)	460 (184)
Porsgrund	2.00	310 (750)	320 (760)	4	Ja	40 (0)	120 (0)	200 (30)	320 (110)
Skien	2.00	500 (850)	550 (900)	8	Ja	0	30 (0)	110 (0)	230 (30)
Risør	1.50	250 (550)	300 (600)	8	Nei				
Tvedestrand	?	200 (550)	300 (600)	8	Nei				
Arendal	2.00	200 (800)	300 (900)	8	Ja	100 (0)	200 (0)	340 (0)	520 (100)
Grimstad	1.20	200 (550)	250 (600)	8	Ja	30 (0)	90 (5)	170 (30)	290 (70)
Lillesand	2.00	200 (480)	210 (490)	4	Nei				
Kristiansand	1.00	500 (1 000)	510 (1 010)	8	Ja	0	30 (0)	110 (0)	230 (0)
Mandal	1.50	300 (600)	400 (700)	8	Ja	20 (0)	80 (0)	160 (20)	280 (80)
Farsund	1.00	200 (550)	210 (560)	8	Ja	80 (0)	160 (20)	260 (100)	400 (180)
Flekkefjord	1.50	200 (550)	210 (560)	8	Nei				

¹⁾ De i parenteserne anførte tal gjælder den høieste klasse, mens tallene forøvrig gjælder 1ste klasse, 10 kroner over det skattefri minimum.

indtægt og skattefrit minimum i byerne.

indtægt ved en antat indtægt¹⁾ av

kr. 1 500.	kr. 2 000.	kr. 3 000.	kr. 4 000.	kr. 5 000.	kr. 8 000.	kr. 10 000.	kr. 20 000.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
320 (150)	1 100 (370)	2 100 (930)	3 100 (1 630)	4 100 (2 430)	7 100 (5 330)	9 100 (7 330)	19 100 (17 330)
360 (240)	1 140 (460)	2 140 (1 020)	3 140 (1 700)	4 140 (2 500)	7 140 (5 400)	9 140 (7 400)	19 140 (17 400)
360 (220)	1 140 (440)	2 140 (1 000)	3 140 (1 700)	4 140 (2 500)	7 140 (5 400)	9 140 (7 400)	19 140 (17 400)
som Sarpsborg.							
790 (315)	1 280 (585)	2 280 (1 245)	3 280 (2 045)	4 280 (2 945)	7 280 (5 945)	9 280 (7 945)	19 280 (17 945)
360 (220)	1 140 (440)	2 140 (1 000)	3 140 (1 700)	4 140 (2 500)	7 140 (5 400)	9 140 (7 400)	19 140 (17 400)
som Son.							
590 (100)	1 070 (320)	2 070 (880)	3 070 (1 580)	4 070 (2 380)	7 070 (5 280)	9 070 (7 280)	19 070 (17 280)
som Hølen.							
360 (200)	1 140 (420)	2 140 (980)	3 140 (1 680)	4 140 (2 480)	7 140 (5 480)	9 140 (7 480)	19 140 (17 480)
340 (150)	1 120 (370)	2 120 (930)	3 120 (1 630)	4 120 (2 430)	7 120 (5 330)	9 120 (7 330)	19 120 (17 330)
720 (380)	1 200 (600)	2 200 (1 160)	3 200 (1 860)	4 200 (2 660)	7 200 (5 560)	9 200 (7 560)	19 200 (17 560)
som Hølen.							
320 (130)	1 100 (350)	2 100 (910)	3 100 (1 610)	4 100 (2 410)	7 100 (5 310)	9 100 (7 310)	19 100 (17 310)
350 (200)	1 130 (420)	2 130 (980)	3 130 (1 680)	4 130 (2 480)	7 130 (5 380)	9 130 (7 380)	19 130 (17 380)
310 (370)	1 300 (620)	2 300 (1 240)	3 300 (2 040)	4 300 (2 940)	7 300 (5 940)	9 300 (7 940)	19 300 (17 940)
som Hølen.							
320 (200)	1 100 (420)	2 100 (980)	3 100 (1 680)	4 100 (2 480)	7 100 (5 380)	9 100 (7 380)	19 140 (17 380)
som Hølen.							
som Hølen.							
990 (536)	1 480 (916)	2 480 (1 776)	3 480 (2 676)	4 480 (3 576)	7 480 (6 476)	9 480 (8 476)	19 480 (18 476)
330 (140)	1 110 (360)	2 110 (920)	3 110 (1 620)	4 110 (2 420)	7 110 (5 320)	9 110 (7 320)	19 110 (17 320)
som Hølen.							
390 (444)	1 380 (764)	2 380 (1 524)	3 380 (2 504)	4 380 (3 404)	7 380 (6 304)	9 380 (8 304)	19 380 (18 304)
380 (310)	1 160 (530)	2 160 (1 090)	3 160 (1 770)	4 160 (2 570)	7 160 (5 470)	9 160 (7 470)	19 160 (17 470)
590 (180)	1 070 (400)	2 070 (960)	3 070 (1 660)	4 070 (2 460)	7 070 (5 360)	9 070 (7 360)	19 070 (17 360)
som Son.							
som Hølen.							
970 (370)	1 460 (720)	2 460 (1 540)	3 460 (2 440)	4 460 (3 340)	7 460 (6 240)	9 460 (8 240)	19 460 (18 240)
350 (220)	1 130 (440)	2 130 (1 000)	3 130 (1 700)	4 130 (2 500)	7 130 (5 400)	9 130 (7 400)	19 130 (17 400)
som Sarpsborg.							
590 (150)	1 070 (370)	2 070 (930)	3 070 (1 630)	4 070 (2 430)	7 070 (5 320)	9 070 (7 320)	19 070 (17 320)
340 (210)	1 120 (480)	2 120 (990)	3 120 (1 690)	4 120 (2 490)	7 120 (5 390)	9 120 (7 390)	19 120 (17 390)
780 (390)	1 260 (660)	2 260 (1 320)	3 260 (2 020)	4 260 (2 820)	7 260 (5 720)	9 260 (7 720)	19 260 (17 730)
som Hølen.							

Hvor der kun er henvist til den i skatteloven indtagne tabel, har man regnet tabellen for at begynde med

Bilag 33 (forts.). Oversigt over skatbar

Byer.	Mindste- skattens beløp.	Skattefrit minimum.		Skatte- tabellen begynder med en antat indtægt paa		Antal klasser.	Regnes hu- struen som for- sørget?	Skatbar					
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Sogndal	1.50	200	(550)	210	(560)	8	Nei						
Egersund	1.60	200	(550)	250	(600)	8	Nei						
Sandnes	1.50	200	(550)	210	(560)	8	Nei						
Stavanger	1.00	300	(750)	310	(760)	8	Ja	20 (0)	80 (0)	160 (10)	280 (50)		
Skudeneshavn	1.50	200	(550)	210	(560)	8	Nei						
Kopervik	1.60	200	(550)	210	(560)	8	Nei						
Haugesund	1.00	200	(480)	210	(490)	4	Nei	60 (0)	140 (24)	240 (72)	380 (132)		
Bergen	1.00	440	(1 040)	450	(1 050)	8	Nei	0	48 (0)	128 (0)	248 (0)		
Florø	1.00	200	(550)	210	(560)	8	Ja						
Aalesund	1.20	200	(480)	210	(490)	4	Ja						
Molde	1.20	200	(550)	210	(560)	8	Ja						
Kristiansund	1.20	400	(750)	450	(800)	8	Ja						
Trondhjem	1.00	500	(1 200)	600	(1 400)	8	Ja	0	30 (0)	110 (0)	230 (0)		
Levanger	1.25	200	(480)	210	(490)	4	Nei						
Stenkjær	1.00	200	(480)	220	(500)	4	Nei						
Namsos	1.50	200	(550)	210	(560)	8	Nei						
Mosjøen	2.00	200	(480)	210	(490)	4	Nei						
Bodø	1.50	200	(550)	210	(560)	8	Nei	48 (0)	120 (5)	232 (45)	360 (97)		
Narvik	2.00	200	(550)	250	(600)	8	Nei	48 (0)	120 (5)	232 (45)	360 (97)		
Tromsø	1.00	300	(650)	350	(700)	8	Nei	20 (0)	80 (0)	160 (20)	280 (60)		
Harstad	1.50	200	(550)	250	(600)	8	Nei	60 (0)	164 (10)	300 (64)	468 (140)		
Hammerfest	2.00	200	(550)	250	(650)	8	Nei						
Vadsø	2.00	200	(550)	400	(600)	8	Ja	80 (0)	180 (15)	280 (80)	400 (160)		
Vardø	2.00	200	(550)	250	(600)	8	Nei						

indtægt og skattefrit minimum i byerne.

indtægt ved en antat indtægt av

kr. 1500.	kr. 2000.	kr. 3000.	kr. 4000.	kr. 5000.	kr. 8000.	kr. 10 000.	kr. 20 000.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
			som Son. som Hølen. som Son.				
640 (200)	1 120 (420)	2 120 (880)	3 120 (1 680)	4 120 (2 480)	7 120 (5 380)	9 120 (7 380)	19 120 (17 380)
			som Son. som Son.				
790 (342)	1 280 (612)	2 280 (1 272)	3 280 (2 052)	4 280 (2 952)	7 280 (5 952)	9 280 (7 952)	19 280 (17 952)
608 (142)	1 088 (362)	2 088 (922)	3 088 (1 622)	4 088 (2 422)	7 088 (5 322)	9 088 (7 322)	19 088 (17 322)
			som Hølen. som Sarpsborg. som Hølen. som Horten.				
590 (100)	1 070 (320)	2 070 (880)	3 070 (1 580)	4 070 (2 380)	7 070 (5 280)	9 070 (7 280)	19 070 (17 280)
			som Sarpsborg. som Sarpsborg. som Hølen. som Sarpsborg.				
916 (291)	1 416 (549)	2 416 (1 209)	3 416 (1 989)	4 416 (2 909)	7 416 (5 909)	9 416 (7 909)	19 416 (17 909)
804 (291)	1 304 (549)	2 304 (1 209)	3 304 (2 029)	4 304 (3 029)	7 304 (6 029)	9 304 (8 029)	19 304 (18 029)
640 (210)	1 120 (430)	2 120 (990)	3 120 (1 690)	4 120 (2 490)	7 120 (5 390)	9 120 (7 390)	19 120 (17 390)
968 (388)	1 468 (708)	2 468 (1 468)	3 468 (2 408)	4 468 (3 408)	7 468 (6 408)	9 468 (8 408)	19 468 (18 408)
			som Hølen.				
760 (400)	1 240 (670)	2 240 (1 270)	3 240 (1 970)	4 240 (2 770)	7 240 (5 670)	9 240 (7 670)	19 240 (17 670)
			som Vadsø.				

Forts. (Suite.)

- Nr. 37. Socialstatistik. V. Om Børn, fødte udenfor Ægteskab. (*Statistique sociale. V. Enfants illégitimes.*)
- 38. Rekrutering 1906. (*Recrutement.*)
- 39. Socialstatistik. VI. Arbejdsledigheds-Tællinger i 1905 og 1906. (*Statistique sociale. VI. Dénombrements du chômage en 1905 ou 1906.*)
- 40. Norges kommunale Finanser 1904. (*Finances des communes.*)
- 41. Kriminalstatistik 1903 og 1904. (*Justice criminelle.*)
- 42. Socialstatistik. VII. Arbejds- og Lønningsforhold ved Sagbrug og Høvlerier (*Statistique sociale. VII. Scieries et établissements de rabotage: Organisation et procédés du travail. Salaires.*)
- 43. Private Aktiebanker 1906. (*Banques privées par actions.*)
- 44. Norges Sparebanker 1906. (*Caisses d'épargne.*)
- 45. Norges postvæsen 1906. (*Statistique postale.*)
- 46. Norges Fiskerier 1906. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 47. Norges Skibsfart 1905. (*Navigation.*)
- 48. Kriminel Retspleie 1903 og 1904. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 49. Stortingsvalget 1906. (*Élections pour le «Storting».*)
- 50. Norges Telegrafvæsen 1906/07. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 51. Forsømte børn 1904 og 1905. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 52. De offentlige Jernbaner 1906/07. (*Chemins de fer publics.*)
- 53. Civil Retspleie 1905. (*Justice civile.*)

Trykt 1908:

- Nr. 54. Norges Bergværksdrift 1906. (*Mines et usines.*)
- 55. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1905. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 56. Sindssykeasylernes virksomhet 1906. (*Hospices d'aliénés.*)
- 57. Rekrutering 1907. (*Recrutement.*)
- 58. Industristatistik 1900. (*Statistique industrielle de l'Office des Assurances de l'État.*)
- 59. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1905. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 60. Arbejdslønninger 1905. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 61. Kommunevalgene 1907 med oplysninger om valgene i 1901 og delvis i 1904. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 62. Norges postvæsen 1907. (*Statistique postale.*)
- 63. Norges handel 1907. (*Commerce.*)
- 64. Den norske Statskasses finanser 1900/01—1904/05. (*Finances de l'État.*)
- 65. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1906. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 66. Norges skibsfart 1906. (*Navigation.*)
- 67. Private aktiebanker 1907. (*Banques privées par actions.*)
- 68. Norges sparebanker 1907. (*Caisses d'épargne.*)
- 69. Norges fiskerier 1907. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 70. Folkemængdens bevægelse 1905. (*Mouvement de la population.*)
- 71. Norges telegrafvæsen 1907/08. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 72. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1906. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 73. Skolevæsenets tilstand 1905. (*Instruction publique.*)
- 74. De offentlige jernbaner 1907/08. (*Chemins de fer publics.*)
- 75. Norges kommunale finanser 1905. (*Finances des communes.*)
- 76. Norges bergverksdrift 1907. (*Mines et usines.*)
- 77. Industristatistik 1901—1904. (*Statistique industrielle de l'Office des Assurances de l'État.*)

(Forts.)

Forts. (Suite.)

Trykt 1909:

- Nr. 78. Sindssykeasylernes virksomhet 1907. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 79. Fattigvæsenet 1905. (*Assistance publique.*)
 — 80. Fængselsstyrelsens aarbok 1904—1905. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
 — 81. Skolevæsenets tilstand 1906. (*Instruction publique.*)
 — 82. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1906 og 1907. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
 — 83. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1907. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
 — 84. Norges kommunale finanser 1906. (*Finances des communes.*)
 — 85. Jordbruketstillingen 30 september 1907. Første hefte: Utsæd, landbruksredskaper, kreaturhold, sæterbruk. (*Recensement du 30 septembre 1907: I. Semences, etc.*)
 — 86. Rekrutering 1908. (*Recrutement.*)
 — 87. Norges handel 1908. (*Commerce.*)
 — 88. Norges postvæsen 1908. (*Statistique postale.*)
 — 89. Norges skibsfart 1907. (*Navigation.*)
 — 90. Ulykkesforsikringen 1900—1903. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 — 91. Kriminalstatistik 1905 og 1906. (*Justice criminelle.*)
 — 92. Civil retspleie 1906 og 1907. (*Justice civile.*)
 — 93. Beretninger om Amternes økonomiske Tilstand 1901—1905. I. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
 — 94. Norges sparebanker 1908. (*Caisses d'épargne.*)
 — 95. Private aktiebanker 1908. (*Banques privées par actions.*)
 — 96. Forsømte barn 1906 og 1907. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
 — 97. Industristatistik 1905. (*Statistique industrielle de l'Office des Assurances de l'État.*)
 — 98. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1907. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 99. Ulykkesforsikringen 1904—1906. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 — 100. Norges fiskerier 1908. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 101. Fagskolestatistik 1905/06—1907/08. (*Ecoles professionnelles.*)
 — 102. Sindssykeasylernes virksomhet 1908. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 103. Norges telegrafvæsen 1908/09. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 104. Socialstatistik. VIII. Skatternes fordeling efter indtægt og forsørgelsesbyrde. (*Répartition des impôts en Norvège en égard aux revenus et aux charges de famille des contribuables.*)

Det Statistiske Centralbureau har derhos bl. a. utgit følgende verker:

- Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV.* Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.
 International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.
 Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.
 Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: Niogtyvende aargang, 1909. Kristiania 1909. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
 Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest utkommet: Sekstogtyvende bind, 1908. Kristiania 1909. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
 Kongeriket Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1908. Kristiania 1908. Tillæg nr. 1, dat. 2 jan. 1909. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1908.*)
 Fortegnelse over Norges offisielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889. Med 6 tillæg, omfattende tiden fra 1 juli 1889 til 31 december 1905.
 Katalog over Det statistiske Centralbureaus Bibliothek. I. 1 Juli 1890. Kristiania 1906.

Samtlige verker er at erholde tilkjøps hos H. Aschehøng & Co., Kristiania.

51. december 1909.